

MAPA DE COMPETENCIAS E SERVIZOS DOS CONCELLOS DA CORUÑA, VIGO E AS SÚAS ÁREAS DE INFLUENCIA



MAPA DE COMPETENCIAS E SERVIZOS DOS CONCELLOS DA CORUÑA, VIGO E AS SÚAS ÁREAS DE INFLUENCIA

Martiño Rubal Maseda
Pilar Luaces Méndez
Ana Fontenla Calviño
Paula Rama Morales

Escola Galega de Administración Pública

Santiago de Compostela, 2007

Edita:

ESCOLA GALEGA DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA (EGAP)
Rúa de Madrid, 2 – 4, Polígono das Fontiñas
15707 Santiago de Compostela

Autores:

Martiño Rubal Maseda
Pilar Luaces Méndez
Ana Fontenla Calviño
Paula Rama Morales

Revisión lingüística:

Laura I. Rubio Rendo
Sara Pino Ramos

Deseño e maquetación:

Krissola Deseño, S.L.

I.S.B.N.:

978-84-453-4449-1

Depósito legal:

C-2150-2007

ÍNDICE

INTRODUCCIÓN	9
PARTE I. RÉXIME XURÍDICO DOS MUNICIPIOS	11
1. A ADMINISTRACIÓN LOCAL COMO ENTIDADE XURÍDICO-POLÍTICA: UNHA APROXIMACIÓN XERAL	13
2. A ADMINISTRACIÓN LOCAL NO MARCO CONSTITUCIONAL	15
2.1. Posición constitucional dos municipios e as provincias	15
2.2. Distribución de competencias entre o Estado e as comunidades autónomas sobre a regulación do réxime local	16
2.3. A xurisprudencia constitucional: a garantía institucional da autonomía local	18
3. ALGUNHAS PRECISIÓNS CONCEPTUAIS	21
3.1. Tipos de entes locais	21
3.2. Os municipios: regulación estatal e autonómica	21
3.3. Competencia e servizos obrigatorios dos municipios	22
3.3.1. A concepción das competencias locais da Lei reguladora das bases do réxime local	22
3.3.2. Clases de competencias das entidades locais	23
3.3.3. Os servizos mínimos e as actividades ou os servizos esenciais	24
3.3.4. Competencias propias e servizos mínimos na Lei de Administración local de Galicia	25
3.3.5. Breve referencia sobre o marco xurídico regulador da actuación administrativa na xestión dos servizos públicos locais	25
3.3.6. Medios de execución das competencias municipais: a cooperación na prestación de servizos	27

PARTE II. COMPETENCIAS E SERVIZOS PRESTADOS POR VIGO, A CORUÑA E OS MUNICIPIOS DAS SÚAS ÁREAS DE INFLUENCIA	31
1. INTRODUCCIÓN	33
2. METODOLOXÍA	35
3. CARACTERÍSTICAS DOS CONCELLOS ANALIZADOS	37
4. ANÁLISE DA PRESTACIÓN, XESTIÓN E EXECUCIÓN DOS SERVIZOS	43
4.1. Introducción	43
4.2. Prestación de servizos	45
4.2.1. Servizos obrigatorios para todos os concellos	45
4.2.2. Servizos obrigatorios para os concellos de máis de 5000 habitantes	48
4.2.3. Servizos obrigatorios para os concellos de máis de 20 000 habitantes	50
4.2.4. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 50 000 habitantes	54
4.3. Asunción de competencias	56
4.4. Xestión dos servizos	64
4.5. Exercicio dos servizos	68
5. ANÁLISE DOS SERVIZOS MUNICIPAIS	75
5.1. Servizos obrigatorios para todos os concellos	76
5.2. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 5000 habitantes	90
5.3. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 20 000 habitantes	96
5.4. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 50 000 habitantes	114
6. COMPETENCIAS ASUMIDAS POLOS MUNICIPIOS	117
6.1. Seguridade en lugares públicos: Policía Local	117
6.2. Medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas	118
6.3. Planeamento xeral	120
6.4. Promoción de vivendas sociais nos dez últimos anos	121
6.5. Mercados ao aire libre	123
6.6. Feiras profesionais	124
6.7. Oficina de defensa dos consumidores e usuarios	125
6.8. Programas de saúde pública	126
6.9. Medidas complementarias de atención e promoción social	127
6.10. Programas destinados á muller, á infancia e á mocidade	128
6.11. Participación na formación de persoas activas e desempregadas	129
6.12. Instalacións de tipo cultural e ou turístico	132
6.13. Depuradora/s de augas residuais	134
6.14. Depuradora/s de augas pluviais	135
6.15. Protección e promoción do patrimonio histórico-artístico: plans especiais de protección	136

7. CONCLUSIÓN	137
7.1. Prestación de servizos	137
7.2. Xestión dos servizos	139
7.3. Fórmulas de cooperación supramunicipal na xestión dos servizos	139
7.4. Exercicio de competencias	140

ANEXO I

SERVIZOS ANALIZADOS A TRAVÉS DO CUESTIONARIO	143
---	------------

BIBLIOGRAFÍA	147
---------------------	------------

INTRODUCCIÓN

Valorar o modo de actuar dos nosos concellos esixe información empírica sobre as competencias e os servizos que desenvolven. Esta información é máis necesaria se consideramos a posibilidade de realizar xuízos acerca da capacidade de resposta dos entes locais ás necesidades da poboación, a efectividade dos servizos prestados ou a posibilidade de mellora da súa prestación a través de mecanismos de cooperación supramunicipal.

No ámbito das ciencias sociais, estas valoracións xorden especialmente ao termos en conta as competencias e os servizos que prestan os municipios daquelas áreas xeográficas onde os movementos intermunicipais de poboación, a actividade económica e a vida social desbordan os límites dos termos municipais tradicionais. É nestas áreas onde a necesidade de información empírica se fai máis necesaria para acadar un coñecemento real da súa maneira de funcionar, con vistas a unha mellora da súa capacidade para darlles resposta ás necesidades dos cidadáns.

O presente documento de traballo pretende responder á necesidade de ter unha aproximación empírica real e actualizada á actividade diaria desenvolvida polos concellos das dúas principais áreas urbanas da nosa Comunidade Autónoma, aquelas que se articulan arredor dos termos municipais de Vigo e A Coruña. Para iso, na primeira parte realízase un exame xeral do desenvolvemento normativo da autonomía local ao longo da Carta Magna, da lexislación de desenvolvemento e da xurisprudencia constitucional.

A segunda parte deste documento de traballo analiza polo miúdo os servizos que de forma efectiva prestan os concellos das dúas grandes conurbacións galegas segundo as obrigas impostas pola Lei reguladora das bases do réxime local, así como a forma de xestión e as fórmulas de cooperación empregadas na súa prestación. Así mesmo, examínase cales das posibles competencias que poden asumir os concellos están sendo desenvolvidas polos grupos de entes locais examinados. Estas tarefas perseguen o obxectivo último de ofrecer unha imaxe empírica actualizada do desenvolvemento efectivo da autonomía local na xestión dos seus intereses nas dúas grandes conurbacións galegas.

PARTE I. RÉXIME XURÍDICO DOS MUNICIPIOS

1. A ADMINISTRACIÓN LOCAL COMO ENTIDADE XURÍDICO-POLÍTICA: UNHA APROXIMACIÓN XERAL

Historicamente, o concepto de autonomía municipal, entendida como o dereito natural do concello a ser recoñecido e asistido polo Estado —*de claras connotacións pasivas para o ente local, que tiña que agardar a acción do Estado*¹—, pasa ao dereito peculiar da comunidade de veciños para definir ela mesma a súa identidade, para establecer a súa organización, para regular as súas actividades e incluso para participar equilibradamente dentro da estrutura estatal en que se integra.

De feito, o principio de autogoberno como facultade de xestión colectiva e democrática dos asuntos propios, allea á soberanía pero dotada de autonomía fronte aos poderes do Estado, xorde no ámbito dos entes locais. A medida que se vai “publicando”, o réxime local e os intereses locais pasan a ser considerados como intereses xerais necesitados de instrumentación mediante o exercicio de potestades de carácter público.

No século XX a súa regulación xurídica, ata a actual Lei reguladora das bases do réxime local (LRBRL) de 1985, estivo caracterizada por esta tensión que o principio histórico de autonomía local mantén coa soberanía estatal. Os ordenamentos tratan de garantir a xestión autónoma dos intereses predominantemente locais, pero estes esforzos tropezan coa imposibilidade de determinar a existencia de asuntos locais por natureza, e coa tendencia a que o Estado asuma a xestión daquelas actuacións que están en estreita relación cos intereses públicos. A chamada “concepción funcional da autonomía local”, mediante a que pretende defenderse teoricamente este estado de cousas, significa a disolución dos intereses locais nunha execución conxunta das tarefas públicas coas demais administracións territoriais, principal aspiración da concepción funcional da autonomía local, pero moi difícil de conseguir, dado que a lexitimación democrática da autonomía local esixe unha actuación baixo a súa propia responsabilidade e impide reducila a unha mera función técnico-administrativa fundada nun principio de descentralización.

É así como se inician os esforzos para dotar de contido constitucional propio a autonomía dos entes locais e como, paralelamente, vai creándose unha conciencia social do autogoberno que comeza a servir de contraste coa realidade normativa, o que conduce a ensaiar diversas alternativas para salvar o desaxuste. Neste sentido, a Constitución española (CE) de 1978 inclúe as entidades locais dentro da estrutura territorial do Estado ao sinalar o seguinte o artigo 137:

1 Albi (1960: 193): “A denominada autonomía municipal non pode considerarse como un valor absoluto e inmutable, senón como unha noción de carácter relativo e completamente variable no tempo e no espazo.” Albi (1960: 194): “A denominada autonomía municipal ten que formularse necesariamente dentro dunha inmensa variedade de matices libremente determinados polo poder lexislativo de cada estado, atendendo ás circunstancias do momento en que se actúe.”

O Estado organizase territorialmente en municipios, en provincias e nas comunidades autónomas que se constituían. Todas estas entidades gozan de autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses.

Iníciase, así, unha nova etapa histórica que culminará na actual Lei reguladora das bases do réxime local, en que se lles recoñece ás administracións locais o seu carácter de entidades ou entes territoriais e a súa autonomía².

Con todo, a autonomía recoñecida aos entes locais garda notables diferenzas coa autonomía das comunidades autónomas, tanto polo que se refire aos fins de autogoberno como á definición do que debe entenderse por intereses municipais, sobre todo nun texto constitucional que non enumera un núcleo básico de competencias ou intereses de xurisdición municipal. Neste contexto, o ordenamento local é autónomo, pero aparece inmerso e sometido no resto dos ordenamentos do Estado e das comunidades autónomas. O marco de acción institucional da autonomía local despois de aprobada a Constitución plásmase na actual Lei reguladora das bases do réxime local³, que establece nos seus aspectos básicos a organización e o funcionamento dos nosos entes locais, aínda que require da concorrencia e o desenvolvemento da acción normativa das comunidades autónomas para obter unha comprensión conxunta da substantivación xurídica do exercicio da autonomía local.

2 Estas dúas características da nova Administración local obrigaron apresuradamente a adaptar á Constitución a normativa local anterior; así, mediante o Real decreto-lei 3/1981, de 16 de xaneiro, que se convertería na Lei 40/1981, de 28 de outubro, desmontáronse os sistemas de tutelas do Estado sobre as entidades locais previstos na lexislación histórica.

3 Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora das bases do réxime local (BOE de 3 de abril e 11 de xuño).

2. A ADMINISTRACIÓN LOCAL NO MARCO CONSTITUCIONAL

2.1. Posición constitucional dos municipios e as provincias

A clave para comprender a posición constitucional dos concellos atópase no oitavo título da Constitución española, sobre a “Organización territorial do Estado”⁴, que consagra catro principios fundamentais en relación coa Administración local:

- O seu carácter de elemento articulador da estrutura territorial do Estado.
- A autonomía das entidades locais para a xestión dos seus intereses.
- O carácter representativo e democrático dos órganos de goberno das corporacións locais.
- A suficiencia das facendas locais.

O artigo 137 determina as bases da organización territorial do Estado, ao establecer que este se organiza en municipios, provincias e comunidades autónomas que gozan de autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses, e proclama así os entes locais como unidade de organización territorial do Estado.

O recoñecemento do principio constitucional da autonomía local reviste unha grande importancia para a correcta comprensión do modelo de administración local polo cal optou a nosa norma suprema. A correcta interpretación do significado deste principio constitúe a clave de todo o proceso de lexislación do réxime local. Así, o artigo 137 da Constitución atribúelles aos municipios e ás provincias autonomía para a xestión dos seus propios intereses, do que se desprende que a lei debe atribuírlles ás entidades locais as competencias necesarias para a satisfacción destes intereses e para a prestación dos servizos

4 Porén, parte da doutrina destaca a escasa atención que lle asignou o constituínte ao tema das autonomías locais, xa que os debates políticos xiraron sobre a configuración das comunidades autónomas. A pouca atención do marco constitucional a un tema tan complexo orixinou un déficit importante na consideración de aspectos relevantes á hora de configurar a Administración local, como que non se prevea expresamente na Constitución unha lei de réxime local, e moito menos se lle conceda o rango de lei orgánica; non se di con claridade a quen lle corresponden as competencias para promulgar a lei de réxime local, se ao Estado ou ás asembleas lexislativas das comunidades autónomas; non se lles recoñece unha esfera de competencias propias especificadas aos municipios e ás provincias; non se garante plenamente a autonomía local, que está regulada por unha lei ordinaria; tampouco se establece un elo entre a Administración local e as comunidades autónomas, por unha parte, e o Estado por outra. Dada a regulación articulada cabe o risco para as entidades locais territoriais de caer nun centralismo rexional nada desexable para a autonomía local.

públicos que teñan encomendados. Pero o texto constitucional non se detén nesta declaración de “principio xeral” da organización territorial do Estado; ademais no seu artigo 140, expresa:

(...) A Constitución garante a autonomía dos municipios. Estes gozarán de personalidade xurídica plena. O seu goberno e a súa administración correspóndelles aos seus respectivos concellos, integrados polos alcaldes e mais os concelleiros. Os concelleiros serán elixidos polos veciños do municipio mediante sufraxio universal, igual, libre, directo e secreto, na forma establecida pola lei. Os alcaldes serán elixidos polos concelleiros ou polos veciños. A lei regulará as condicións nas cales conveña o réxime de concello aberto.

Agora ben, desde o texto constitucional só se nos achegan algúns elementos configuradores desta autonomía, como son:

- A atribución do goberno e da administración dos municipios e as provincias ás súas respectivas corporacións de carácter representativo (artigo 140).
- A atribución en réxime de autonomía da xestión dos seus propios intereses (artigo 137).
- A posibilidade de establecer e esixir tributos, de acordo coa Constitución e as leis (artigo 133.2).
- A suficiencia financeira para o desempeño das súas funcións (artigo 142).
- A necesidade de lei para a atribución de competencias ás corporacións locais (artigo 142).

Existe, pois, na Constitución un expreso recoñecemento dos concellos como entes territoriais de carácter administrativo, pero tamén hai un goberno dos concellos integrado polos alcaldes e os seus concelleiros elixidos democraticamente. O recoñecemento da substantividade propia dos concellos como entes rexidos por representantes democraticamente elixidos, gobernados en réxime de autonomía e autoadministración conduce a unha esfera de poder exento de interferencias: a autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses. Esta autonomía debe ir indeleblemente unida á capacidade financeira; de pouco ou nada serve a capacidade de decisión se non existen recursos para que se materialicen as decisións tomadas⁵.

Ás referencias constitucionais a estes entes territoriais hai que engadir as que examinaremos no apartado seguinte, relacionadas co sistema de distribución de competencias ao cal nos remitimos.

2.2. Distribución de competencias entre o Estado e as comunidades autónomas sobre a regulación do réxime local

Os municipios son entes político-administrativos do Estado, dotados como mínimo das potestades regulamentaria, de autoorganización e financeira. A cuestión radica en determinar que parte das competencias ou funcións lle corresponden a cada nivel territorial de goberno e á súa correspondente administración en cada ámbito material. No que atinxe ao goberno e á administración local, o Tribunal Constitucional foi o artífice do “debuxo” do contido da autonomía local; así como o texto constitucional concreta e regula a organización, as competencias e o financiamento das comu-

5 Á dispoñibilidade de medios refírese o artigo 142 da Constitución española ao sinalar que “(...) as facendas locais deberán dispoñer dos medios suficientes para o desempeño das funcións que a lei lles atribúe ás corporacións respectivas e nutriranse fundamentalmente de tributos propios e de participación nos do Estado e nos das comunidades autónomas.”

nidades autónomas, defire ao legislador ordinario estatal ou autonómico a concreción do contido da autonomía local⁶.

Nos aspectos organizativos da Administración local, o legislador estatal fixará as bases do seu réxime xurídico (artigo 149.1.18º), e corresponderalle ao legislador autonómico o seu desenvolvemento. Por último, nos aspectos competenciais, cada un dos legisladores deberá determinar, no momento de exercer as súas funcións legislativas sobre as materias que lle estean atribuídas, cales son os “intereses locais” existentes nelas, con vistas a confiarlles a súa correspondente xestión aos entes locais en réxime de autonomía⁷.

Destes preceptos derívanse dúas regras principais. Dun lado, están atribuídas ás corporacións locais un goberno e unha administración propios para a xestión dos seus intereses. Non hai un estado de competencias mínimo das entidades locais, e os municipios están á expectativa, en canto á súa verdadeira dimensión, da actividade do legislador ordinario de cada momento. Doutro, e de acordo co artigo 149.1.18º da Constitución, o Estado ten a competencia exclusiva para regular as bases do réxime xurídico das administracións públicas. Este é, xustamente, o precepto constitucional que lle permitiu ao Estado trazar un novo sistema normativo da Administración local acomodado aos artigos 137, 140 e 141 da Constitución española.

En efecto, de acordo co artigo 149.1.18º da Constitución, o Estado elaborou un novo sistema normativo da Administración local, constituído pola Lei 7/1985, de 2 de abril, reguladora das bases do réxime local; o Real decreto lexislativo 781/1986, de 18 de abril —polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais vixentes en materia de réxime local (TRRL)— e a Lei 39/1988, de 28 de decembro, reguladora das facendas locais⁸. Ademais, no nivel estatal, tales leis foron desenvolvidas por varios regulamentos que, de acordo coa Constitución e a propia LRBRL, posúen eficacia supletoria das normas que diten as comunidades autónomas e as propias entidades locais⁹. Por outro lado, e para completar este marco xurídico, cómpre ter en conta as normas autonómicas sobre o réxime local e as propias das corporacións locais; en consecuencia, o réxime xurídico dos municipios está condicionado en gran medida polo réxime de concorrencia dos poderes normativos do Estado e das comunidades autónomas¹⁰.

6 En coherencia con isto, e en relación coa regulación do réxime local, o artigo 148.1.2º da Constitución sinala que “1º. As comunidades autónomas poderán asumir competencias nas seguintes materias: (...) 2º. As alteracións dos termos municipais comprendidos no seu territorio e, en xeral, as funcións que lle correspondan á Administración do Estado sobre as corporacións locais e de transferencia autorizada pola lexislación sobre o réxime local.”

7 Sentenzas do Tribunal Constitucional (STC) de 28 de xullo de 1981 e 23 de decembro de 1982.

8 Estas normas lexislativas foron modificadas posteriormente en numerosas ocasións (destacan, pola súa importancia, os cambios derivados do Pacto local de 1999 e da Lei de medidas de modernización do goberno local, de 2003), ou foron substituídas (así, o novo texto refundido da lei de facendas locais, aprobado por Real decreto lexislativo 2/2004, de 5 de marzo, BOE de 9 e 13 de marzo).

9 Tales regulamentos son o Regulamento de bens de entidades locais (Real decreto 1372/1986, de 13 de xuño, BOE de 7 de xullo), o Regulamento de poboación e demarcación territorial das entidades locais (Real decreto 1690/1986, de 11 de xullo, BOE de 14 de agosto) e o Regulamento de organización, funcionamento e réxime xurídico das entidades locais (Real decreto 2568/1986, de 28 de novembro, BOE do 22 de decembro), tamén modificados posteriormente.

10 O carácter bifronte do réxime xurídico das entidades locais foi resaltado polo Tribunal Constitucional especialmente no cuarto fundamento xurídico (FX 4.º) da súa sentenza 84/1982:

“Ambas formas de organización superpóñense sen anularse e se ben o grao superior de autonomía que é o propio das comunidades lles outorga potencialmente un poder político e administrativo sobre os municipios e as provincias que se inclúen no seu territorio, estas e aqueles non desaparecen, nin se convierten en meras divisións territoriais para o cumprimento dos fins da comunidade, aínda que poidan cumprir tamén esta función. As provincias seguen sendo (art. 141.1 CE e art. 5.4º do EAC) divisións territoriais para o cumprimento da actividade do Estado, e municipios e provincias, como entes dotados de personalidade xurídica propia (arts. 140 e 141 CE), poden ser autorizados polo ordenamento para asumir, a título singular, o desempeño de funcións ou a xestión de servizos que o Estado propoña transferirles ou delegar neles e que se corresponden co seu ámbito de intereses propios, definidos pola lei.”

Correspóndelle ao Estado a normativa básica do réxime local, entendida como o común denominador do dito réxime, constituída, sobre todo, pola Lei reguladora das bases do réxime local, boa parte da Lei de facendas locais e o texto refundido das disposicións legais vixentes en materia de réxime local¹¹. Os estatutos de autonomía incorporaron competencias en materia de réxime local baixo diversas fórmulas. A normativa estatal do réxime local que non teña carácter básico é aplicable se a comunidade autónoma correspondente non elaborase a súa propia normativa en exercicio das súas competencias. Existe, por tanto, xunto ao réxime local común, un réxime local especial de cada unha das comunidades autónomas¹², cuxo alcance varía en función da propia fórmula de atribución competencial empregada polo estatuto: ben co carácter de competencia exclusiva, ben de desenvolvemento ou ben nos termos limitados do artigo 148.1.2 CE.

Porén, a substantivación do contido da autonomía local como "(...) dereito da comunidade local a participar a través dos seus propios órganos no goberno e na administración de cantos asuntos lle atinxan"¹³ segue a depender do lexislador sectorial estatal ou autonómico a respecto do contido nuclear indispoñible desta autonomía, que vén sendo perfilado a través da xurisprudencia constitucional.

2.3. A xurisprudencia constitucional: a garantía institucional da autonomía local

Como xa vimos con anterioridade, a Constitución apenas si regula con carácter moi xeral e lacónico algúns aspectos esenciais da Administración local. O principio de autonomía local, recollido no artigo 137, foi definido polo Tribunal Constitucional como o dereito da comunidade local a participar, a través de órganos propios, no goberno e na administración de cantos asuntos lle atinxan¹⁴. Esta definición específica do principio de garantía institucional da autonomía local concrétese segundo o citado Tribunal nun triplo ámbito. En primeiro lugar, unha dimensión subxectiva, que implica a atribución a determinados entes locais, en especial aos municipios e ás provincias, dunha existencia relevante e imprescindible no deseño constitucional vixente, como entes autónomos dotados de personalidade xurídica diferenciada e organización propia. En segundo lugar, unha dimensión obxectiva que consiste na atribución a estas entidades da capacidade de xestión dos seus propios intereses e que constitúe un título de reserva de competencias nucleares a favor delas; finalmente, unha dimensión institucional, como garantía de actuación, expresiva do libre e responsable exercicio das súas competencias. Agora ben, o recoñecemento da garantía institucional da autonomía local é o resultado da evolución do Tribunal Constitucional na interpretación do contido da "autonomía local".

As primeiras sentenzas do Tribunal Constitucional acollen a teoría dos "intereses respectivos"¹⁵, apoiándose na literalidade do artigo 137 da Constitución española que, tras referirse aos municipios, ás provincias e ás comunidades autónomas engade: "Todas estas entidades gozan de autonomía para a xestión dos seus respectivos intereses." Sobre o concepto de "intereses respectivos" o Tribunal

11 As bases constitúen un límite para o lexislador estatal e para os lexisladores autonómicos. Para o primeiro, porque a fixación das condicións básicas non pode implicar o establecemento dun réxime uniforme das entidades locais do Estado, senón que debe permitir opcións diversas (STC 32/1981, de 28 de xullo); para os segundos, porque constitúen un límite dentro do cal teñen que moverse no exercicio das súas competencias, segundo se sinala na STC 25/1983, de 7 de abril.

12 Lei foral 6/1990, de 2 de xullo, da Administración local de Navarra; Lei 5/1997, de 22 de xullo, de Administración local de Galicia, Lei 7/1999, de 9 de abril, de Administración local de Aragón, Lei 1/2003, de 3 de marzo, de Administración local da Ríoxa, Lei 2/2003, de 11 de marzo, da Administración local da Comunidade Autónoma de Madrid e Decreto lexislativo 2/2003, de 28 de abril (texto refundido da lei municipal e do réxime local 8/1987, de 15 de abril).

13 STC 32/1981, de 28 de xullo, FX 4.º.

14 STC 32/1981, de 28 de xullo, FX 4.º.

15 STC 32/81, de 28 de xullo, relacionada co asunto das "deputacións de Cataluña".

Constitucional no primeiro fundamento xurídico (FX 1.º) da Sentenza 37/1981, de 16 de novembro, e no cuarto fundamento xurídico (FX 4.º) da Sentenza 84/1982, de 23 de decembro, sinalou que:

(...) O concepto de intereses respectivos das comunidades autónomas, dos municipios, das provincias, cumpre sobre todo a función de orientar o lexislador para dotar estas entidades territoriais dos poderes ou competencias precisos para xestionalos. É o lexislador, no entanto, o que dentro do marco da Constitución determina libremente cales son eses intereses, quen os define e precisa o seu alcance, atribuíndolle á entidade as competencias que require a súa xestión.

Dado o protagonismo que a Constitución lle confire ao lexislador na concreción do réxime local (e principalmente na determinación das competencias locais), o Tribunal Constitucional recorreu moi pronto á técnica da “garantía institucional” para evitar que a autonomía de municipios e provincias quedase por completo á disposición da normativa infraconstitucional. Esta técnica foi importada en España para explicar a posición das entidades locais¹⁶ pola Sentenza 32/1981, de 28 de xullo, que a recolle no seu terceiro fundamento xurídico. Iníciase con ela unha serie de sentenzas en que a teoría da garantía institucional non só funciona como técnica ordinaria da interpretación constitucional da autonomía local¹⁷, senón tamén para a interpretación constitucional doutras materias e cuestións constitucionais.

Pois ben, esta garantía institucional proxecta a súa eficacia protectora tanto no plano obxectivo, ou plano da organización, como no plano subxectivo, as competencias¹⁸. Así, foi formulándose unha serie de regras mínimas da orde competencial que, en canto definitorias do núcleo indispoñible das institucións municipal e provincial, vinculan obrigatoriamente toda a normativa infraconstitucional, tanto estatal como autonómica: municipios e provincias deben estar dotados necesariamente dunha serie mínima de competencias. Xa que logo, a implantación doutras entidades locais ou administracións territoriais continxentes das comunidades autónomas poden, certamente, conducir a unha redistribución das competencias daqueles, “(...) pero non elimínalas por enteiro.”¹⁹ Así pois, “(...) esa reordenación non pode afectarlle ao contido competencial mínimo (...) garantido como imperativo da autonomía local.”²⁰ Por outra banda, o Tribunal Constitucional reclama que tales competencias lles sexan asignadas a título de competencias propias²¹, debendo entenderse constitucionalmente por competencia propia “(...) a que é desempeñada polo seu titular baixo un réxime de autorresponsabilidade.”²²

16 Decidiase un recurso directo de inconstitucionalidade contra unha lei da *Generalitat* de Cataluña que lle transfería todas as competencias das catro deputacións provinciais catalás. O Tribunal Constitucional declarou inconstitucional a lei, por entender que suporía a desaparición das catro provincias catalás na súa dimensión de entidades locais dotadas de autonomía, cando os municipios e as provincias non poden ser abolidos porque están protexidos, non de xeito individual, pero si institucionalmente, pola “garantía institucional”.

Convén sinalar que o Tribunal Constitucional español utilizou a garantía institucional inicialmente para manter a supervivencia das deputacións (STC 32/81, chamada das “deputacións catalás” e STC 27/87, de 27 de febreiro, chamada das “deputacións valencianas”), pero despois da primeira das sentenzas citadas aplicouna tamén á determinación das competencias dos entes locais en xeral e, por isto, tamén aos municipios; significativamente encabeza o razoamento da STC 214/89, de 21 de decembro, sobre a Lei de bases do réxime local, aínda que sexa unha alusión parcialmente retórica. A Constitución non reconece ningún pretendido dereito preexistente de cada comunidade veciñal ou local a dotarse da súa propia organización autónoma, xa sexa de ámbito municipal ou de ámbito infra ou supramunicipal.

17 O Tribunal Constitucional seguiu aplicándolles a teoría da garantía institucional aos entes locais; STC 38/83, de 16 de maio (provincia); STC 27/87, de 27 de febreiro (coordinación das deputacións provinciais); STC 76/88, de 26 de abril (territorios históricos); STC 213/88, de 11 de novembro (control da legalidade dos entes locais).

18 STC 32/81, FX 5.º, e STC 214/89, FX 1.º.

19 STC 32/81, FX 3.º.

20 STC 214/89, FX 4.º, b).

21 STC 4/81, FX 3.º.

22 STC 109/98, FX 2.º.

Por tanto, desde o punto de vista competencial, a garantía da autonomía local ex artigo 137 CE "(...) proxéctase na esixencia de que o lexislador debe aterse a un 'mínimo competencial', que, como competencias propias, ten que recoñecerse ao ente local²³, xa que as nocións de competencias propias e de servizos mínimos preceptivos" constitúen "(...) elementos imprescindibles constitutivos do núcleo esencial da institución constitucionalmente garantida."²⁴

A Sentenza 27/1987 vai sinalar que a esfera das competencias propias locais delimita un ámbito no cal necesariamente debe preservarse a capacidade decisoria do ente local, por máis que outro nivel de goberno poida alegar un título de intervención en principio lícito. Isto despréndese con toda evidencia cando enfatiza que, se ben as facultades coordinadoras dunha comunidade autónoma poden supoñer un límite ao exercicio das competencias locais, de ningún modo poden chegar á súa práctica anulación²⁵. Con todo, a doutrina puxo de relevo o carácter limitado e, por veces, insuficiente da consideración do principio de autonomía local como unha garantía institucional fronte ao lexislador; apúntase que esta configuración non garante moita cousa para alén da propia existencia do ente e que se lle impón como un límite puramente negativo á actividade do lexislador, aínda que carece de eficacia para delimitar a autonomía local en positivo.

En definitiva, calquera estudo ou análise que se faga na actualidade sobre o réxime local ten que partir necesariamente do principio de autonomía local, recollido na Constitución española e na xurisprudencia do Tribunal Constitucional. Na súa complexidade é en boa medida a pedra angular de toda a rede do sistema de relacións interadministrativas, singularmente no que se refire ás conexións entre o réxime local e o réxime autonómico²⁶, pero tamén no que lle afecta ao exercicio efectivo de competencias e á prestación de servizos, obxecto de estudo deste informe.

23 STC 109/98, FX 2.º.

24 STC 32/81, FX 7.º.

25 A Sentenza 27/1987, no seu FX 6.º establece que "(...) a coordinación non pode traducirse na emanación de ordes concretas que prefiguren exhaustivamente o contido da actividade do ente coordinado, esgotando o seu propio ámbito de decisión autónoma; en calquera caso, os medios e as técnicas de coordinación deben respectar unha marxe de libre decisión ou de discrecionalidade en favor das administracións suxeitas a ela, sen o cal non pode existir verdadeira autonomía." Véxase, así mesmo, a STC 109/98, FX 13.º.

26 Soriano, J. E. (1991).

3. ALGUNHAS PRECIÓSÍONS CONCEPTUAIS

3.1. Tipos de entes locais

A clasificación dos entes locais está recollida no artigo 3 da LRBRL e no artigo 1 do Regulamento de organización, funcionamento e réxime xurídico das entidades locais²⁷. Así, son entidades locais territoriais o municipio, a provincia e a illa nos arquipélagos balear e canario. Gozan, así mesmo, da condición de entidades locais aquelas de ámbito territorial inferior ao municipal instituídas e recoñecidas polas comunidades autónomas conforme ao artigo 45 desta lei, as comarcas e outras entidades que agrupan varios municipios instituídos polas comunidades autónomas de conformidade con esta lei e os correspondentes estatutos de autonomía, as áreas metropolitanas e as mancomunidades de municipios.

O carácter aberto da expresión “(...) outras entidades que agrupen varios municipios” permite incluír nela a maior parte das figuras asociativas que non aparecen expresamente incluídas nos textos legal e regulamentario. No noso caso, a Lei de Administración local de Galicia sinala no seu artigo 1 que:

(...) 2. Nos termos que determinará unha lei do Parlamento de Galicia, as parroquias rurais galegas terán a consideración de entidades locais territoriais e gozarán de autonomía para a xestión dos seus intereses patrimoniais.

Así mesmo, engade no seu artigo 2 como entidades locais non-territoriais as áreas metropolitanas, as mancomunidades de municipios, os consorcios e as entidades locais menores.

3.2. Os municipios: regulación estatal e autonómica

Como ente local territorial, o municipio constitúe a nosa unidade de análise e cómpre por iso dedicarlle uns breves parágrafos para atender á súa definición. A definición que ofrece o lexislador español está contida nos artigos 1.1 e 11 da Lei reguladoras das bases do réxime local cando sinala:

Artigo 1.1. Os municipios son entidades básicas da organización territorial do Estado e canles inmediatas de participación cidadá nos asuntos públicos, que institucionalizan e xestionan con autonomía os intereses propios das correspondentes colectividadeas.

27 Aprobado por Real decreto 2568/1986, de 28 de novembro.

(...)

Artigo 11.1. O municipio é a entidade local básica da organización territorial do Estado. Ten personalidade xurídica e plena capacidade para o cumprimento dos seus fins.²⁸

Así, o municipio é un elemento básico na configuración territorial do Estado, integrado por tres elementos que xustifican a súa existencia e constitúen a súa esencia: o territorio, a poboación e a organización. A concepción legal, en definitiva, configura o municipio como entidade básica da organización territorial do Estado, como entidade representativa dos intereses locais e como organización prestadora de servizos públicos. Precisamente, é esta última vertente a que constituirá obxecto dunha análise máis pormenorizada no presente documento.

3.3. Competencias e servizos obrigatorios dos municipios

Hoxe en día os intereses municipais non son exclusivos nin distintos dos intereses desa mesma comunidade integrada por colectivos máis amplos, como a provincia ou a comunidade autónoma. Resulta moi difícil delimitar con precisión cales poden ser as competencias en que se concretan e materializan os intereses propios da entidade municipal e, en consecuencia, tamén é arduo o labor de fixar os contornos desa autonomía que a Constitución lles garante aos entes locais.

3.3.1. A concepción das competencias locais da Lei reguladora das bases do réxime local

A LRBRL partiu do principio da inexistencia dun círculo material de competencias que lles correspondan aos municipios con carácter exclusivo. A garantía da súa autonomía non se cifra nun núcleo esencial e exclusivo de competencias, senón no dereito de ver recoñecida polo Estado a súa participación naqueles asuntos que lles son relevantes e no dereito á iniciativa pública²⁹.

Desta lei de bases estatal poden derivarse as características definitorias das competencias locais³⁰:

1. Non existen asuntos especificamente locais, sobre os cales os municipios posúan unha competencia potencialmente exclusiva. As competencias dos municipios determínanse cada unha das leis sectoriais ou xerais.
2. A esencia do contido da autonomía local non se reduce só á garantía de exercer algún tipo de competencia nas materias que a LRBRL indica, nos termos que estableza o lexislador competente, senón que a autonomía local implica que os nosos municipios poden exercer competencias en todas as cuestións que lle afecten ao seu círculo de intereses.
3. As competencias ás cales se refire o artigo 25 da LRBRL son, na terminoloxía propia da lei, competencias propias dos municipios, non competencias delegadas. O que asegura o lexislador é a atribución aos municipios de competencias que estes han de exercer con plena liberdade. O lexislador sectorial non pode pretender satisfacer a autonomía local tan só delegando competencias; pola contra, está obrigado a concretar que competencias pode exercer o municipio. A afirmación anterior non significa que, ademais da atribución de competencias, o lexislador autonómico ou estatal non poida delegar determinadas competencias nesas mesmas materias; o que non pode facer, en todo caso, é limitarse a delegar.

28 A Lei de Administración local de Galicia replicalle en boa medida a esta definición no seu artigo 10 sinalando que: "1. Os municipios son entidades locais básicas da organización territorial da Comunidade Autónoma de Galicia e carles de participación cidadá nos asuntos públicos locais. 2. O municipio ten personalidade xurídica e plena capacidade para o cumprimento dos seus fins. 3. Son elementos do municipio o territorio, a poboación e a organización."

29 Baño León (2003: 458).

30 Baño León (2003: 468).

3.3.2. Clases de competencias das entidades locais

3.3.2.1. Competencias propias

As competencias propias dos municipios só poderán ser determinadas por lei. É, por tanto, a lei sectorial do Estado ou da comunidade autónoma a que terá que atribuírlles aos entes locais as competencias que proceda en atención ás características da actividade pública e á capacidade de xestión da entidade local.

As competencias propias exércense en réxime de autonomía e baixo a propia responsabilidade, atendendo sempre á debida coordinación na súa programación e execución coas demais administracións públicas³¹.

a. Exclusivas

Con carácter xeral, o artigo 25.1 da LRBRL establece que o municipio, para a xestión dos seus intereses e no ámbito das súas competencias, pode promover todo tipo de actividades e servizos públicos da comunidade veciñal. Este precepto supón unha habilitación xenérica de actuación do municipio, aínda que de carácter negativo: o municipio non poderá actuar naqueles ámbitos en que outros entes públicos teñan competencias exclusivas.

O municipio exercerá competencias, en todo caso, nos termos da lexislación do Estado e das comunidades autónomas, nas seguintes materias (artigo 25 da LRBRL):

- Seguridade en lugares públicos.
- Ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas.
- Protección civil, prevención e extinción de incendios.
- Ordenación, xestión, execución e disciplina urbanística; promoción e xestión de vivendas; parques e xardíns; pavimentación das vías públicas urbanas e conservación de camiños e vías rurais.
- Patrimonio histórico-arqueolóxico.
- Protección do medio.
- Prazas de abastos; matadoiros; feiras; mercados e defensa dos consumidores e usuarios.
- Protección da saúde pública.
- Participación na xestión da atención primaria da saúde.
- Cemiterios e servizos funerarios.
- Prestación dos servizos sociais e de promoción e reinserción social.
- Subministro de auga e iluminación pública; servizos de limpeza viaria, de recollida e tratamento de residuos, sumidoiros e tratamento de augas residuais.
- Transporte público de viaxeiros.
- Actividades ou instalacións culturais e deportivas; ocupación do tempo libre; turismo.

³¹ Artigo 7.2 da LRBRL e STC 27/87.

- Participar na programación da ensinanza e cooperar coa administración educativa na creación, a construción e o sostemento dos centros docentes públicos, intervir nos seus órganos de xestión e participar na vixilancia do cumprimento da escolaridade obrigatoria.

b. Compartidas ou concorrentes

Os municipios poden realizar actividades complementarias das propias competencias ou das competencias doutras administracións públicas e, en particular, as relativas aos ámbitos da educación, a cultura, a promoción da muller, a vivenda, a sanidade e a protección do medio (artigo 28 da LRBRL). Nestas materias, e mentres a lexislación sectorial non dispoña outra cousa, os municipios terán cantas competencias de execución non se encontren conferidas pola lexislación sectorial a outras administracións públicas.

3.3.2.2. Competencias delegadas

A Administración do Estado, das comunidades autónomas e outras entidades locais poderán delegar nos municipios o exercicio de competencias en materias que lles afecten aos seus propios intereses, sempre que así se mellore a eficacia da xestión pública e se alcance unha maior participación cidadá, para o que poden ditar instrucións técnicas de carácter xeral e solicitar información sobre a xestión municipal, así como tamén enviar comisionados e formular os requirimentos pertinentes para a corrección das deficiencias observadas.

A efectividade da delegación require que o municipio interesado a acepte (por maioría absoluta do número legal de membros da corporación) e a consulta e un informe previos da comunidade autónoma, salvando que por lei se impoña como obriga: neste caso, terá que ir acompañada necesariamente da dotación ou do incremento de medios económicos para desempeñar este exercicio (artigo 27 da LRBRL).

3.3.3. Os servizos mínimos e as actividades ou os servizos esenciais

Por outro lado, a LRBRL estableceu unha serie de servizos de prestación obrigatoria en función da poboación de cada municipio (artigo 26). A pesar de estar configurados máis como unha obriga municipal a favor do cidadán, tampouco pode negarse que na práctica son contemplados como un ámbito de competencia local. A atribución aos municipios da obriga de prestar tales servizos non incluía claramente potestades de regulación ou de intervención, senón unicamente a mera xestión³².

A redacción dada polo artigo 1.1 da Lei 57/2003, de medidas para a modernización do Goberno local³³, ao artigo 85.1 da LRBRL formula un novo concepto dos servizos públicos locais. Esta nova redacción conceptúa como tales todos “os que prestan as entidades locais no ámbito da súa competencia”, de forma que o concepto de servizo público queda vinculado á realización de calquera actividade prestacional, sempre que se enmarque dentro das competencias que lles sexan atribuídas polas leis sectoriais³⁴. Xa que logo, os municipios, en por si ou asociados, deberán prestar os servizos seguintes (artigo 26 da LRBRL):

32 De forma parecida ao que sucede cos servizos municipais mínimos, a figura das actividades ou os servizos esenciais reservados aos entes locais recollida no artigo 86.3 da LRBRL non ten por finalidade a definición ou determinación de competencias, polo que son reproducibles a práctica totalidade dos reparos sinalados con anterioridade.

33 Lei 57/2003, de 16 de decembro, de medidas para a modernización do Goberno local.

34 Exclúense as outras formas de acción administrativa, como as de policía e fomento.

- En todos os municipios: iluminación pública; cemiterio; recollida de residuos; limpeza viaria; abastecemento domiciliario de auga potable; sumidoiros; acceso aos núcleos de poboación; pavimentación das vías públicas e control de alimentos e bebidas.
- Nos municipios cunha poboación superior aos 5000 habitantes, ademais: parque público; biblioteca pública; mercado e tratamento de residuos.
- Nos municipios cunha poboación superior aos 20 000 habitantes, ademais: protección civil; prestación de servizos sociais; prevención e extinción de incendios e instalacións deportivas de uso público.
- Nos municipios cunha poboación superior aos 50 000 habitantes, ademais: transporte colectivo urbano de viaxeiros e protección do medio.

O Estado e as comunidades autónomas, no ámbito das súas respectivas competencias, poderán establecer, mediante lei, idéntica reserva para outros servizos ou actividades. A efectiva execución destas actividades en réxime de monopolio require a aprobación definitiva do pleno da corporación, que determinará a forma concreta de xestión do servizo e a aprobación polo órgano de goberno da comunidade autónoma (artigo 86.3 da LRBRL).

3.3.4. Competencias propias e servizos mínimos na Lei de Administración local de Galicia

A Lei 5/1997, de 22 de xullo, de Administración local de Galicia, aborda o tema das competencias propias no seu cuarto capítulo. Mantendo, en esencia, o esquema da lexislación básica, engádense dúas novas materias: a execución de programas propios destinados á infancia, á mocidade, á muller e á terceira idade, e a participación na formación de persoas activas e desempregadas. Por outro lado a lei, no seu artigo 81.a), introduce para todos os concellos unha novidade con respecto á lexislación básica como é a “recollida selectiva, de ser o caso, de residuos”.

A lei proclama como obxectivos no cumprimento e a prestación destes servizos mínimos a homoxeneidade e a calidade, e sinala, asemade, que a Xunta establecerá pola vía do regulamento, “(...) niveis homoxéneos de prestación de servizos mínimos”, estipulando que cando tal prestación resulte de difícil ou imposible cumprimento, en aplicación do principio de subsidiaridade, os concellos poderán pedirlle á Xunta “(...) a dispensa da obriga de prestalos”.

3.3.5. Breve referencia sobre o marco xurídico regulador da actuación administrativa na xestión dos servizos públicos locais

A caracterización dunha actividade como servizo público non implica a atribución ao municipio da titularidade do sector, senón a dotación dunhas prerrogativas para a mellor consecución dos fins públicos que coa dita organización se pretenden. Así mesmo, no exercicio das competencias que as leis lle atribúen, poderá crear organizacións prestadoras deses servizos públicos³⁵.

A autonomía en materia de servizos públicos locais regúlase na LRBRL (artigo 85 e seguintes) e desenvólvese no segundo capítulo do cuarto título do TRRL e no Regulamento de servizos das corporacións locais (RSCL)³⁶. O criterio de clasificación que realiza a lexislación local ten en conta, ante todo, a participación máis ou menos directa que a Administración local ten na xestión da actividade ou o servizo, de tal xeito que establece no seu artigo 85.1:

³⁵ Artigo 31.1 do Regulamento de servizos das corporacións locais aprobado por Decreto de 17 de xuño de 1955.

³⁶ Aprobado por Real decreto de 17 de xuño de 1955.

1. Son servizos públicos locais os que prestan as entidades locais no ámbito das súas competencias.
2. Os servizos públicos da competencia local poderán xestionarse mediante algunha das seguintes formas:
 - A. Xestión directa:
 - a. Xestión pola propia entidade local.
 - b. Organismo autónomo local.
 - c. Entidade pública empresarial local.
 - d. Sociedade mercantil local, cuxo capital social lle pertenza integramente á entidade local ou a un ente público dela.
 - B. Xestión indirecta, segundo as distintas formas para o contrato de xestión de servizos públicos previstas no artigo 156 do texto refundido da lei de contratos das administracións públicas, aprobado por Real decreto legislativo 2/2000, de 16 de xuño.
3. En ningún caso poderán prestarse por xestión indirecta nin mediante sociedade mercantil de capital social exclusivamente local os servizos públicos que impliquen exercicio de autoridade.

a. Concepto de “xestión directa” na lexislación do réxime local

Tradicionalmente, este modo de prestación de servizos públicos implicaba o exercicio da actividade pola propia Administración, que asumía os riscos do seu resultado. Na actualidade, cabe a interposición de persoas instrumentais, de forma que a entidade local manteña un poder directo de decisión sobre os servizos e as actividades, imputándoselle con carácter inmediato as súas responsabilidades e os seus riscos; isto vai permitir unha flexibilidade funcional e unha autonomía patrimonial maiores no desenvolvemento da xestión dos servizos locais. Esta modalidade de xestión aplicaráselles por prescripción legal —artigo 95 do TRRL— aos servizos públicos que impliquen o exercicio de autoridade.

As modalidades de xestión directa no ámbito local son as seguintes:

a) Xestión directa indiferenciada ou sen órgano especial da entidade local

Os entes locais prestan o servizo sen diferenciación orgánica, funcional ou patrimonial respecto dos seus servizos propios. Por tanto, é unha xestión sen órgano especial da corporación, a cal asumirá o seu propio risco, sen intermediarios, e exercerá de modo exclusivo os poderes de decisión e control.

b) Xestión diferenciada con órgano especial (empresa local propia)

Cando a xestión directa dos servizos se realice por medio dunha organización especializada, terá que constituírse un consello de administración que estará presidido por un membro da corporación. O artigo 102 do TRRL establece que a organización especializada terá:

- Unha sección orzamentaria propia dentro do orzamento único dos entes locais.
- Unha contabilidade especial, que se levará con independencia da contabilidade xeral dos entes locais, e cuxos balances e liquidacións deben ser publicados. Por outra banda, a liquidación e compensación de perdas farase na forma prevista no acordo de establecemento.

c) Xestión mediante organismo autónomo

Esta forma de xestión consiste na creación *ad hoc* dunha persoa xurídica, independente dos entes locais. De maneira sintética, os organismos autónomos caracterízanse por:

1. Ter unha personalidade xurídica propia.
2. Posuír un patrimonio persoal afectado para os fins específicos da institución.
3. Rexerse polas súas normas específicas (estatuto) e polo establecido nas leis administrativas de carácter xeral.

d) Xestión mediante sociedade en que o capital social lle pertenza integramente á entidade local³⁷

Estas sociedades poden adoptar a forma de sociedade anónima ou de responsabilidade limitada, suxeita ao ordenamento xurídico mercantil correspondente, sen prexuízo de que se sometan ao dereito administrativo nalgúns aspectos como os que se refiren ao acordo de creación, ás especialidades de organización, á designación de cargos e ao seu funcionamento.

b. Concepto de “xestión indirecta” na lexislación do réxime local

Na xestión indirecta de servizos, a Administración sérvese da colaboración de particulares para a prestación do servizo. Esta colaboración artícuase a través dun contrato administrativo, mediante o que o ente local lle encomenda a unha persoa natural ou xurídica a xestión dun servizo, mantendo, iso si, a titularidade da competencia e o control das potestades inherentes. A xestión indirecta terá como particularidade procedimental, por tanto, a tramitación dun expediente de contratación común a todas as modalidades xestoras comprendidas nela³⁸.

3.3.6. Medios de execución das competencias municipais: a cooperación na prestación de servizos

A competencia atribuída pola LRBRL habilita o municipio para intervir nun ámbito material determinado. Agora ben, esta intervención non esixe necesariamente o establecemento dun servizo público, senón que o fin que lle é asignado á competencia local pode conseguirse con medidas de policía e/ou fomento da actividade dos particulares.

É de radical importancia na nosa análise recalcar a idea de que cando o exercicio da competencia esixa a prestación de servizos, o municipio poderá establecer a súa organización prestadora en por si ou:

- Asociado con outros municipios (mancomunidades: artigo 44 da LRBRL) ou outras administracións públicas (consorcios: artigos 87 da LRBRL, 69 e 110 do TRRL).
- Por medio de entidades supramunicipais (comarcas: artigo 42 da LRBRL; áreas metropolitanas: artigo 42.4 da LRBRL; provincias: artigos 26 e 36.2.b da LRBRL).

³⁷ Outra modificación que debe resaltarse na Lei 57/2003, de 16 de decembro, de medidas para a modernización do Goberno local, é a que lles afecta aos modos de xestión tanto directa como indirecta, modificación que consiste, polo que a aquela se refire, na regulación dunha nova figura constituída pola entidade pública empresarial local, contemplada no artigo 85bis, e que vén substituír dous organismos autónomos de carácter comercial, industrial, financeiro ou análogo. Os novos modos de xestión directa dos servizos públicos son, por tanto, de xestión pola propia entidade local, organismo autónomo local, entidade pública empresarial local e sociedade pública local, en que o capital social pertenza integramente á entidade local ou a un dos seus entes públicos.

³⁸ A Lei 5/1997, de 22 de xullo, de Administración local de Galicia, contempla tanto o concepto como as formas de xestión e as súas modalidades nun só precepto, e reproduce así a lei estatal.

- Delegando o seu exercicio ben nas administracións estatal ou autonómica, ben noutros municipios ou noutras entidades locais (artigos. 27.1 da LRBRL e 66 do TRRL).

3.3.6.1. Fórmulas de cooperación na prestación de servizos. Especial referencia aos consorcios e mancomunidades de municipios

O consorcio na lexislación do réxime local

Conseguir unha prestación integrada de servizos que supere a circunscrición territorial e o reparto de competencias derivado da Constitución levou á potenciación da figura do consorcio³⁹. O artigo 7 da Lei de réxime xurídico das administracións públicas e procedemento administrativo común⁴⁰ considéranos entes dotados de personalidade xurídica, de que os estatutos deben de establecer os fins e réxime orgánico, funcional e financeiro, e en que os órganos de decisión estarán integrados por todas as entidades constituíntes na proporción fixada nos estatutos.

Por tanto, o consorcio é un ente institucional que nos seus estatutos determinará os seus fins, así como o seu réxime orgánico, funcional e financeiro, que está constituído e integrado por algunha corporación local, administración pública ou entidade privada sen ánimo de lucro, coa finalidade de instalar ou xestionar servizos de interese xeral. A regulación estatal⁴¹ e autonómica⁴² dota os consorcios dos seguintes trazos configuradores:

1. Os entes locais poden constituír consorcios con outras administracións públicas con fins de interese común ou con entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrentes cos da Administración pública. Este punto é o que os diferencia esencialmente das mancomunidades, xa que estas só se refiren ao fenómeno asociativo de municipios e, xa que logo, dun mesmo nivel de administración, sen admitir en ningún caso a posibilidade de cooperación con entidades públicas.
2. Son de natureza institucional, non son administracións territoriais; porén, gozan de personalidade xurídica propia. Os suxeitos asociados nun consorcio poden ser heteroxéneos e é necesaria a presenza cualificadora de, cando menos, dunha entidade local⁴³.
3. A súa constitución é totalmente voluntaria. Os seus órganos de decisión están integrados por representantes de todas as entidades constituíntes na proporción fixada nos seus propios estatutos⁴⁴.
4. Os estatutos do consorcio son o instrumento normativo básico para a determinación dos seus fins e, asemade, a regulación das súas peculiaridades orgánicas, funcionais e financeiras.

39 Así, a LRBRL proporciona no seu artigo 57 o substrato legal e delimita os obxectivos que se perseguen coa creación dun consorcio, a saber: "(...) A cooperación económica, técnica e administrativa entre a Administración local e as administracións do Estado e das comunidades autónomas, tanto en servizos locais como en asuntos de interese común, desenvólvense con carácter voluntario, baixo as formas e nos termos previstos nas leis, (...) mediante os consorcios ou convenios administrativos que se subscriban".

E, abrindo a canle para a súa posible creación: "(...) As entidades locais poden constituír consorcios con outras administracións públicas para fins de interese común (...)".

40 Lei 30/1992, de 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e procedemento administrativo común.

41 Artigos 87 da LRBRL, 110 do TRRL, 37 e 40 do RSCL.

42 Principalmente os artigos 149 a 153, 196 e 297 da Lei 5/1997, de Administración local de Galicia.

43 Os artigos 149 e 196 da Lei 5/1997, de Administración local de Galicia, sinalan que as entidades locais galegas poderán constituír consorcios para fins de interese común con outras administracións ou con entidades privadas sen ánimo de lucro que persigan fins de interese público concorrentes cos das administracións públicas.

44 En concreto, o procedemento e as regras que deberán observar as entidades locais para a constitución de consorcios locais e a elaboración dos seus estatutos, así como para a súa modificación ou disolución, serán os establecidos no artigo 150 e os seguintes da Lei 5/1997, de Administración local de Galicia.

5. Os consorcios poden servir os intereses xenéricos relacionados cos intereses e as necesidades das respectivas poboacións locais.

6. Poderán empregar para a prestación de servizos da súa competencia calquera das fórmulas previstas na lexislación do réxime local.

7. Con respecto aos seus recursos financeiros, establécese a posibilidade de crear tanto taxas como contribucións especiais para as actividades que realicen e as obras que executen dentro da súa respectiva competencia.

As mancomunidades de municipios na lexislación do réxime local

Xunto aos entes administrativos recoñecidos no artigo 137 da CE, o seu artigo 141.3 prevé a posibilidade de "(...) crear agrupacións de municipios diferentes da provincia."

Esta posibilidade é acollida pola LRBRL no artigo 3, xa que xunto ás entidades locais territoriais xa citadas "(...) gozan así mesmo da condición de entidades locais, entre outras, as comarcas, as áreas metropolitanas e as mancomunidades de municipios." En concreto, o artigo 44 da LRBRL⁴⁵ recoñécelles aos municipios:

(...) o dereito a asociarse con outros municipios en mancomunidades para a execución de obras e servizos determinados da súa competencia. As mancomunidades teñen personalidade e capacidade xurídica para o cumprimento dos seus fins específicos e réxense polos seus estatutos propios. Os estatutos han de regular o ámbito territorial da entidade, o seu obxecto e as súas competencias, os órganos de goberno e recursos, o prazo de duración e cantos outros extremos sexan necesarios para o seu funcionamento.

É dicir, as mancomunidades de municipios configúranse como asociacións voluntarias de municipios para o desenvolvemento das competencias e a prestación dos servizos que estes lles transfiran e que se recollan nos seus respectivos estatutos.

Na fórmula supramunicipal analizada, o dereito a constituír mancomunidades correspóndelles aos plenos dos concellos, aos cales a lei lles atribúe a aprobación dos respectivos estatutos. É dicir, a creación das mancomunidades deriva da vontade dos concellos que a constituíen, ao contrario do que ocorre coas entidades locais territoriais, circunstancia que marcará todo o réxime xurídico das mancomunidades de municipios, do cal podemos destacar que:

- a) As mancomunidades teñen personalidade xurídica derivada, precisamente, da vontade dos municipios que acordan o seu nacemento.
- b) Estas entidades locais non-territoriais teñen a súa capacidade limitada ao cumprimento dos fins e as competencias que os municipios que as crean lles asignen nos seus respectivos estatutos. É de resaltar, neste sentido, que en ningún caso poderán asumir "a totalidade das competencias asignadas aos respectivos municipios" (artigo 35.2 do TRRL).
- c) Os órganos de goberno das mancomunidades, "(...) na forma que determinen os correspondentes municipios" (artigo 44 da LRBRL), serán representativos dos concellos mancomunados, mais non directamente da veciñanza, xa que non estamos ante unha asociación directa de individuos, senón de municipios.

⁴⁵ E así tamén o artigo 31.1 do Regulamento de poboación e demarcación territorial das entidades locais, aprobado por Real decreto 1690/1986, de 11 de xullo.

A Lei 5/1997, de 22 de xullo, de Administración local de Galicia, contempla como entes locais non-territoriais as mancomunidades de municipios e os consorcios. Non contempla novidades respecto á lexislación básica estatal, dada a escasa marxe que o artigo 44 da LRBRL lles deixa ás comunidades autónomas para que poidan regular esta forma asociativa de municipios.

PARTE II.
**COMPETENCIAS E SERVIZOS
PRESTADOS POR VIGO, A CORUÑA
E OS MUNICIPIOS
DAS SÚAS ÁREAS DE INFLUENCIA**

1. INTRODUCCIÓN

Como sinalamos con anterioridade, o contacto máis frecuente do cidadán coa Administración ten lugar a través dos entes locais, pois na vida diaria son múltiples os servizos que os concellos lles prestan aos administrados en todos os ámbitos. Velaí xorde a necesidade de preguntarse cales son as competencias que teñen e os servizos que realmente están a prestar os concellos, e como prestan eses servizos. Este informe é un primeiro avance de resultados que trata de darlle unha resposta parcial —polo momento— á necesidade de dispor de datos acerca do efectivo desenvolvemento de competencias e a prestación de servizos dos concellos obxecto de estudo. O obxectivo último da investigación en curso é o establecemento dun mapa das competencias que teñen e os servizos que prestan as entidades locais galegas e, asemade, indagar sobre a forma en que prestan estes servizos.

Á hora de escoller os concellos que formarían parte desta primeira aproximación ao estado da cuestión, tratamos de conectar este estudo con outro que está a realizar a Unidade de Investigación da Escola Galega de Administración Pública (EGAP) sobre as conurbacións galegas. A conexión de ambos os traballos permítanos, por un lado, sacar á luz información sobre que competencias e servizos prestan os municipios galegos nun primeiro achegamento á cuestión. Por outro lado, tamén nos permitía obter información sobre unha parte da realidade da xestión desenvolvida polos entes locais máis próximos aos dous polos metropolitanos máis importantes da nosa Comunidade Autónoma, A Coruña e Vigo, o que nos axudaría a entender a complexa realidade que viven as principais cidades galegas e os municipios das súas áreas de influencia.

Así pois, os seguintes apartados analizan polo miúdo, por un lado, información referida aos servizos que o lexislador, tanto o estatal como o autonómico, determina que os concellos están ben obrigados a cumprir, ben voluntariamente en disposición de cumprir para mellor satisfacer os cidadáns; e, polo outro, aquelas competencias que os municipios están en disposición de asumir.

2. METODOLOXÍA

A recollida de datos para a elaboración do presente informe foi realizada a través dun cuestionario. O traballo de campo tivo lugar entre os meses de xuño e novembro de 2006. Os entrevistados elixidos, polo seu amplo coñecemento da realidade dos entes locais, foron os secretarios dos municipios seleccionados. Os datos recollidos foron incorporados a unha base de datos común en que se rexistra toda a información presentada neste documento.

Para o presente informe, ademais dos datos das entrevistas, tamén utilizamos datos sacados de institucións estatísticas oficiais. De fontes secundarias obtivemos datos de poboación, provenientes do *Censo de Población y Viviendas 2001* do *Instituto Nacional de Estadística* (INE), datos sobre a densidade e superficie dos municipios (tamén do INE), o índice de actividade comercial e o índice de actividade industrial (sacados do volume correspondente ao ano 2006 do *Anuario económico de España* publicado por La Caixa).

O feito de que a análise da información sexa de tipo agregado (os concellos son agrupados segundo a súa poboación) e non de tipo individual (concello a concello) débese á necesidade de garantir a confidencialidade no seu tratamento que, á hora de recollela, se lles prometeu aos informantes. Este feito non lle resta interese ao estudo, á parte de garantir o obxectivo de levar adiante unha análise dos servizos e as competencias que prestan de xeito efectivo os concellos da área de influencia das principais cidades galegas, e de como os levan adiante.

A mostra estudada componse dun total de 37 concellos, 18 na provincia da Coruña e 19 na de Pontevedra. Os grupos de poboación que se escolleron para a análise son de ata 20 000 habitantes, dentro dos cales se sitúan 11 concellos para A Coruña e 14 para Pontevedra; de entre 20 001 e 50 000 habitantes, que conta con 5 e 3 concellos respectivamente; e, finalmente, de máis de 50 000 habitantes, con 2 concellos por provincia. Escolléronse estes tramos de poboación, e non os que o lexislador establece na LRBRL, debido de novo a que esa opción permitiría identificar os concellos aos cales pertencían os datos, co cal se perdía o segredo estatístico que foi asegurado aos secretarios dos concellos.

Así pois, é importante facer unha aclaración previa para non inducir a unha lectura errónea dos datos. A súa análise levarase adiante co comentario das medias de cada un dos grupos de poboación⁴⁶, baseadas nas puntuacións para cada municipio, pero esas puntuacións non se presentan neste estudo para garantir o segredo estatístico. Nas táboas de servizos e competencias, así como nos gráficos, aparecen as medias de cada categoría en que inserimos os distintos entes locais segundo a súa poboación.

Debido ao número de casos estudados, cómpre ser cautelosos á hora de comparar os datos, xa que só dispoñemos de tres casos para poboacións de entre 20 001 e 50 000 habitantes de Pontevedra e cinco para A Coruña, e dos dous casos de máis de 50 000 nas dúas provincias (A Coruña e Ferrol, e Pontevedra e Vigo).

GRUPOS DE POBOACIÓN	CONCELLOS DA ÁREA DE INFLUENCIA DA CORUÑA	CONCELLOS DA ÁREA DE INFLUENCIA DE VIGO
Ata 20 000	Abegondo	Baiona
	Ares	Bueu
	Bergondo	Gondomar
	Betanzos	Moaña
	Cabanas	Mos
	Cambre	Nigrán
	Carral	Poio
	Mugardos	Ponteareas
	Neda	O Porriño
	Pontedeume	Salceda de Caselas
	Sada	Salvaterra de Miño
		Soutomaior
		Tui
	Vilaboa	
20 001 a 50 000	Arteixo	Cangas
	Carballo	Marín
	Culleredo	Redondela
	Narón	
	Oleiros	
Máis de 50 000	A Coruña	Pontevedra
	Ferrol	Vigo
Total	18	19

⁴⁶ Coa excepción feita, analízanse os concellos agrupándoos en tramos de ata 20 000 habitantes, de entre 20 001 e 50 000, e de 50 000 habitantes en diante.

3. CARACTERÍSTICAS DOS CONCELLOS ANALIZADOS

A continuación imos presentar unha serie de variables que nos axuden a caracterizar brevemente os concellos analizados, como paso previo ao estudo en profundidade dos servizos e as competencias municipais. Estas variables son as seguintes: a poboación total de cada localidade, a superficie en km² dos municipios, a densidade de poboación e dous índices de carácter económico, o índice de actividade económica e o índice de actividade industrial⁴⁷.

47 O índice de actividade económica é un índice comparativo do conxunto da actividade económica; obtense en función do imposto correspondente ao total das actividades económicas empresariais (industriais, comerciais e de servizos) e profesionais. O índice de actividade industrial elabórase en función do imposto de actividades económicas (IAE) correspondente ás actividades industriais. O valor do índice reflicte o peso relativo (en tanto por cen mil) da actividade industrial dun concello respecto ao total de España, con base: total de euros de recadación de impostos (IAE) en España = 100 000 unidades. Os datos que presentamos corresponden ao Informe do *Anuario económico de España* de La Caixa do ano 2006.

1. Área de influencia da Coruña

	Poboación*	Superficie**	Densidade de poboación***	Índice de actividade económica	Índice de actividade industrial
Abegondo	5729	83,81	68,68	6	6
Ares	5003	18,31	289,51	2	4
Bergondo	6223	32,72	198,5	21	17
Betanzos	12 510	24,19	539,85	27	29
Cabanas	3354	30,32	111,08	3	4
Cambre	19262	40,74	528,3	32	31
Carral	5236	48,03	115,07	9	8
Mugardos	5718	12,77	440,72	13	8
Neda	5958	23,68	243,71	4	5
Pontedeume	8696	29,26	296,07	17	14
Sada	11 464	27,49	468,06	12	22
Arteixo	23 306	93,68	280,44	195	94
Carballo	28 142	186,09	159,54	52	51
Culleredo	22 348	37,83	415,52	51	38
Narón	32 204	61,73	524,33	66	55
Oleiros	27 252	66,91	697,82	22	44
A Coruña	236 379	37,83	6432,70	628	760
Ferrol	77 950	82,65	933,51	94	135

* Datos de poboación: número de habitantes de cada concello.

** Datos de superficie: quilómetros cadrados.

*** Datos de densidade de poboación: habitantes por quilómetro cadrado.

2. Área de influencia de Vigo

	Poboación*	Superficie**	Densidade de poboación***	Índice de actividade económica	Índice de actividade industrial
Baiona	10 931	34,47	334,23	6	13
Bueu	12 350	30,84	406,23	9	12
Gondomar	12 176	74,51	170,25	20	15
Moaña	17 887	35,06	525,24	16	17
Mos	14 127	53,21	263,03	84	61
Nigrán	16 110	34,77	497,01	15	20
Poio	14 271	33,93	438,82	10	16
Ponteareas	19 011	125,56	170,26	27	28
O Porriño	15 960	61,22	270,76	200	97
Salceda de Caselas	6 335	35,92	199,78	17	10
Salvaterra de Miño	8 073	62,54	133,91	14	9
Soutomaior	5 405	24,99	238,34	6	7
Tui	16 042	68,32	244,15	21	24
Vilaboa	5 735	36,89	161,21	7	6
Cangas	23 981	38,08	652,55	18	26
Marín	24 997	36,68	711,64	24	33
Redondela	29 003	52,08	573,41	41	36
Pontevedra	74 942	118,28	671,05	135	170
Vigo	280 186	109,06	2 693,24	622	728

* Datos de poboación: número de habitantes de cada concello.

** Datos de superficie: quilómetros cadrados.

*** Datos de densidade de poboación: habitantes por quilómetro cadrado.

3. Medias por grupos de poboación

		Poboación*	Superficie**	Densidade de poboación***	Índice de actividade económica	Índice de actividade industrial
A Coruña	Ata 20 000	8 104,8	33,8	300,0	13,3	13,5
	20 001 a 50 000	26 650,4	89,2	415,5	77,2	56,4
	Máis de 50 000	157 164,5	60,2	3 683,1	361,0	447,5
Pontevedra	Ata 20 000	12 458,1	50,9	289,5	32,3	23,9
	20 001 a 50 000	25 993,7	42,3	645,9	27,7	31,7
	Máis de 50 000	177 564,0	113,7	1 682,1	378,5	

* Datos de poboación: número de habitantes de cada concello.

** Datos de superficie: quilómetros cadrados.

*** Datos de densidade de poboación: habitantes por quilómetro cadrado.

Nunha primeira ollada aos datos podemos apreciar que se trata de dúas áreas moi diferentes, aínda que manteñen algúns aspectos en común.

Nos municipios da área de influencia da Coruña, a poboación media do primeiro grupo sitúase nos 8104,8 habitantes, moi lonxe dos 20 000 habitantes, límite establecido para esta primeira categoría. Dentro deste grupo, Cambre é o municipio cunha poboación superior (19 262 habitantes), a distancia do resto das entidades estudadas, que teñen unha poboación próxima aos 5000 habitantes. De feito, tan só tres concellos dos once analizados neste grupo pasan dos 10 000 habitantes. A superficie media é de 33,8 km², e o concello máis extenso é Abegondo, con 83,81 km²; o máis pequeno en tamaño é Mugarbos, con 12,77 km². A densidade de poboación é de 300 habitantes/km², cun total de catro municipios por riba desta cifra. Os índices de actividade económica e industrial son 13,3 e 13,5 respectivamente, e hai cinco concellos que non chegan ao 10 en cada un dos dous índices.

No segundo dos grupos da área de Coruña, ao cal pertencen os concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes, a poboación media é de 26 650,4 habitantes. Existe, ademais, unha diferenza de case 10 000 habitantes entre o municipio máis poboado e o de menos poboación deste grupo. A densidade de poboación varía entre os case 160 e os 700 habitantes/km² de Carballo e Oleiros, respectivamente. En canto aos dous índices analizados, o paso do grupo de concellos anterior a este supón un incremento moi notable nas dúas cifras, pois pasan dun valor medio de 13 nos dous índices a outro de 77 no índice de actividade económica e de máis de 56 no índice de actividade industrial.

O terceiro grupo contén as dúas principais cidades da provincia, A Coruña e Ferrol. As diferenzas nas variables analizadas son moi importantes, tanto na poboación (236 379 habitantes da Coruña fronte aos 77 950 de Ferrol) como na densidade (menos de 1000 habitantes/km² para Ferrol e máis de 6000 para A Coruña). Tamén os índices de actividade económica e comercial son moi diferentes en ambos os municipios, xa que mentres que Ferrol se aproxima ao valor 100 nos dous datos, A Coruña pasa do 600.

Polo que respecta aos municipios da área de Vigo, a media de poboación da primeira das categorías é de 12 458,1 habitantes, superior en máis de 4000 habitantes á que observabamos nos concellos analizados para a área de influencia da Coruña. Tan só existen neste caso catro concellos que teñan unha poboación inferior aos 10 000 habitantes, de moi diferente maneira ao ocorrido na mesma categoría da área coruñesa. A superficie media é de 50,9 km², e a densidade de 289,5 habitantes/km². Neste caso existe un total de catro municipios por riba dos 400 habitantes/km², e ningún por debaixo dos 100 habitantes/km². O índice de actividade económica medio é de 32,3, aínda que se aprecia unha grande heteroxeneidade interna (co Porriño cun índice de actividade económica cun valor de 200, maior incluso que o de Pontevedra, e Baiona ou Soutomaior, cun índice de 6). Respecto ao índice de actividade industrial, sitúase no 23,9, a homoxeneidade dentro do grupo é maior que para os datos do índice de actividade económica.

A segunda das categorías, cunha poboación de entre 20 001 e 50 000 habitantes, ten unha poboación media de 25 993,7 habitantes, con datos bastante similares en todos os casos (entre os case 24 000 habitantes de mínimo e os 29 000 de máximo). Destaca un grande incremento na densidade de poboación respecto aos concellos de menos de 20 000 habitantes, que aumenta máis do dobre e alcanza unha media de 645,9 habitantes/km². A homoxeneidade entre os concellos que se agrupan nesta categoría móstrase en todas as variables analizadas ata o momento (poboación, superficie e densidade), e en menor medida nos índices de actividade económica e industrial.

De compararmos esta categoría de concellos coa mesma da área de influencia coruñesa damos con importantes diferenzas. As máis destacables aprécianse na densidade de poboación, pois na área da

Coruña todos os casos, excepto un, teñen unha densidade menor á que observamos nos municipios pontevedreses. Canto aos índices económicos, os municipios coruñeses amosan cifras máis elevadas. No índice de actividade económica o valor máximo da área de Vigo é de 41, mentres que na da Coruña catro dos cinco concellos que aparecen na táboa superan esta cifra. No caso do índice de actividade industrial, todos os valores da área viguesa son inferiores aos dos concellos da provincia da Coruña.

O último dos grupos contén dous casos moi diferentes entre si. Por unha parte está Vigo, a cidade máis poboada de toda Galicia, cunha densidade se ben non tan alta como a da Coruña, por riba dos 2500 habitantes/km²; pola outra, Pontevedra, que non alcanza os 700 habitantes/km². Os índices de actividade económica e industrial de Vigo son tamén moi superiores aos de Pontevedra (os valores son de 622 para Vigo e 135 para Pontevedra, e de 728 e 170, respectivamente).

4. ANÁLISE DA PRESTACIÓN, XESTIÓN E EXECUCIÓN DOS SERVIZOS

4.1. Introducción

A continuación imos analizar como son a prestación, a xestión e a execución dos servizos nos municipios estudados. O traballo estrutúrase como explicamos a seguir.

Dentro da segunda parte —a análise dos servizos—, estudamos en primeiro lugar o cumprimento dos servizos obrigatorios para todos os concellos, que son: iluminación pública, cemiterio, abastecemento de auga potable, limpeza viaria, rede de sumidoiros, recollida selectiva do lixo e acceso aos núcleos de poboación, pavimentación e conservación das vías públicas, e control de alimentos e bebidas⁴⁸ en todo o que non sexa competencia doutras administracións. En segundo lugar estudamos os servizos obrigatorios para concellos de máis de 5000 habitantes, é dicir, parque público, biblioteca, mercado e tratamento de residuos sólidos urbanos. En terceiro lugar os servizos obrigatorios para municipios con máis de 20 000 residentes: protección civil, servizos sociais⁴⁹ (centros da terceira idade, atención á muller, gardería, infancia, atención a drogodependentes, atención ás persoas desfavorecidas e axuda a domicilio), servizo de extinción de incendios e instalacións deportivas⁵⁰ (pistas de atletismo, escolas de deportes náuticos, campos de fútbol, pavillóns e piscina). En cuarto e último lugar, os obrigatorios para concellos de máis de 50 000 habitantes: transporte urbano de viaxeiros e protección do ambiente.

O terceiro apartado indaga sobre o cumprimento das competencias que conforme á lei os concellos estudados asumen, tamén segundo tramo de poboación e área xeográfica: a función concreta de policía local dentro da competencia de seguridade en lugares públicos, medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas na vía urbana⁵¹ (aparcadoiros públicos, zonas de estacionamento limitado, servizo de guindastre, zonas peatonalizadas e limitación de acceso ao casco urbano), existencia de planeamento xeral, promoción de vivenda social nos últimos 10 anos, mercados, feiras profesionais, oficina de defensa dos consumidores e usuarios, programas destinados á saúde pública, medidas complementarias de atención e promoción social, programas destinados á muller, á infancia e á

48 Este servizo estúdase no cuestionario formulado aos concellos na pregunta referente aos programas de saúde pública.

49 A lei obriga aos concellos de máis de 20 000 habitantes a prestar algún servizo social, pero non especifica a cales estarían obrigados, polo que para este estudo foi escollida unha serie de servizos para comprobar si se cumpría con algún deles.

50 De igual xeito que ocorría cos servizos sociais, a lei obriga aos municipios con máis de 20 000 residentes a dispoñer dalgún tipo de instalación deportiva, polo que decidimos consultar sobre a existencia dunhas instalacións deportivas que consideramos de interese para o cidadán.

51 A lei tampouco especifica que medidas de ordenación do tráfico urbano poden asumir os concellos, polo que se decidiu indagar sobre aquelas materias cuxo desenvolvemento na asunción desta competencia adoita ser máis habitual.

mocidade, participación na formación de persoas activas e desempregadas⁵² (cursos do Plan FIP, cursos para traballadores en activo, plans experimentais de emprego, obradoiros de emprego, escolas-obradoiro, accións experimentais, xornadas de fomento da empregabilidade e calquera outro tipo de medidas), instalacións de lecer⁵³ (casas da *xuventude*, oficinas de turismo, ludotecas, centros de uso da internet, e outro tipo de instalacións), protección e promoción do patrimonio histórico-artístico, existencia de depuradora de augas residuais e existencia de depuradora de augas pluviais.

Na cuarta parte lévase adiante unha análise do tipo de xestión que se leva a cabo nunha serie de servizos, tamén segundo tramo de poboación e área de influencia. En concreto os servizos son: iluminación pública, cemiterio municipal, abastecemento de auga potable, limpeza viaria, rede de sumidoiros, recollida selectiva do lixo, tratamento de residuos sólidos urbanos e as instalacións deportivas que estudamos no presente documento.

No quinto apartado analizamos a maneira en que se leva adiante a execución dos seguintes servizos: iluminación pública, recollida selectiva do lixo, tratamento de residuos sólidos urbanos, extinción de incendios e transporte urbano.

52 Tampouco neste caso especifica a lei que competencias poden asumir os concellos.

53 O mesmo ocorre coas instalacións de lecer.

4.2. Prestación de servizos

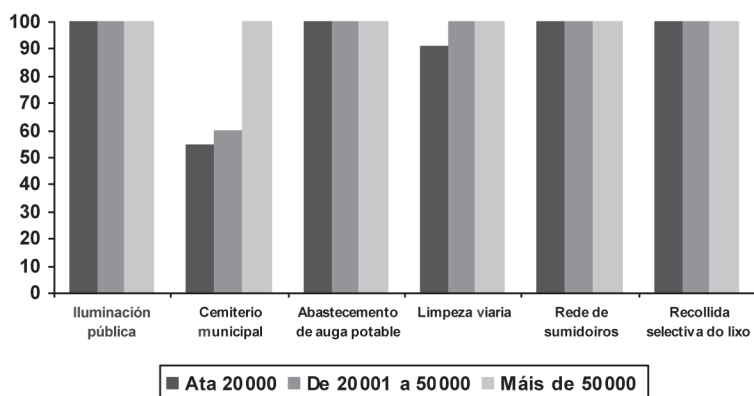
Neste apartado ten lugar unha análise dos servizos considerando as obrigas que impón a lei segundo o tramo de poboación de que se trate. En concreto, lévase adiante unha análise diferenciada para cada área de influencia.

4.2.1. Servizos obrigatorios para todos os concellos

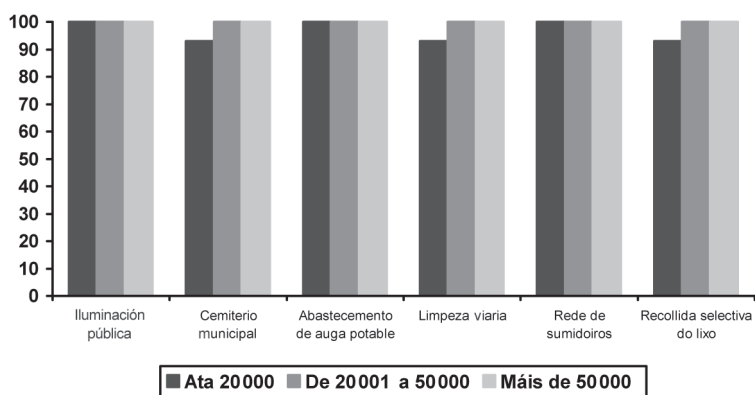
No caso dos servizos obrigatorios para todos os concellos, ademais da prestación do servizo, neste apartado tamén estudamos a súa cobertura xeográfica cando así o permite o tipo de servizo en concreto.

		Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo				TOTAL
		Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	
Iluminación Pública	Prestación	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Cobertura	94,4%	98,0%	100,0%	96,3%	90,6%	80,0%	100,0%	90,4%	93,6%
Cemiterio	Prestación	54,5%	60,0%	100,0%	61,1%	92,9%	100,0%	100,0%	94,7%	78,4%
Abastecemento de auga potable	Prestación	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Cobertura	87,2%	75,0%	.	84,2%	71,9%	66,7%	92,5%	73,8%	78,8%
Limpeza viaria	Prestación	90,9%	100,0%	100,0%	94,4%	92,9%	100,0%	100,0%	94,7%	94,6%
Rede de sumidoiros	Prestación	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Cobertura urbana	87,0%	92,0%	100,0%	90,0%	93,8%	100,0%	100,0%	95,3%	92,6%
	Cobertura rural	28,1%	30,0%	.	28,6%	40,9%	66,3%	82,5%	49,8%	40,9%
Recollida selectiva do lixo	Prestación	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Cobertura	98,6%	100,0%	100,0%	99,2%	95,8%	100,0%	90,0%	95,6%	97,2%



a) Prestación de servizos obrigatorios: **concellos na área de influencia da Coruña**

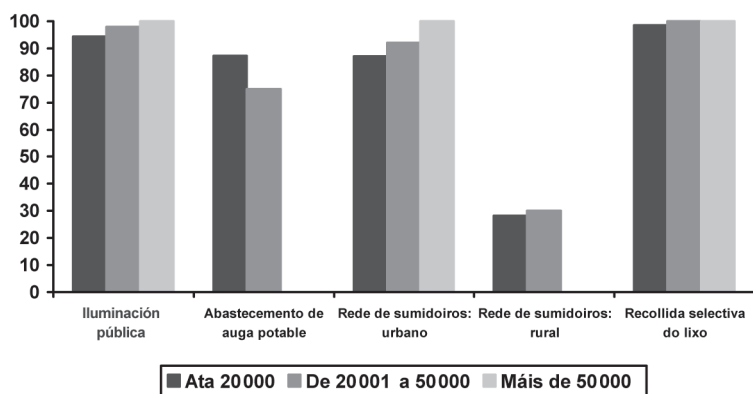
Se excluímos da lectura dos datos dous dos servizos, limpeza viaria e cemiterios municipais, todos os concellos estudados cumpren con aqueles a que a lei os obriga. En canto á limpeza viaria, só nos concellos de menos de 20 000 residentes a porcentaxe de prestación descende do 100% e queda na cifra do 90,9%. En canto ao cemiterio municipal, este é o servizo en que observamos máis excepcións ao cumprimento da obriga imposta pola lei, xa que nos concellos de menos de 50 000 residentes as porcentaxes de cumprimento sitúanse entre o 54,5% dos de menos de 20 000 habitantes e o 60% dos de entre 20 0001 e 50 000. Non sucede así nos entes locais máis habitados, en que todos dispoñen do servizo.

b) Prestación de servizos obrigatorios: **concellos na área de influencia de Vigo**

Na área de influencia da cidade olívica, constátase unha maior homoxeneidade no cumprimento dos servizos obrigados polo lexislador. Todos os concellos cumpren todos os servizos sinalados con moi poucas excepcións, situadas na categorías de menor poboación. En concreto, as excepcións danse nos seguintes servizos: cemiterio, limpeza viaria (de igual xeito que no caso da área de influencia coruñesa, estes dous servizos non son prestados por todos os entes) e recollida selectiva do lixo.

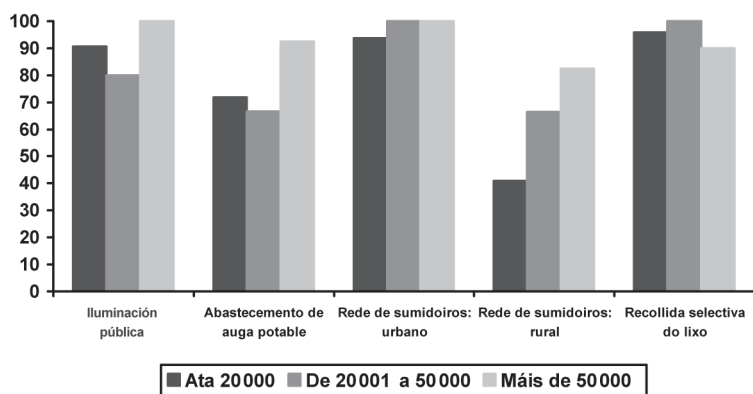
Como resumo, salvando a existencia de cemiterios municipais, onde atopamos notables excepcións, pode dicirse que case todos os concellos estudados nas dúas áreas cumpren coa lei e prestan os servizos que son obrigatorios para todos os concellos.

c) Cobertura xeográfica dos servizos obrigatorios: **concellos na área de influencia da Coruña**



En canto á cobertura xeográfica, cómpre destacar que para os concellos estudados na área da Coruña atopamos grandes diferenzas entre a cobertura da rede de sumidoiros nas áreas rurais, que non supera o 30%, e a cobertura xeográfica do resto dos servizos analizados, que non descende do 75%. Non dispoñemos de datos referentes á porcentaxe de territorio que dispón de auga potable nos concellos de máis de 50 000 habitantes, pero podemos supoñer, observando os datos para a área de influencia de Vigo, que os núcleos máis poboados dispoñen dun amplo subministro deste servizo. Case no 100% do territorio dos concellos investigados existe tanto iluminación pública como recollida selectiva do lixo.

d) Cobertura xeográfica dos servizos obrigatorios: **concellos na área de influencia de Vigo**



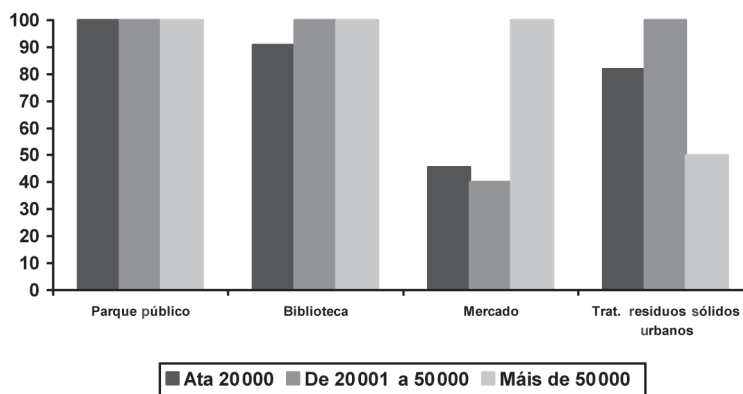
Na área de influencia de Vigo, aínda que a cobertura xeográfica da rede de sumidoiros nas áreas rurais é de novo o servizo con porcentaxes máis baixas de cobertura no territorio en todas as categorías de municipios, a diferenza con respecto aos outros servizos non é tan grande como ocorría no caso da área de influencia coruñesa. Tamén, de igual xeito, o segundo servizo cunha cobertura xeográfica menor é o abastecemento de auga potable. No resto dos servizos a cobertura xeográfica é superior ao 80% en todas as categorías.

Tendo en conta as dúas áreas en conxunto, é destacable que en todos os servizos (excepto na recollida selectiva do lixo na área de influencia de Vigo) os concellos de poboación superior aos 50 000 residentes préstanlles os servizos aos cidadáns en maior medida que o resto de entes locais.

4.2.2. Servizos obrigatorios para os concellos de máis de 5000 habitantes

		Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo				TOTAL
		Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	
Parque público	Prestación	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	92,9%	100,0%	100,0%	94,7%	97,3%
Biblioteca	Prestación	90,9%	100,0%	100,0%	94,4%	92,9%	100,0%	100,0%	94,7%	94,6%
Mercado	Prestación	45,5%	40,0%	100,0%	50,0%	78,6%	100,0%	100,0%	84,2%	67,6%
Tratamento de residuos sólidos urbanos	Prestación	81,8%	100,0%	50,0%	83,3%	78,6%	66,7%	50,0%	73,7%	78,4%
	Cobertura	100,0%	83,3%	100,0%	95,0%	95,6%	100,0%	100,0%	96,4%	95,7%

a) Prestación de servizos obrigatorios para concellos de máis de 5000 habitantes: **concellos na área de influencia da Coruña**

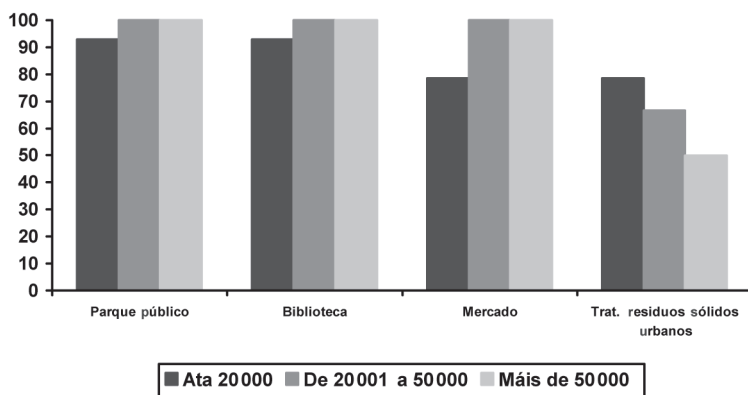


Na área de influencia da Coruña tan só existe un municipio que teña unha poboación inferior aos 5000 habitantes, e ningún na de Vigo, polo que os servizos aos cales se refire este apartado son obrigatorios para todos os municipios analizados con unha soa excepción. No entanto, os datos amosan que existen máis concellos que non cumpren con todos eles.

No caso da área de influencia da Coruña, pode destacarse que practicamente todos os entes estudados contan con parques públicos nas áreas urbanas, e con bibliotecas, mentres que o tratamento de residuos sólidos urbanos é prestado por arredor do 70% dos concellos de menos de 50 000 habitantes e pola metade dos núcleos máis grandes. O servizo máis deficitario no cumprimento desta área é o mercado, que en núcleos de menos de 50 000 habitantes se sitúa arredor do 40%, mentres que nos máis grandes é un servizo prestado por todos.

Exceptuando o tratamento de residuos, pode dicirse que todos os núcleos máis poboados cumpren cos servizos obrigatorios para eles. Na categoría dos de entre 20 001 e 50 000 habitantes, a única excepción está na existencia de mercados. É entre os núcleos menos poboados onde as porcentaxes de cumprimento descenden en maior medida, xa que só hai un servizo, parque público en área urbana, que presten todos os concellos do grupo.

b) Prestación de servizos obrigatorios para concellos de máis de 5000 habitantes: **concellos na área de influencia de Vigo**



No caso da área de influencia de Vigo, existen menos excepcións que na área coruñesa ao cumprimento dos servizos analizados neste apartado. Nesta área todos os concellos estarían obrigados a cumprir cos servizos, pois pasan dos 5000 habitantes. O servizo con menores porcentaxes de cumprimento é o tratamento de residuos sólidos urbanos, para o que existen excepcións en todas as categorías de poboación. Nos outros servizos estudados as excepcións están sempre entre os concellos de menor número de residentes.

4.2.3. Servizos obrigatorios para os concellos de máis de 20 000 habitantes

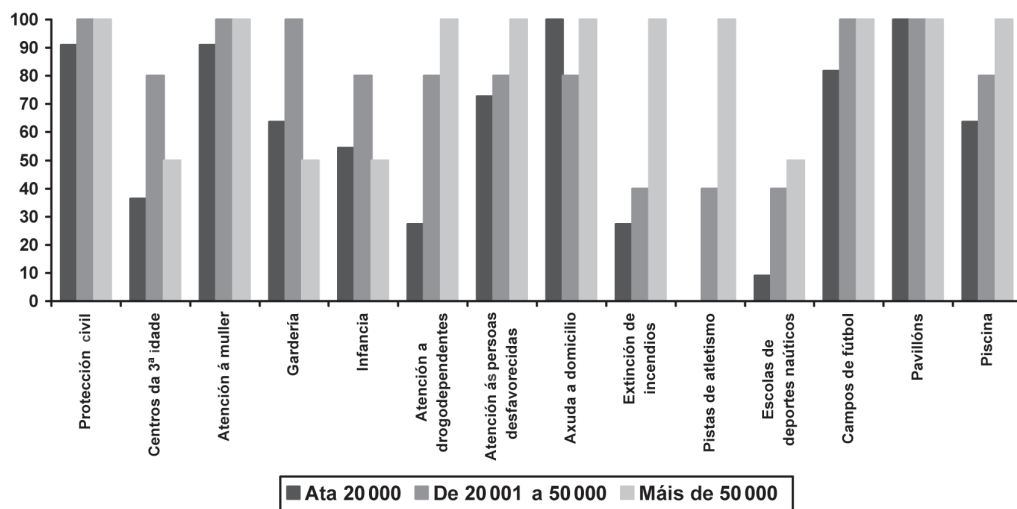
	Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo				TOTAL
	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	
Protección civil	90,9%	100,0%	100,0%	94,4%	64,3%	66,7%	100,0%	68,4%	81,1%
Servizos sociais									
- Centros da terceira idade	36,4%	80,0%	50,0%	50,0%	28,6%	100,0%	,0%	36,8%	43,2%
- Atención á muller	90,9%	100,0%	100,0%	94,4%	71,4%	100,0%	100,0%	78,9%	86,5%
- Gardería	63,6%	100,0%	50,0%	72,2%	35,7%	66,7%	,0%	36,8%	54,1%
- Infancia	54,5%	80,0%	50,0%	61,1%	57,1%	66,7%	,0%	52,6%	56,8%
- Atención a drogodependentes	27,3%	80,0%	100,0%	50,0%	50,0%	100,0%	100,0%	63,2%	56,8%
- Atención ás persoas desfavorecidas	72,7%	80,0%	100,0%	77,8%	71,4%	100,0%	100,0%	78,9%	78,4%
- Axuda a domicilio	100,0%	80,0%	100,0%	94,4%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	97,3%
<i>Concellos que dispoñen de todos os servizos sociais analizados⁵⁴</i>	1	1	1	3	0	1	0	1	4
Servizo de extinción de incendios	27,3%	40,0%	100,0%	38,9%	50,0%	33,3%	100,0%	52,6%	45,9%
Instalacións deportivas									
- Pistas de atletismo	,0%	40,0%	100,0%	22,2%	28,6%	66,7%	50,0%	36,8%	29,7%
- Escolas de deportes náuticos	9,1%	40,0%	50,0%	22,2%	14,3%	33,3%	,0%	15,8%	18,9%
- Campos de fútbol	81,8%	100,0%	100,0%	88,9%	92,9%	33,3%	100,0%	84,2%	86,5%
- Pavillóns	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
- Piscina	63,6%	80,0%	100,0%	72,2%	57,1%	66,7%	100,0%	63,2%	67,6%
<i>Concellos que dispoñen de todas as instalacións deportivas estudadas</i>	0	2	2	4	4	2	1	7	11
Número de concellos	11	5	2	18	14	3	2	19	37

Os servizos analizados a continuación son obrigatorios para entes cun número de residentes maior de 20 000, polo que serían de prestación voluntaria para o resto de municipios. Poden distribuírse en catro grupos: servizo de protección civil, servizos sociais, extinción de incendios e instalacións deportivas⁵⁵. As instalacións deportivas serán analizadas de xeito separado do resto de servizos.

54 Neste caso pareceunos máis informativo este dato que o dos concellos que dispoñen dalgunha das instalacións estudadas, xa que todos contan con algunha.

55 Como apuntabamos máis arriba, a lei obriga a que os concellos de máis de 20 000 residentes presten servizos sociais e contan con instalacións deportivas, pero non concreta cales.

a) Prestación de servicios obligatorios para concellos de máis de 20 000 habitantes: **concellos na área de influencia da Coruña**



Sen ter en conta as instalacións deportivas, os servizos máis prestados por todas as categorías en conxunto son protección civil e atención á muller. Ademais, tan só existen tres casos na área de influencia da Coruña (un por categoría) que dispoña de todos os servizos sociais.

Os servizos aquí analizados son voluntarios para os municipios de ata 20 000 habitantes e, dentro deste grupo, destaca a ampla porcentaxe de concellos que prestan servizo de protección civil, atención á muller e axuda a domicilio.

Os servizos si son obrigatorios⁵⁶ para os concellos cunha poboación de entre 20 001 e 50 000 habitantes. Todos os municipios desta categoría cumpren con tres dos servizos estudados neste apartado (protección civil, atención á muller e gardería), sete co 80% (ademais dos tres anteriores, catro servizos sociais: atención á infancia, atención a drogodependentes, atención ás persoas desfavorecidas e axuda a domicilio). O servizo de extinción de incendios tan só é prestado polo 40% dos municipios desta categoría.

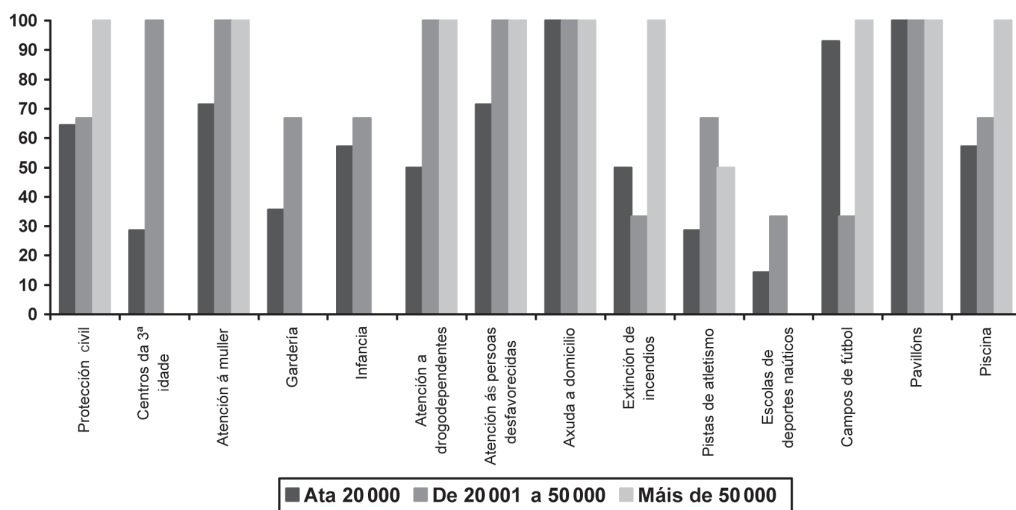
Para os concellos de máis de 50 000 residentes hai que subliñar que seis destes servizos son prestados polos dous concellos que se agrupan nesta categoría (protección civil, atención á muller, atención a drogodependentes, atención ás persoas desfavorecidas, axuda a domicilio e extinción de incendios), mentres que os tres restantes só os presta un dos dous casos (centros da terceira idade, gardería e atención á infancia).

En canto ás instalacións deportivas, salientaremos que todos os concellos de todas as categorías contan, cando menos, con unha instalación deportiva. As de máis difícil existencia son as escolas de

⁵⁶ De novo convén lembrar que o legislador obriga a que os concellos de máis de 20 000 habitantes conten con servizos sociais e instalacións deportivas sen especificar cales, polo que cando neste traballo falamos da obriga de cumprir cuns servizos, no caso destes dous tipos de servizos a obriga de contar con algún deles sería xenérica.

deportes náuticos e as pistas de atletismo. Entre os concellos con menos poboación as porcentaxes máis altas atópanse na existencia de pavillóns, campos de fútbol e piscinas; ningún dos concellos conta con pistas de atletismo. Nos municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes todos contan con campos de fútbol e pavillóns, mentres que só o 40% ten pistas de atletismo e escolas de deportes náuticos. Entre os concellos de maior poboación, excepto as escolas de deportes náuticos, só un dos casos ofrece este servizo. No resto de instalacións estudadas, os dous casos contan con pistas de atletismo, campos de fútbol, pavillóns e piscina. Se contabilizamos aqueles concellos que contan con todas as instalacións sinaladas, non existe ningún caso entre os de menos de 20 000 habitantes, e hai dous dun total de cinco entre os de 20 001 e 50 000 habitantes. Os dous de máis poboación contan con todas as instalacións deportivas do conxunto das analizadas.

b) Prestación de servizos obrigatorios para concellos de máis de 20 000 habitantes: **concellos na área de influencia de Vigo**



Nun primeiro achegamento aos datos pode sinalarse que os catro servizos con maiores porcentaxes de cumprimento en todas as categorías de poboación son servizos sociais: axuda a domicilio, atención á muller, atención a drogodependentes e atención ás persoas desfavorecidas. Entre os que presentan porcentaxes máis baixas encontramos as escolas de deportes náuticos e os servizos sociais de atención á infancia e gardería. Nesta área de influencia tan só existe un caso que dispoña de todos os servizos sociais estudados, situado na categoría de poboacións de entre 20 001 e 50 000 habitantes.

Existe un servizo que é prestado por todos os concellos de ata 20 000 residentes e cuxo cumprimento é voluntario: a axuda a domicilio. No resto dos servizos as porcentaxes de concellos que os cumpren sitúanse entre o 70% (atención á muller e atención ás persoas desfavorecidas) e o 30% (centros da terceira idade).

Na categoría de entre 20 001 e 50 000 habitantes, hai cinco servizos desempeñados por todos os concellos, que son todos servizos sociais: centros da terceira idade, atención á muller, atención a dro-

godependentes, atención ás persoas desfavorecidas e axuda a domicilio. A menor porcentaxe, que se sitúa no 30%, corresponde ao servizo de extinción de incendios.

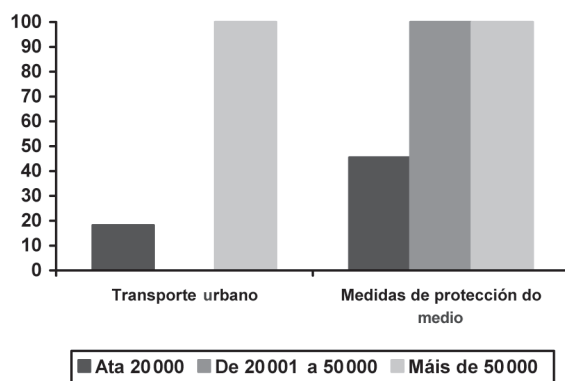
Todos os concellos máis poboados prestan cinco dos servizos sociais estudados neste apartado: protección civil, atención á muller, atención a drogodependentes, atención ás persoas desfavorecidas e axuda a domicilio; destaca, xa que logo, que ningún dos municipios dispoña destes tres servizos sociais: centros da terceira idade, gardería e servizo de atención á infancia.

En canto ás instalacións deportivas, convén subliñar que todos os concellos da área de influencia de Vigo contan con pavillón municipal. Entre os municipios de menos habitantes, a existencia de escolas de deportes náuticos sitúase no 10%. Nos municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes, ademais de pavillóns, hai dúas instalacións que ofrece un 30% dos municipios da categoría (escolas de deportes náuticos e campos de fútbol) e dúas de que dispón o 60% (piscina e pistas de atletismo). Entre os máis habitados, ademais de pavillóns, hai outras dúas instalacións con que contan todos (campos de fútbol e piscinas), e ningún dos dous casos ten escolas de deportes náuticos.

4.2.4. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 50 000 habitantes

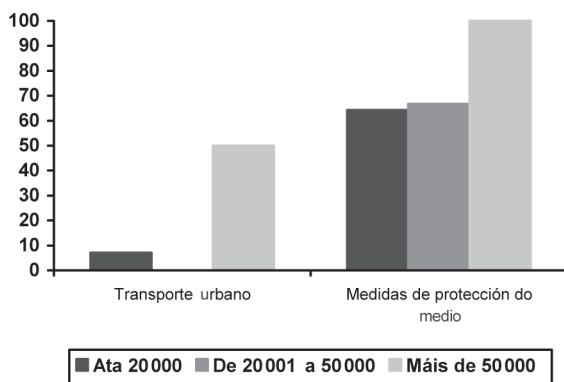
		Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo				TOTAL
		Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	
Transporte urbano	Prestación	18,2%	,0%	100,0%	22,2%	7,1%	,0%	50,0%	10,5%	12,6%
Medidas de protección do medio	Prestación	45,5%	100,0%	100,0%	66,7%	64,3%	66,7%	100,0%	68,4%	67,6%

a) Prestación de servizos obrigatorios para concellos de máis de 50 000 habitantes: **concellos na área de influencia da Coruña**



Tanto o transporte urbano como as medidas de protección do medio son servizos obrigatorios só para municipios de máis de 50 000 residentes e, canto ao cumprimento dos dous servizos analizados, este difire bastante. No transporte urbano só dispoñen do servizo unha porcentaxe pequena de entes menores de 20 000 habitantes e todos os municipios máis poboados. Pola contra, todos os municipios obrigados pola lei contan con medidas de protección do medio, así como todos os da categoría de entre 20 001 e 50 000 habitantes, ademais de case a metade dos de menos poboación.

b) Prestación de servizos obrigatorios para concellos de máis de 50 000 habitantes: **concellos na área de influencia de Vigo**



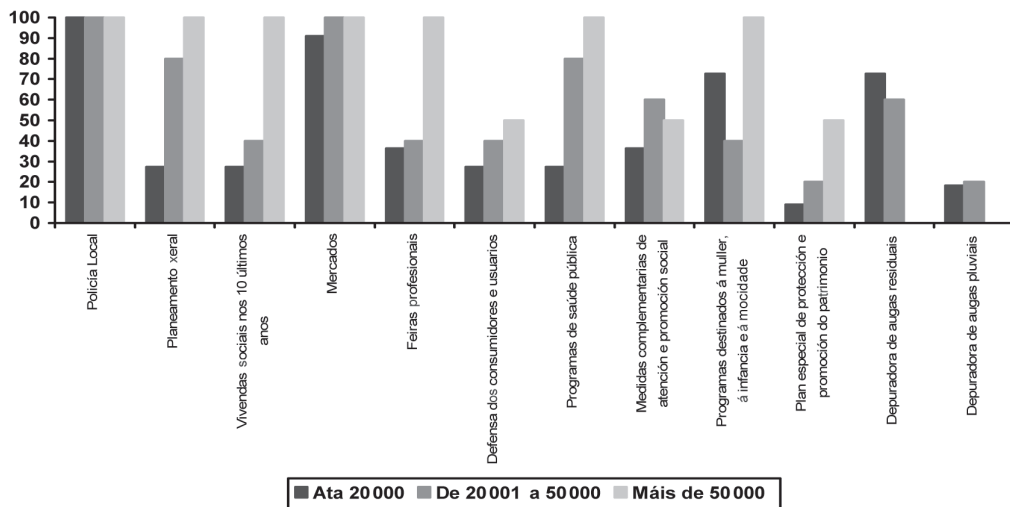
Na área de Pontevedra os datos son moi similares: só cabe destacar que existe un concello de máis de 50 000 habitantes que non dispón de transporte urbano. Comparando estes datos cos da área anteriormente analizada, a porcentaxe de concellos na categoría de entre 20 001 e 50 000 habitantes que dispoñen de medidas de protección do medio descende do 100% ao 66,7%.

4.3. Asunción de competencias

	Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo				TOTAL
	Ata 20000	De 20001 a 50000	Máis de 50000	Total	Ata 20000	De 20001 a 50000	Máis de 50000	Total	
Seguridade nos lugares públicos: Policía Local	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100%
Medidas de ordenación do tráfico nas vías urbanas:									
- Aparcadoiros públicos	36,4%	40,0%	100,0%	44,4%	42,9%	33,3%	100,0%	47,4%	45,9%
- Zonas de estacionamento limitado	18,2%	20,0%	100,0%	27,8%	21,4%	33,3%	50,0%	26,3%	27,0%
- Servizo de guindastre	18,2%	80,0%	100,0%	44,4%	42,9%	66,7%	100,0%	52,6%	48,6%
- Zonas peatonalizadas	63,6%	60,0%	50,0%	61,1%	42,9%	66,7%	100,0%	52,6%	56,8%
- Limitación do acceso ao casco urbano	18,2%	40,0%	100,0%	33,3%	21,4%	66,7%	100,0%	36,8%	35,1%
<i>CONCELLOS CON TODAS AS MEDIDAS</i>	4	1	0	5	3	0	0	3	8
Planeamento xeral	27,3%	80,0%	100,0%	50,0%	42,9%	33,3%	100,0%	47,4%	48,6%
Vivendas sociais nos 10 últimos anos	27,3%	40,0%	100,0%	38,9%	28,6%	33,3%	100,0%	36,8%	37,8%
Mercados	90,9%	100,0%	100,0%	94,4%	78,6%	100,0%	100,0%	84,2%	89,2%
Feiras profesionais	36,4%	40,0%	100,0%	44,4%	21,4%	33,3%	100,0%	31,6%	37,8%
Defensa dos consumidores e usuarios	27,3%	40,0%	50,0%	33,3%	71,4%	33,3%	50,0%	63,2%	48,6%
Programas de saúde pública	27,3%	80,0%	100,0%	50,0%	57,1%	66,7%	100,0%	63,2%	56,8%
Medidas complementarias de atención e promoción social	36,4%	60,0%	50,0%	44,4%	57,1%	100,0%	100,0%	68,4%	56,8%
Programas destinados á muller, á infancia e á mocidade	72,7%	40,0%	100,0%	66,7%	78,6%	66,7%	100,0%	78,9%	73,0%
Participación na formación de persoas activas e desempregadas:									
- Plan FIP	90,9%	100,0%	100,0%	94,4%	78,6%	66,7%	100,0%	78,9%	86,5%
- Formación traballadores en activo	45,5%	80,0%	100,0%	61,1%	50,0%	33,3%	50,0%	47,4%	54,1%
- Plans experimentais de emprego	9,1%	40,0%	,0%	16,7%	28,6%	33,3%	50,0%	31,6%	24,3%
- Obradoiros de emprego	27,3%	60,0%	100,0%	44,4%	71,4%	66,7%	100,0%	73,7%	59,5%
- Escolas-obradoiro	9,1%	100,0%	100,0%	44,4%	42,9%	66,7%	100,0%	52,6%	48,6%
- Accións experimentais	18,2%	40,0%	,0%	22,2%	21,4%	33,3%	100,0%	31,6%	27,0%
- Fomento da empregabilidade	36,4%	60,0%	50,0%	44,4%	21,4%	66,7%	50,0%	31,6%	37,8%
- Outras	18,2%	40,0%	50,0%	27,8%	,0%	,0%	50,0%	5,3%	16,2%
<i>CONCELLOS CON TODAS AS MEDIDAS</i>	1	0	0	1	1	0	0	1	2

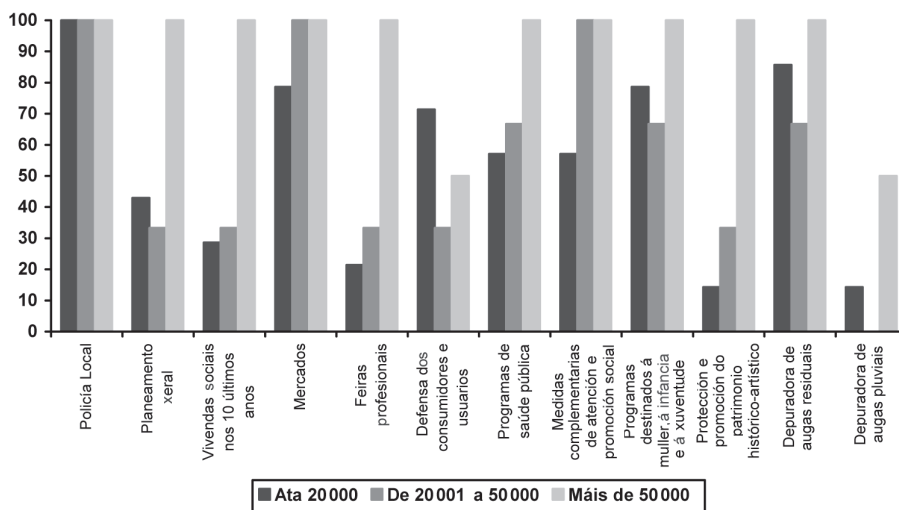
	Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo				TOTAL
	Ata 20000	De 20001 a 50000	Máis de 50000	Total	Ata 20000	De 20001 a 50000	Máis de 50000	Total	
Instalacións de lecer									
- Casas da xuventude	27,3%	60,0%	50,0%	38,9%	21,4%	33,3%	50,0%	26,3%	32,4%
- Oficinas de turismo	63,6%	40,0%	100,0%	61,1%	78,6%	100,0%	50,0%	78,9%	70,3%
- Ludotecas	36,4%	80,0%	,0%	44,4%	21,4%	33,3%	,0%	21,1%	32,4%
- Centros de uso da internet	72,7%	40,0%	50,0%	61,1%	57,1%	33,3%	,0%	47,4%	54,1%
- Outras	27,3%	60,0%	,0%	33,3%	21,4%	33,3%	,0%	21,1%	27,0%
CONCELLOS CON TODAS AS INSTALACIÓNS	0	0	1	1	0	0	0	0	1
Protección e promoción do patrimonio histórico- artístico: plans especiais de protección	9,1%	20,0%	50,0%	16,7%	14,3%	33,3%	100,0%	26,3%	21,6%
Depuradora de augas residuais	72,7%	60,0%	,0%	61,1%	85,7%	66,7%	100,0%	84,2%	73,0%
Depuradora de augas pluviais	18,2%	20,0%	,0%	16,7%	14,3%	,0%	50,0%	15,8%	16,2%
NÚMERO TOTAL DE CONCELLOS	14	3	2	19	11	5	2	18	37

a.1) Competencias: **concellos na área de influencia da Coruña**



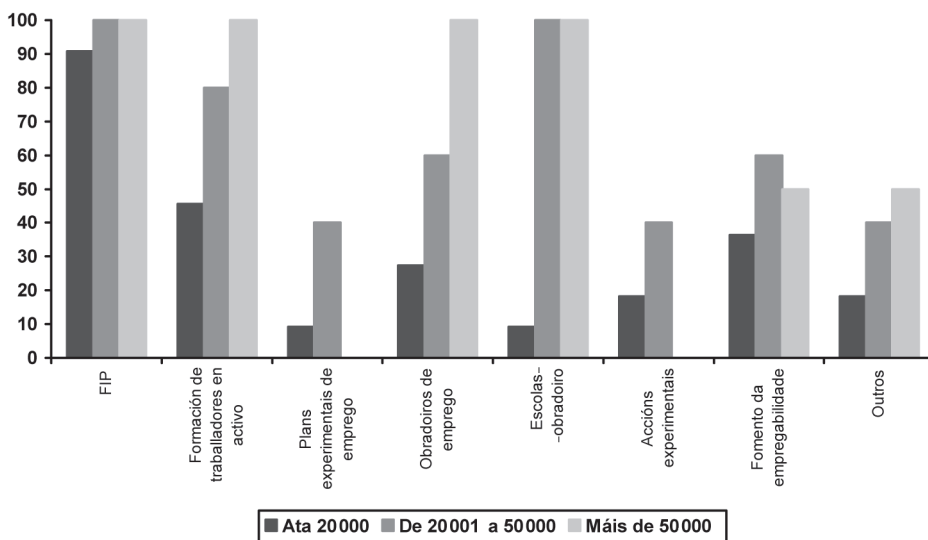
Das competencias analizadas no gráfico, convén destacar que todos os concellos de todas as categorías contan con Policía Local como medida de seguridade nos lugares públicos, e unha elevada porcentaxe teñen mercados. Pola contra, as materias que menos se asumen son a depuración de augas pluviais e a protección e promoción do patrimonio histórico-artístico. Os concellos máis habitados son os que en maior medida desenvolven medidas en relación ás competencias analizadas, xa que sete delas (Policía Local, planeamento xeral, promoción de vivenda social nos últimos dez anos, mercados, feiras profesionais, programas de saúde pública e programas destinados á muller e mocidade) son asumidas polos dous entes locais da área da Coruña. Os de menos de 20 000 habitantes son os que menos as asumen: hai un total de seis competencias que son desenvolvidas por un 30% de casos ou menos nesta categoría (planeamento xeral, promoción de vivenda social, oficina de defensa dos consumidores e usuarios, programas de saúde pública, protección e promoción do patrimonio histórico-artístico e depuradora de augas pluviais).

a.2) Competencias: **concellos na área de influencia de Vigo**



Na área de influencia de Vigo todos os municipios analizados contan con Policía Local. Dez das doce anteriores medidas son cumpridas polos dous concellos de máis de 50 000 habitantes (todas menos a oficina de defensa dos consumidores e usuarios, que só é asumida nun dos dous casos). Na categoría de concellos entre 20 001 e 50 000 habitantes apenas hai tres competencias asumidas por todos os entes (seguridade nos lugares públicos a través da Policía Local, mercados e medidas complementarias de atención e promoción social).

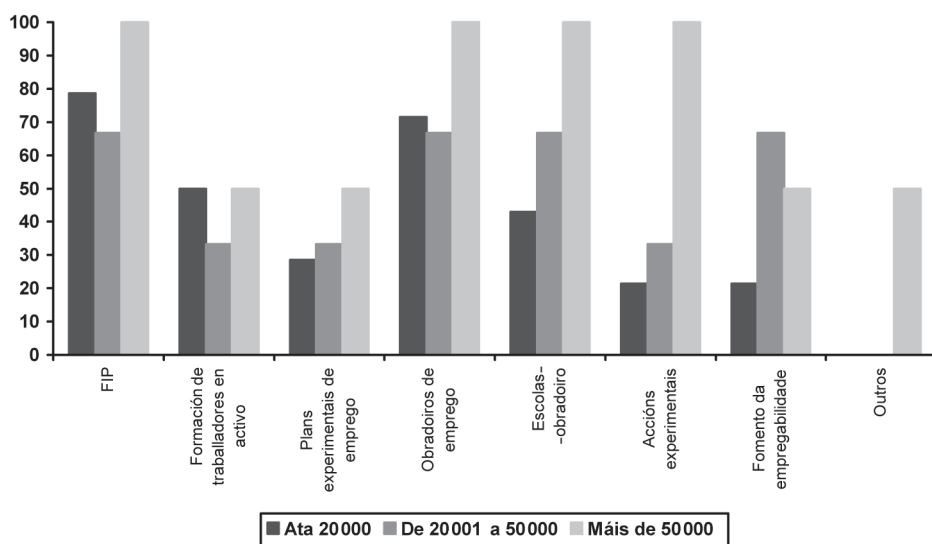
b.1) Competencias relativas á participación na formación de persoas activas e desempregadas: **concellos na área de influencia da Coruña**



Como podemos observar na táboa, dous concellos na área de influencia coruñesa contan con todas as medidas para a formación de persoas activas e desempregadas que estudamos, cada un deles dunha das dúas categorías de poboación de menos habitantes. Da competencia que os entes locais poden asumir na formación de persoas activas e desempregadas, destacan as porcentaxes de concellos que contan con plans FIP. Os concellos de menos de 20 000 habitantes son os que menos dispoñen de medidas de formación de persoas activas e desempregadas e, coa excepción dos plans FIP, que ofrece o 90% destes concellos, no resto de medidas os concellos que as prestan non chegan ao 50%.

A seguinte categoría de concellos, de entre 20 001 e 50 000, conta con porcentaxes algo superiores aos anteriores, cun 80% de casos ou máis en tres medidas (plans FIP, formación de traballadores en activo e escolas-obradoiro). Hai outras tres medidas adoptadas en relación a esta competencia con porcentaxes de cumprimento do 40% por parte dos municipios desta categoría (plans experimentais de emprego, accións experimentais e outro tipo de medidas relacionadas coa formación). Finalmente, dentro dos concellos de máis poboación, atopamos catro medidas que levan adiante todos os concellos (de novo plans FIP, formación de traballadores en activo e escolas-obradoiro como na categoría anterior, ás cales hai que sumar os obradoiros de emprego), e dúas en que non existe a participación destes entes locais (plans experimentais de emprego e accións experimentais).

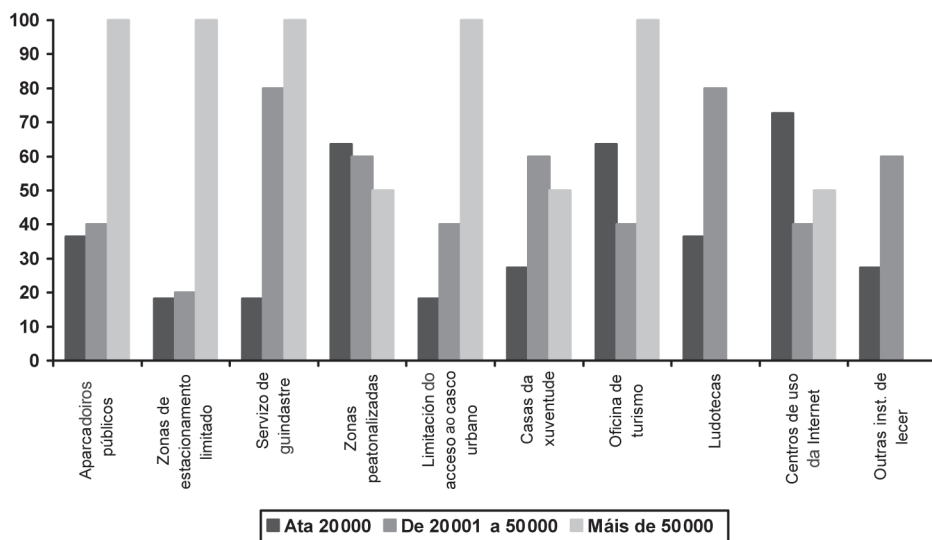
b.2) Competencias relativas á participación na formación de persoas activas e desempregadas: **concellos na área de influencia de Vigo**



Na área de influencia de Vigo vemos algunhas diferenzas con respecto á situación na área coruñesa. Por unha banda, os plans FIP comparten cos obradoiros de emprego porcentaxes moi similares no desenvolvemento da competencia. Os municipios de máis de 50 000 residentes desta área son os que en maior proporción contan con medidas de formación de persoas activas e desempregadas, e catro delas son desenvolvidas polos dous entes deste grupo (plans FIP, obradoiros de emprego, escolas-obradoiro e accións experimentais), mentres que o resto de medidas son desenvolvidas só por un deles.

En canto ás outras dúas categorías de concellos, as porcentaxes de exercicio da competencia son máis similares entre si que na área da Coruña, pois os dous grupos se sitúan arredor do 70% en dúas das medidas (plans FIP e obradoiros de emprego), e arredor do 30% en tres (formación de traballadores en activo, plans experimentais e accións formativas), mentres que non hai municipios de menos de 50 000 habitantes que asuman outro tipo de medidas de formación. As diferenzas máis grandes entre os dous grupos de concellos está nas escolas-obradoiro e as accións de fomento da empregabilidade, pois as porcentaxes son máis altas na categoría intermedia que na de menos poboación.

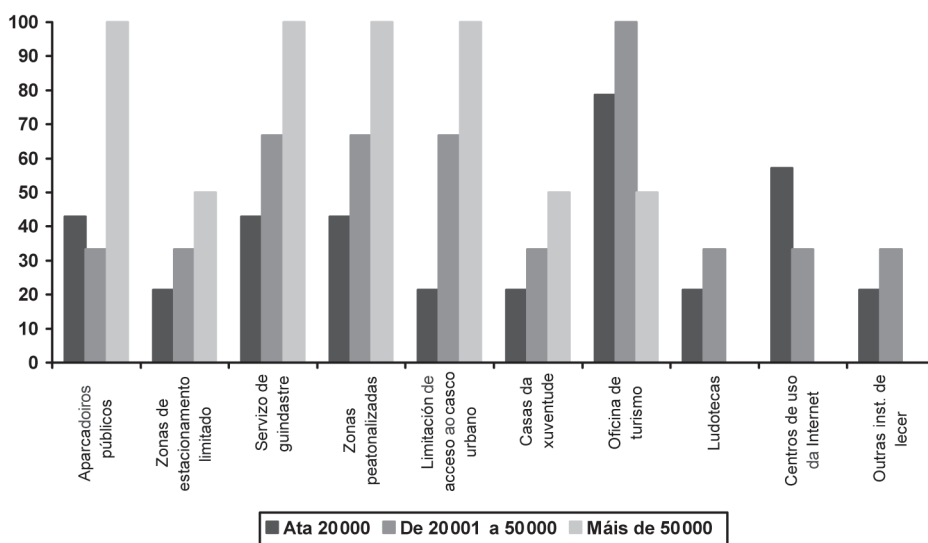
c.1) Competencias relativas ás medidas de ordenación do tráfico e ás instalacións de lecer: **concellos na área de influencia da Coruña**



De observarmos a táboa presentada máis arriba podemos comprobar que na área de influencia da Coruña hai un total de cinco concellos que asumen todas as medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas sobre as que indagamos: catro na categoría de menor poboación, un na categoría intermedia e ningún na de máis de 50 000 habitantes. En canto ás instalacións de lecer, só damos con un concello, situado entre os de máis poboación, que dispoña de todas as instalacións sobre as que preguntamos.

A lectura dos datos presentados no gráfico indica que no que ten a ver coas medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas, os municipios de máis de 50 000 habitantes son os que máis medidas adoptan en relación ao cumprimento desta competencia. Na categoría de municipios de entre 20 001 e 50 000 residentes, apenas hai dúas medidas asumidas por máis da metade dos concellos estudados da área: servizo de guindastre e zonas peatonalizadas; esta última é, ademais, a única asumida por máis da metade dos concellos de menos de 20 000 habitantes. Nas instalacións de lecer destacan as porcentaxes de concellos que dispoñen de oficina de turismo, mentres que no resto de instalacións é de salientar que os concellos máis habitados non dispoñen de ludotecas nin doutro tipo de instalacións de lecer.

c.2) Competencias relativas ás medidas de ordenación do tráfico e ás instalacións de lecer: **concellos na área de influencia de Vigo**



Dos datos presentados na táboa podemos resaltar que na área de influencia de Vigo só tres concellos dispoñen de todas as medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas, e que todos pertencen á categoría de menor poboación. En canto ás instalacións de lecer, non existe ningún caso na área de Vigo que conte con todas elas.

Se nos fixamos no gráfico, só dous concellos de menos de 20 000 habitantes contan con porcentaxes de cumprimento dalgunha das medidas estudadas (oficina de turismo e instalacións de uso da internet) superiores ao 40%. Nos municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes todos contan con oficina de turismo, o 60% con tres medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas (servizo de guindastre, zonas peatonalizadas e limitación do acceso ao casco urbano) e o 30% co resto das medidas. Finalmente, entre os concellos de máis habitantes podemos observar que existe unha diferenza notable entre as medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas, exercidas polos dous en todos os casos —coa única excepción das zonas de estacionamento limitado, exercida só por un deles— e as instalacións de lecer, xa que só dúas son asumidas por un dos concellos (casas da *xuventude* e oficina de turismo); as outras tres non as ofrece ningún.

4.4. Xestión dos servizos⁵⁷

Neste apartado estudaremos o tipo de xestión que predomina nas dúas áreas. Como a xestión directa é máis habitual que a indirecta, as porcentaxes da táboa e os gráficos están baseadas na puntuación da xestión directa, con vistas a que non se produza a redundancia de presentar tamén os resultados da xestión indirecta (xa que en todos os casos a suma das dúas sería 100, pois sempre se opta por unha opción ou pola outra).

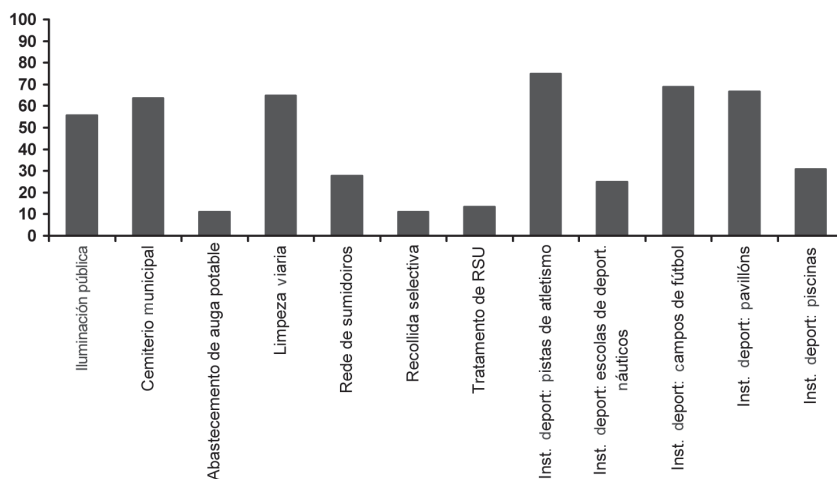
Para analizar os datos, primeiro presentamos unha táboa coas porcentaxes da xestión directa dos servizos analizados neste apartado (iluminación pública, cemiterio municipal, abastecemento de auga potable, limpeza viaria, rede de sumidoiros, recollida selectiva do lixo, tratamento de residuos sólidos urbanos e instalacións deportivas). A continuación, amosamos gráficos para cada área sen discriminar por categorías de concellos e, finalmente, gráficos para cada área, pero discriminando entre categorías de municipios.

⁵⁷ Para comprender mellor este, recoméndase comprobar os datos no cuarto apartado do presente traballo, en que se realiza unha análise servizo a servizo e competencia a competencia, pois nalgún caso, sobre todo na categoría de concellos de máis de 50 000 habitantes (que só conta con dous concellos) a lectura dos datos pode levar a erro, xa que a ausencia de xestión directa dun servizo pode indicar tanto a súa xestión indirecta como a propia ausencia do servizo.

	Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo			
	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total
Iluminación pública	45,5%	80,0%	50,0%	55,6%	92,9%	100,0%	100,0%	94,7%
Cemiterio municipal	66,7%	33,3%	100,0%	63,6%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Abastecemento de auga potable	18,2%	,0%	,0%	11,1%	36,4%	33,3%	,0%	31,3%
Limpeza viaria	90,0%	40,0%	,0%	64,7%	61,5%	100,0%	,0%	61,1%
Rede de sumidoiros	27,3%	20,0%	50,0%	27,8%	35,7%	33,3%	,0%	31,6%
Recollida selectiva	9,1%	,0%	50,0%	11,1%	35,7%	,0%	,0%	26,3%
Tratamento de RSU	22,2%	,0%	,0%	13,3%	18,2%	,0%	,0%	14,3%
Instalacións deportivas								
- Pistas de atletismo	,0%	100,0%	50,0%	75,0%	75,0%	50,0%	100,0%	71,4%
- Escolas de deportes náuticos	,0%	50,0%	,0%	25,0%	50,0%	,0%	,0%	33,3%
- Campos de fútbol	55,6%	100,0%	50,0%	68,8%	61,5%	100,0%	50,0%	62,5%
- Pavillóns	54,5%	100,0%	50,0%	66,7%	57,1%	33,3%	50,0%	52,6%
- Piscina	14,3%	50,0%	50,0%	30,8%	37,5%	,0%	50,0%	33,3%

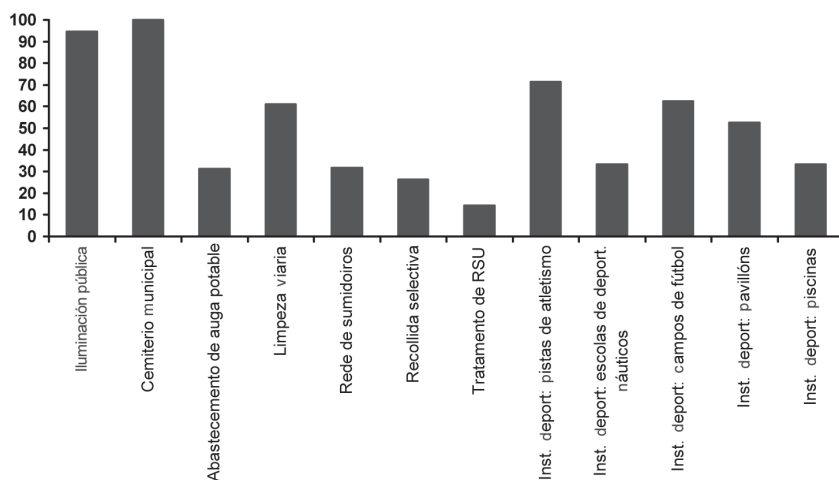
De observarmos o total das dúas áreas de influencia conxuntamente, comprobaremos que hai máis servizos con máis do 50% dos concellos exercendo unha xestión directa que por debaixo desa cifra, a razón de sete servizos fronte a cinco. As porcentaxes máis altas atopámolas nas categorías de cemiterios municipais, pavillóns e iluminación pública. Os servizos con menos casos en que se opta pola xestión directa son o tratamento de residuos sólidos, a recollida selectiva e o abastecemento de auga potable.

a.1) Xestión directa dos servizos: **concellos na área de influencia da Coruña**



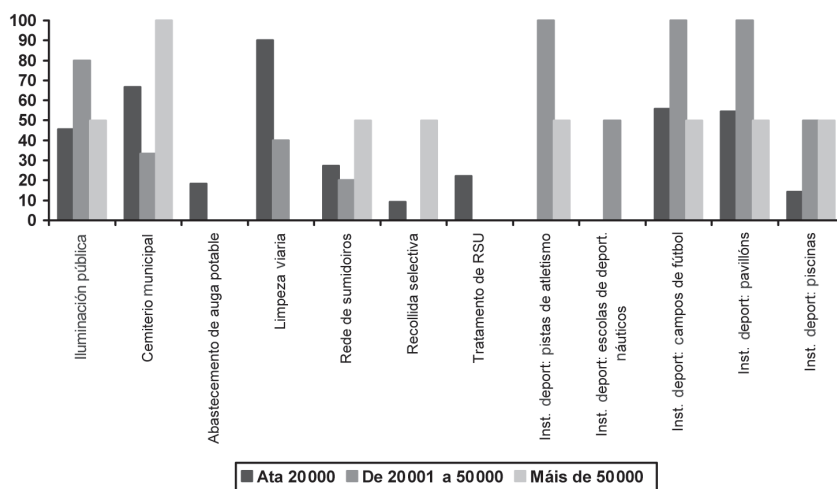
Na área de influencia da Coruña, sen ter en conta as diferenzas entre categorías de concellos, as porcentaxes máis altas de xestión directa corresponden a tres instalacións deportivas (pistas de atletismo, campos de fútbol e pavillóns), xunto coa iluminación pública e os cemiterios municipais. Por outra banda, respecto ao abastecemento de auga potable, a recollida selectiva do lixo e o tratamento de residuos, tan só algo máis do 10% dos casos administra o servizo de xeito directo.

a.2) Xestión directa dos servizos: **concellos na área de influencia de Vigo**



Na área de Vigo hai dous servizos xestionados directamente por máis do 90% dos casos (iluminación pública e cemiterios municipais) e outros tres polo 60% ou máis (limpeza viaria, pistas de atletismo e campos de fútbol). O servizo con porcentaxes máis baixas de concellos que optan pola xestión directa é o tratamento de residuos sólidos urbanos, que se sitúa no 14%. En todos os servizos analizados, excepto en catro (iluminación pública, cemiterio municipal, limpeza viaria e pavillóns), a porcentaxe de concellos que xestionan directamente os servizos aquí estudados é máis alta nesta área que na da Coruña.

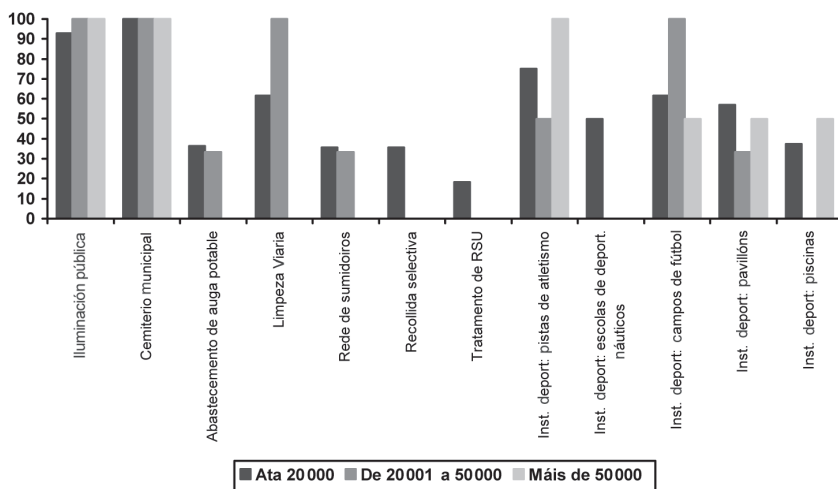
b.1) Xestión directa dos servizos por grupo de poboación: **concellos na área de influencia da Coruña**



Observando este gráfico convén indicar que na categoría de concellos de menos habitantes hai catro servizos que a metade de concellos xestionan directamente (cemiterio municipal, limpeza viaria, campos de fútbol e pavillóns), mentres que o resto dos servizos teñen porcentaxes inferiores de xestión directa. En canto aos municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes, destaca a existencia de seis servizos coa metade ou máis de concellos que exercen a xestión directa (todas as instalacións deportivas e mais a iluminación pública). Entre os concellos máis habitados destaca a inexistencia de xestión directa en ningún dos dous casos no abastecemento de auga potable, no tratamento de residuos sólidos urbanos e nas escolas de deportes náuticos⁵⁸.

58 Neste último caso apenas un dos dous concellos dispón de escolas de deportes náuticos, cuxa xestión é indirecta (para máis información, véxase a cuarta sección deste traballo, en que se fai unha análise servizo a servizo e competencia a competencia).

b.2) Xestión directa dos servizos por grupo de poboación: **concellos na área de influencia de Vigo**



Dentro dos concellos de menor número de habitantes, a iluminación pública e o cemiterio municipal dispoñen de porcentaxes de xestión directa superiores ao 90%. Entre os municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes hai catro servizos xestionados directamente por todos os entes (iluminación pública, cemiterio, limpeza viaria e campos de fútbol) e outros catro servizos nos cales ningún concello opta por este tipo de xestión (abastecemento de auga potable, recollida selectiva do lixo, tratamento de residuos sólidos urbanos e piscinas municipais). Entre os municipios máis poboados, ademais da iluminación pública e o cemiterio municipal, as pistas de atletismo son xestionadas directamente nos dous casos que temos neste grupo, mentres que o abastecemento de auga potable, a recollida selectiva, o tratamento de residuos e as escolas de deportes náuticos non o son por ningún dos dous concellos.

4.5. Exercicio dos servizos

A continuación levarase a cabo unha análise do exercicio de cinco servizos: iluminación pública, recollida selectiva do lixo, tratamento de residuos sólidos urbanos, extinción de incendios e transporte urbano colectivo de viaxeiros. As porcentaxes que se presentan na seguinte táboa non contemplan os “non sabe” nin os “non contestan”, razón pola cal a suma en ocasións non é igual a 100.

A tal fin, preséntase primeiro unha táboa cos resultados detallados, en segundo lugar un gráfico para cada área e categoría poboacional con todos os tipos de xestión (en por si, asociado nun consorcio e asociado nunha mancomunidade) e, finalmente, un gráfico para cada área e categoría de poboación que representa as porcentaxes daqueles municipios que xestionan en por si os servizos e, para a área de influencia da Coruña, os que o fan asociados nun consorcio⁵⁹.

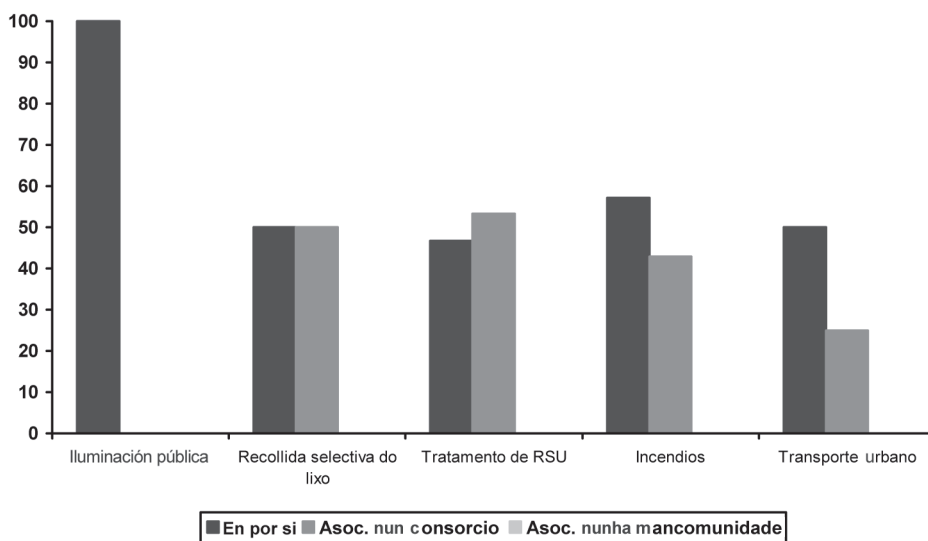
59 Non se presentan gráficos dos servizos xestionados en consorcio para a área de influencia de Vigo polo escaso número de casos (só un servizo é xestionado por algún concello a través dun consorcio). Tampouco se presentan gráficos que representen a xestión a través dunha mancomunidade para evitar unha reiteración na presentación e análise dos datos.

		Concellos na área de influencia da Coruña				Concellos na área de influencia de Vigo				TOTAL
		Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	Ata 20 000	De 20 001 a 50 000	Máis de 50 000	Total	
Iluminación pública	En por si	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	Asociado nun consorcio	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
	Asociado nunha mancomunidade	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
Recollida selectiva do lixo	En por si	54,5%	20,0%	100,0%	50,0%	85,7%	33,3%	100,0%	78,9%	64,9%
	Asociado nun consorcio	45,5%	80,0%	,0%	50,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	24,3%
	Asociado nunha mancomunidade	,0%	,0%	,0%	,0%	14,3%	33,3%	,0%	15,8%	8,1%
Tratamento de RSU	En por si	44,4%	40,0%	100,0%	46,7%	81,8%	100,0%	100,0%	85,7%	65,5%
	Asociado nun consorcio	55,6%	60,0%	,0%	53,3%	,0%	,0%	,0%	,0%	27,6%
	Asociado nunha mancomunidade	,0%	,0%	,0%	,0%	9,1%	,0%	,0%	7,1%	3,4%
Incendios	En por si	66,7%	,0%	100,0%	57,1%	28,6%	,0%	100,0%	36,4%	44,4%
	Asociado nun consorcio	33,3%	100,0%	,0%	42,9%	71,4%	50,0%	,0%	54,5%	50,0%
	Asociado nunha mancomunidade	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
Transporte urbano	En por si	50,0%	,0%	50,0%	50,0%	100,0%	,0%	100,0%	100,0%	66,7%
	Asociado nun consorcio	50,0%	,0%	,0%	25,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	16,7%
	Asociado nunha mancomunidade	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%

Se obviamos a distinción entre categorías de municipios, convén destacar que as porcentaxes máis altas nas dúas áreas están concentradas na execución dos servizos en por si. Apenas no tratamento de residuos sólidos urbanos a porcentaxe de concellos que desenvolven a actividade eles mesmos descende discretamente do 50%. A iluminación pública das dúas áreas é exercida polos propios entes

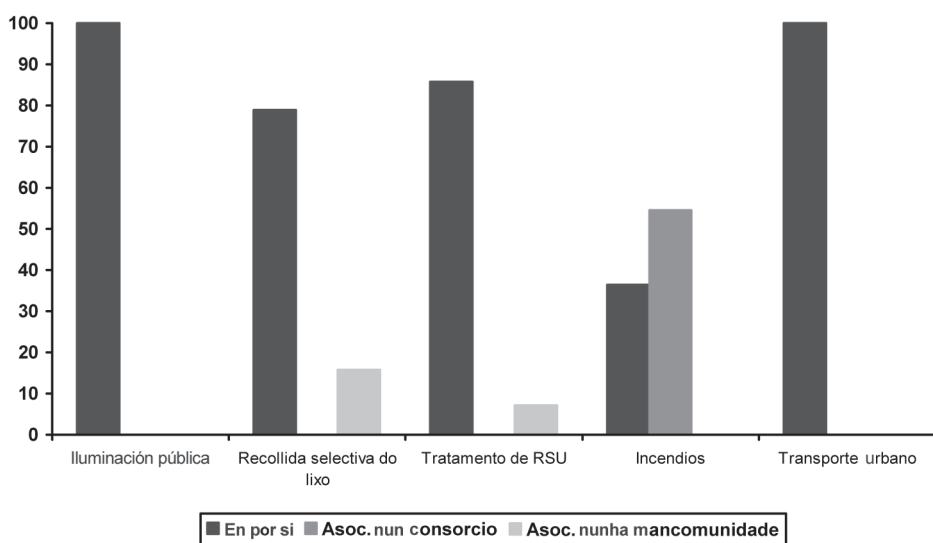
locais, mentres que a porcentaxe de concellos que realizan en por si a recollida selectiva e o transporte urbano é máis alta na área de influencia de Vigo que na da Coruña. En catro dos cinco servizos analizados nesta táboa existen concellos que optan polo exercicio do servizo a través dun consorcio; a porcentaxe máis alta atopámola na extinción de incendios, en que a metade dos casos analizados utilizan o consorcio para prestar o servizo. A fórmula menos empregada para executar os servizos estudados é a mancomunidade, xa que só en dous deles existe algún municipio que opta por prestalos de xeito mancomunado, cunhas porcentaxes de casos inferiores ao 10%.

a.1) Exercicio da actividade: **concellos na área de influencia da Coruña**



Na área de influencia da Coruña atopamos dous tipos de xestión: polos propios municipios ou a través de consorcio. Deixando de lado a iluminación pública, as porcentaxes de xestión polo concello e a través de consorcio son moi similares en tres dos servizos estudados: recollida selectiva do lixo, tratamento de residuos sólidos urbanos e extinción de incendios. No transporte urbano aparecen maiores diferenzas entre estes dous tipos de xestión: o 50% de concellos prestan o servizo en por si e o 25% a través dun consorcio.

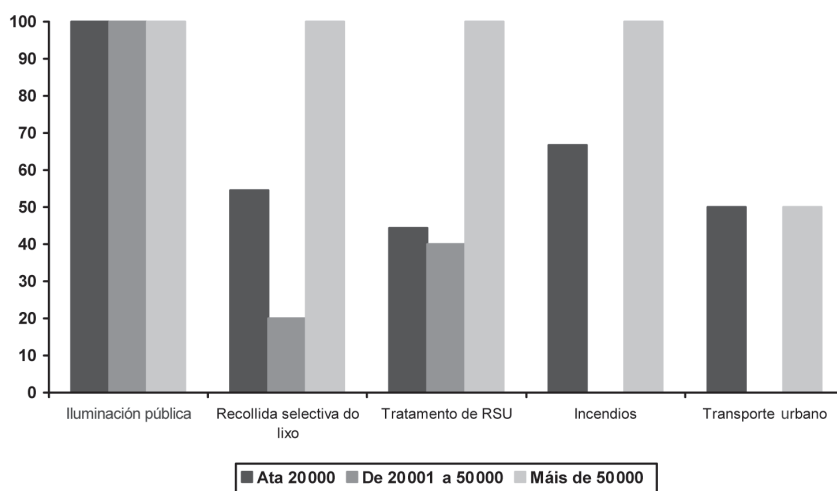
a.2) Exercicio da actividade: **concellos na área de influencia de Vigo**



Na área de influencia viguesa, aparecen os tres tipos de prestación: polos propios concellos, en consorcio ou a través dunha mancomunidade, aínda que a primacía da prestación polos propios entes é moito máis destacada que no caso da área de influencia da Coruña. É necesario subliñar que na extinción de incendios a porcentaxe de concellos que exercen a actividade mancomunados é superior á dos que a exercen eles mesmos. Deixando de lado a extinción de incendios, o resto dos servizos ten unha porcentaxe de casos que optan pola xestión directa por riba do 79%.

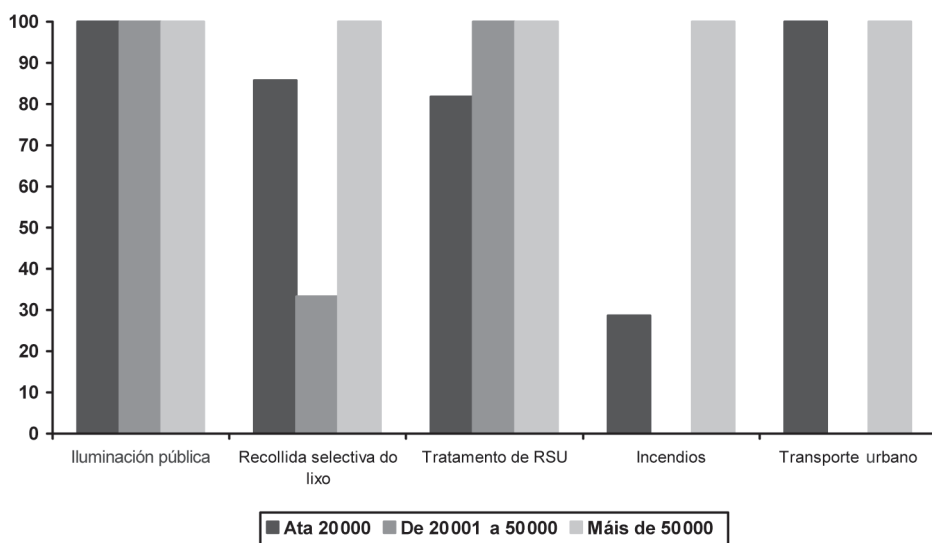
Pódese concluír, xa que logo, que na área de influencia de Vigo é máis habitual a xestión polos propios entes municipais que nalgunha das fórmulas de cooperación que contempla a lei: consorcio e mancomunidade. Unha maior porcentaxe de concellos da área de influencia da Coruña están asociados a través de consorcios para prestar os servizos estudados.

b.1) EJERCICIO DO SERVIZO: EN POR SI **concellos na área de influencia da Coruña**



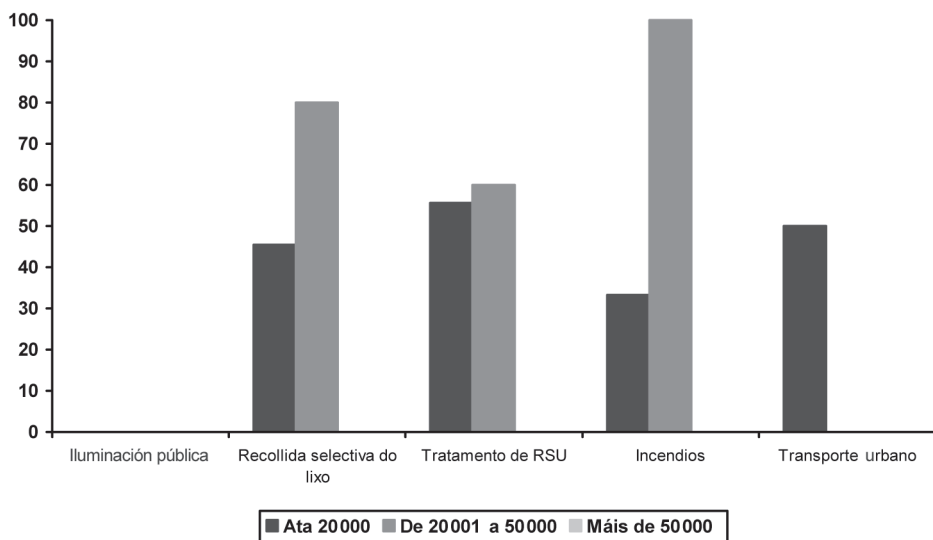
Na área de influencia da Coruña todos os municipios estudados exercen en por si a xestión da iluminación pública. Nos municipios de menos habitantes, son arredor da metade os concellos que exercen eles os servizos estudados, coa excepción da iluminación pública. Ningún dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes exercen en por si nin o servizo de extinción de incendios nin o transporte urbano. O primeiro deles é de obrigado cumprimento, e exerceño, pero a través dun consorcio, mentres que o segundo sería un servizo voluntario que non presta ningún dos municipios investigados. Dentro da categoría de concellos de máis de 50 000 habitantes, que están obrigados a cumprir con todos os servizos estudados, todos os concellos exercen eles mesmos os servizos, excepto polo que respecta ao transporte urbano, servizo que un dos entes non presta.

b.2) EXERCICIO DO SERVIZO: EN POR SI **concellos na área de influencia de Vigo**



Na área de influencia de Vigo, ademais da iluminación pública, as porcentaxes máis altas de exercicio polos propios concellos tamén as atopamos no tratamento de residuos sólidos urbanos (as únicas excepcións aparecen entre os municipios menos habitados). Dentro dos municipios de menos de 20 000 habitantes, a xestión dos servizos realizada polos propios entes é moito máis habitual que no caso coruñés e, exceptuando a extinción de incendios, no resto dos servizos a porcentaxe non descende do 80%. Entre os municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes sucede algo semellante ao caso coruñés, pois non se xestiona directamente nin a extinción de incendios nin o transporte urbano. Todos os concellos de máis de 50 000 habitantes xestionan en por si todos os servizos.

c) EJERCICIO DO SERVIZO: ASOCIADO NUN CONSORCIO **concellos na área de influencia da Coruña**



Como se observa no gráfico, na área de influencia da Coruña atopamos catro servizos cuxa xestión se leva adiante a través dun consorcio. Entre os concellos de menos de 20 000 residentes, as porcentaxes de concellos que se valen da asociación a través dun consorcio para prestar catro dos cinco servizos estudados sitúanse entre o 33,3% e o 55,6%. Nos municipios cunha poboación de entre 20 001 e 50 000 habitantes destaca que todos exercen o servizo de extinción de incendios en consorcio. As porcentaxes de xestión do tratamento de residuos sólidos urbanos e da recollida selectiva de lixo a través dun consorcio son do 60% e do 80% respectivamente. En ningún caso os concellos máis grandes optan por esta modalidade, que se dá entre municipios de menos de 50 000 habitantes.

Fronte a estes datos, e como se observa na táboa, na área de influencia de Vigo apenas un servizo é prestado a través dun consorcio, a extinción de incendios. O 71% dos entes menores de 20 000 habitantes da área, e a metade dos que teñen entre 20 001 e 50 000 residentes, levan adiante o servizo de extinción de incendios a través dun consorcio. Ningún dos municipios máis habitados opta por esta modalidade en ningún dos servizos referidos.

En canto ao exercicio da actividade a través dunha mancomunidade, como xa se indicou, tan só atopamos algún concello da área de influencia de Vigo (ningún na da Coruña) que escolla esta opción á hora de prestar algún servizo. Trátase de concellos de menos de 50 000 habitantes, xa que de novo ningún dos municipios máis grandes escolle esta fórmula de asociación no exercicio das competencias en ningunha das áreas. A fórmula mancomunada concéntrase en dous servizos: por unha banda, canto á recollida selectiva do lixo, o 14% dos entes de ata 20 000 residentes e o 33% dos municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes optan por esta xestión. Pola outra, no tratamento de residuos sólidos urbanos só existe algún caso dentro da categoría de menor poboación que elixa unha xestión mancomunada, o que representa o 9% dos concellos da categoría.

5. ANÁLISE DOS SERVIZOS MUNICIPAIS

Nesta parte do traballo realizaremos unha análise polo miúdo dos distintos servizos e competencias, diferenciando entre áreas de influencia e categorías de municipios. En primeiro lugar, estudaremos aqueles servizos obrigatorios para todos os concellos; en segundo lugar, os obrigatorios para os maiores de 5000 residentes; a continuación analizaremos os servizos obrigatorios para os de máis de 20 000 habitantes; en cuarto lugar os obrigatorios para os maiores de 50 000 habitantes e, finalmente, as competencias que a lei lles permite asumir aos concellos.

5.1. Servizos obrigatorios para todos os concellos

Iluminación pública

1. Prestación do servizo

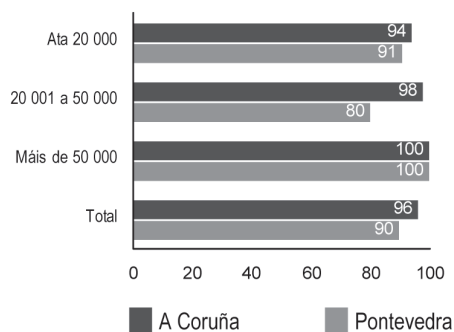
Todos os concellos analizados prestan o servizo de iluminación pública, en todos os grupos de poboación estudados.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	100%	11
		Non	0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100%	5
		Non	0%	0
	Máis de 50 000	Si	100%	2
		Non	0%	0
Total	Si	100%	18	
	Non	0%	0	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	100%	14
		Non	0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100%	3
		Non	0%	0
	Máis de 50 000	Si	100%	2
		Non	0%	0
Total	Si	100%	19	
	Non	0%	0	

2. Cobertura xeográfica

Este servizo obrigatorio ten unha cobertura xeográfica moi ampla en todos os entes locais. A media da cobertura do sistema de iluminación pública é superior ao 80% en todos os grupos de poboación analizados, e chega ao 90% se non temos en conta os municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes da provincia de Pontevedra. Nos municipios de máis de 50 000 habitantes, a cobertura é total.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	8	94,4	100	80
20 001 a 50 000	5	98,0	100	90
Máis de 50 000	2	100,0	100	100
Total	15	96,3	100	80
Pontevedra				
Ata 20 000	11	1,8	4	1
20 001 a 50 000	2	80,0	95	65
Máis de 50 000	2	100,0	100	100
Total	13	90,4	100	65



3. Exercicio da actividade de iluminación pública

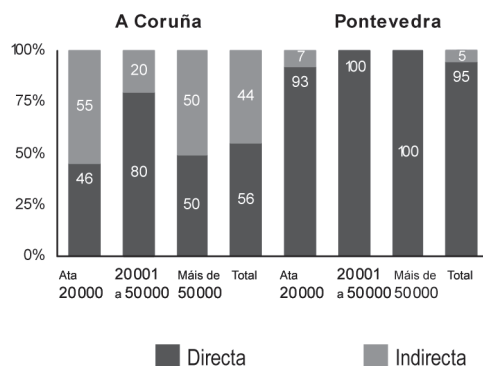
En canto ao exercicio desta actividade, todos os concellos exercen este servizo básico en por si, en ningún caso xunto con outros municipios a través dun consorcio ou dunha mancomunidade.

		En por si		Asociado nun consorcio	Asociado nunha mancomunidade
		%	n	n	n
A Coruña	Ata 20 000	100,0%	11	0	0
	20 001 a 50 000	100,0%	5	0	0
	Máis de 50 000	100,0%	2	0	0
	Total	100,0%	18	0	0
Pontevedra	Ata 20 000	100,0%	14	0	0
	20 001 a 50 000	100,0%	3	0	0
	Máis de 50 000	100,0%	2	0	0
	Total	100,0%	19	0	0

4. Xestión

Respecto á xestión da iluminación pública, aínda que a maioría dos concellos optan pola xestión directa, atopamos grandes diferenzas entre os dous casos. Nos municipios da área da Coruña, a media dos que xestionan directamente este servizo sitúase entre o 45% e o 56%. Porén, no caso de Vigo e a súa respectiva área de influencia todas as categorías se sitúan por riba do 93% de concellos con xestión directa.

		Directa		Indirecta	
		%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	45,5%	5	54,5%	6
	20 001 a 50 000	80,0%	4	20,0%	1
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1
	Total	55,6%	10	44,4%	8
Pontevedra	Ata 20 000	92,9%	13	7,1%	1
	20 001 a 50 000	100%	3	0,0%	0
	Máis de 50 000	100%	2	0,0%	0
	Total	94,7%	18	5,3%	1



Cemiterios municipais

1. Prestación do servizo

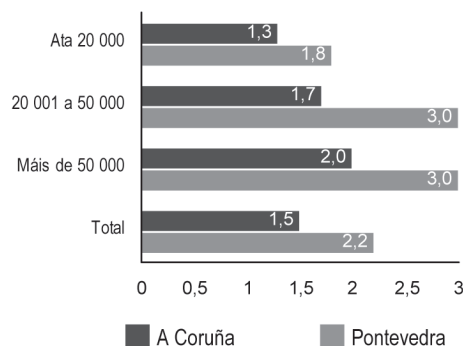
En canto á existencia ou ausencia de cemiterio municipal, debe salientarse que todos os concellos de máis de 50 000 habitantes prestan este servizo. Tamén cómpre destacar unha importante diferenza entre as dúas áreas: no caso vigués, as porcentaxes de todas as categorías de poboación son superiores ao 90%; no coruñés atopamos dous grupos, un de entre o 50% e o 60% e outro co 100%.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	54,5%	6
		Non	45,5%	5
	20 001 a 50 000	Si	60,0%	3
		Non	40,0%	2
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	61,1%	11
		Non	38,9%	7
Pontevedra	Ata 20 000	Si	92,9%	13
		Non	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	94,7%	18
		Non	5,3%	1

2. Número de cemiterios

Os concellos con menos poboación son os que teñen un menor número de cemiterios por termo medio (1,3 na área coruñesa fronte a 1,8 na viguesa). En núcleos máis grandes de poboación a media de cemiterios municipais tamén aumenta, chegando a 1,7 e 2 nos grupos de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área da Coruña, e a 3 na de Vigo.

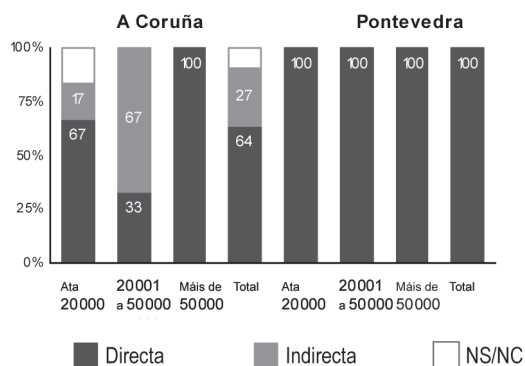
	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	6	1,3	2	1
20 001 a 50 000	3	1,7	3	1
Máis de 50 000	2	2,0	3	1
Total	11	1,5	3	1
Pontevedra				
Ata 20 000	11	1,8	4	1
20 001 a 50 000	3	3,0	5	1
Máis de 50 000	2	3,0	5	1
Total	16	2,2	5	1



3. Xestión

O máis destacable na xestión é o feito de que na área de Vigo todos os concellos realizan directamente o servizo. Na área da Coruña as diferenzas entre os grupos son bastante grandes, coa particularidade de que os dous concellos con máis de 50 000 habitantes xestionan o servizo directamente.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	66,7%	4	16,7%	1	16,7%	1
	20 001 a 50 000	33,3%	1	66,7%	2	0%	0
	Máis de 50 000	100%	2	0%	0	0%	0
	Total	63,6%	7	27,3%	3	9,1%	1
Pontevedra	Ata 20 000	100%	13	0%	0	0%	0
	20 001 a 50 000	100%	3	0%	0	0%	0
	Máis de 50 000	100%	2	0%	0	0%	0
	Total	100%	18	0%	0	0%	0



Abastecemento de auga potable

1. Prestación do servizo

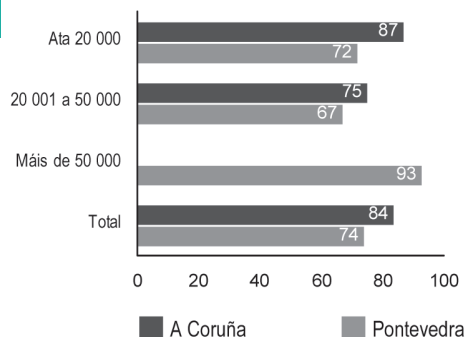
Todos os municipios estudados dispoñen de servizo de abastecemento de auga potable.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	100,0%	11
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	100,0%	18	
	Non	0,0%	0	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	100,0%	14
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	100,0%	19	
	Non	0,0%	0	

2. Porcentaxe do abastecemento de auga potable que pertence á rede pública

A porcentaxe da rede de abastecemento de auga potable que é de titularidade pública sitúase por riba do 70% nos dous casos analizados. A media para a área da Coruña é do 84%, mentres que para a área de Vigo é do 74%. Non dispoñemos de datos para os concellos máis grandes da Coruña, pero parece lóxico pensar que a porcentaxe tamén sexa bastante alta, ao tratárense de municipios de carácter urbano, como no caso dos concellos máis poboados da área de influencia de Vigo.

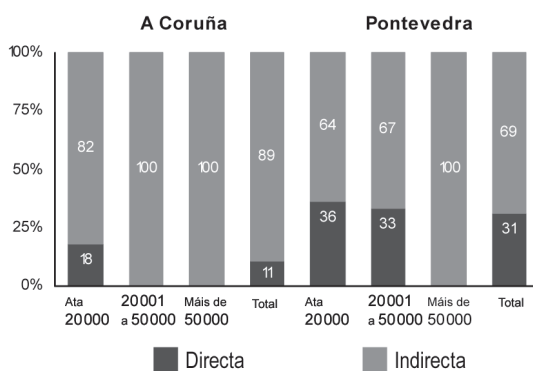
	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	9	87,2	100	50
20 001 a 50 000	3	75,0	95	50
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	12	84,2	100	50
Pontevedra				
Ata 20 000	8	71,9	100	50
20 001 a 50 000	3	66,7	70	65
Máis de 50 000	2	92,5	100	85
Total	13	73,8	100	50



3. Xestión

A xestión do servizo de abastecemento de auga potable realízase fundamentalmente de forma indirecta. Todos os municipios de máis de 50 000 habitantes xestionan de xeito indirecto o servizo, o que tamén sucede cos cinco concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área da Coruña (100%). Polo que respecta á área de Vigo, hai cinco casos de xestión directa (catro entre os de menos de 20 000 residentes), mentres que os de máis de 50 000 habitantes xestionan o servizo de forma indirecta. Máis do 68% dos concellos da área realizan unha xestión indirecta do servizo de abastecemento de auga potable.

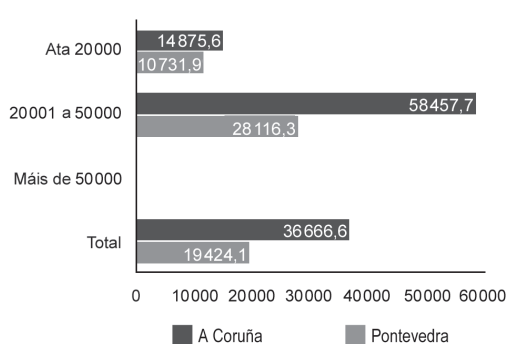
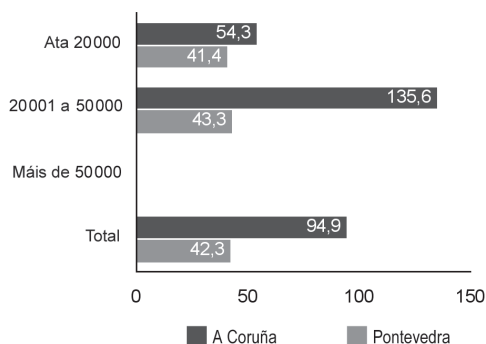
		Directa		Indirecta	
		%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	18,2%	2	81,8%	9
	20 001 a 50 000	0,0%	0	100,0%	5
	Máis de 50 000	0,0%	0	100,0%	2
	Total	11,1%	2	88,9%	16
Pontevedra	Ata 20 000	36,4%	4	63,6%	7
	20 001 a 50 000	33,3%	1	66,7%	2
	Máis de 50 000	0,0%	0	100,0%	2
	Total	31,3%	5	68,8%	11



Investimento anual en pavimentación e conservación de vías públicas

Respecto ao investimento en pavimentación e conservación de vías públicas, convén sinalar a ausencia de resposta en concellos de máis de 50 000 habitantes. Nunha análise polo miúdo hai que salientar que, ao pasarmos da categoría de menos de 20 000 habitantes á inmediatamente superior, increméntase o gasto medio por km². No caso da área da Coruña prodúcese un aumento de 43 582,1 euros por km², é dicir, do 293%. Facendo a mesma análise para a área de Vigo, tamén se pon de manifesto un incremento no investimento ao pasarmos dunha categoría á outra, aínda que de menor magnitude: o aumento é de 17 384,4 euros, un 162% máis. Se temos en conta o gasto medio por habitante, na área da Coruña a diferenza entre os dous grupos é de 81 euros máis por habitante, o que nos municipios de entre 20 001 e 50 000 supón un 150% máis. Non obstante, na área de Vigo ten lugar un descenso de 1,9 euros no gasto *per capita* ao pasarmos da categoría inferior á superior.

		n	Media	Máximo	Mínimo	Gasto medio por habitante	Gasto medio por km ²
A Coruña	Ata 20 000	7	470 440	1 300 000	50 000	54,3	14 875,6
	20 001 a 50 000	4	3 692 561	12 020 242	150 000	135,6	58 457,7
	Máis de 50 000	0	-	-	-	-	-
	Total	11	1 642 120	12 020 242	50 000	94,9	36 666,6
Pontevedra	Ata 20 000	8	512 489	1 500 000	50 000	43,3	10 731,9
	20 001 a 50 000	2	1 032 500	2 000 000	65 000	41,4	28 116,3
	Máis de 50 000	0	-	-	-	-	-
	Total	10	616 491	2 000 000	50 000	42,3	19 424,1



Limpeza viaria

1. Prestación do servizo

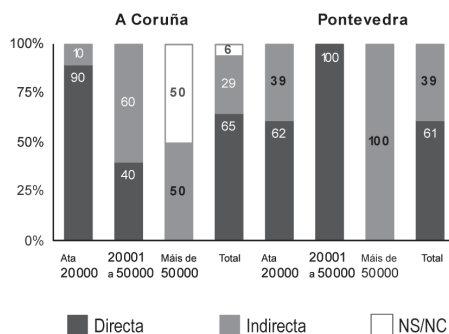
Todos os concellos analizados prestan o servizo de limpeza viaria, salvo nun caso en cada unha das áreas investigadas, concretamente na categoría de menos de 20 000 habitantes.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	90,9%	10
		Non	9,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	94,4%	17	
	Non	5,6%	1	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	92,9%	13
		Non	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	94,7%	18	
	Non	5,3%	1	

2. Xestión

A maioría de concellos xestiona de xeito directo a limpeza viaria: un 65% dos casos na área de influencia da Coruña e un 61% na de Vigo. Na área de Vigo, as dúas principais cidades xestionan indirectamente o servizo, mentres que na da Coruña non dispoñemos de información para un dos concellos da categoría, e no outro a xestión é indirecta. Tamén destaca que a porcentaxe de concellos de menor tamaño da área da Coruña que xestionan directamente o servizo é do 90%.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	90,0%	9	10,0%	1	0%	0
	20 001 a 50 000	40,0%	2	60,0%	3	0,0%	0
	Máis de 50 000	0,0%	0	50,0%	1	50,0%	1
	Total	64,7%	11	29,4%	5	5,9%	1
Pontevedra	Ata 20 000	61,5%	8	38,5%	5	0,0%	0
	20 001 a 50 000	100,0%	3	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50 000	0,0%	0	100,0%	2	0,0%	0
	Total	61,1%	11	38,9%	7	0,0%	0



Rede de sumidoiros

1. Prestación do servizo

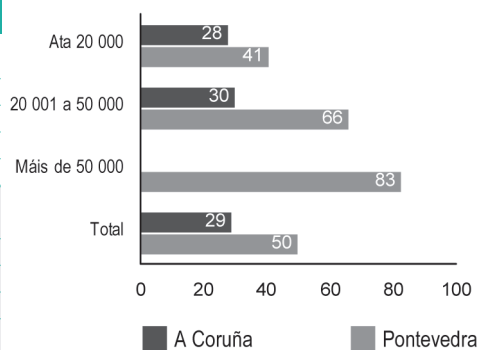
De novo este é un servizo obrigatorio que exercen todos os concellos analizados sen ningunha excepción.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	100,0%	11
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	100,0%	18	
	Non	0,0%	0	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	100,0%	14
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	100,0%	19	
	Non	0,0%	0	

2. Cobertura xeográfica: medio rural

Non dispoñemos de información sobre o grupo de concellos de máis poboación da área da Coruña, pero pode dicirse que os municipios de máis habitantes teñen unha rede máis ampla de sumidoiros no medio rural que os de menos habitantes, o que se observa mellor no caso de Vigo e a súa área de influencia. Outro dato destacable é a existencia de casos que carecen por completo dunha de rede de sumidoiros no rural. Isto sucede nos concellos de menor poboación e tamén na categoría intermedia da área da Coruña.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	8	28,1	95	0
20 001 a 50 000	3	30,0	80	0
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	11	28,6	95	0
Pontevedra				
Ata 20 000	11	40,9	90	0
20 001 a 50 000	2	66,3	85	48
Máis de 50 000	2	82,5	95	70
Total	15	49,8	95	0

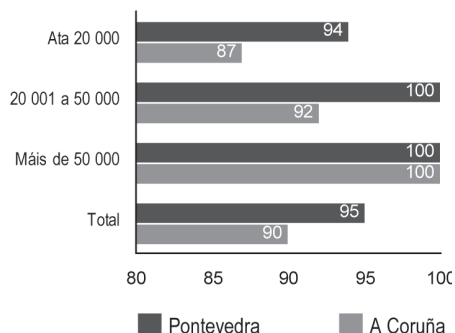


3. Cobertura xeográfica: medio urbano

No medio urbano a rede de sumidoiros é máis extensa que no medio rural en todos os grupos de concellos, e en ningún caso a media descende do 87%. Do mesmo xeito que ocorría coa rede no rural, a medida que a categoría de poboación agrupa concellos máis poboados, a media da

cobertura xeográfica aumenta. En concreto, nos núcleos de máis de 50 000 habitantes das dúas áreas, e nos de entre 20 001 e 50 000 da área de Vigo, a cobertura é total.

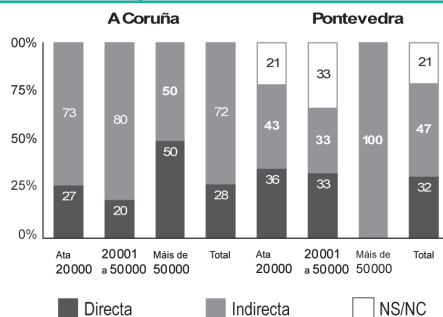
	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	10	87,0	100	50
20 001 a 50 000	5	92,0	100	60
Máis de 50 000	2	100,0	100	100
Total	17	90,0	100	50
Pontevedra				
Ata 20 000	12	93,8	100	70
20 001 a 50 000	2	100,0	100	100
Máis de 50 000	2	100,0	100	100
Total	16	95,3	100	70



4. Xestión

De igual modo que acontecía co abastecemento de auga potable, son máis os concellos que xestionan de forma indirecta a rede de sumidoiros que os que o fan de xeito directo. Agora ben, na área de Vigo a ausencia de resposta en catro dos casos pode estar condicionando a lectura dos datos, polo que hai que ser cautelosos na súa interpretación. Na área da Coruña, pola contra, queda claro que a xestión é fundamentalmente indirecta (trece casos fronte a cinco) e as porcentaxes de xestión indirecta sitúanse arredor do 75% nas dúas categorías de menos habitantes. Na área de Vigo as diferenzas entre a xestión directa e indirecta da auga potable son menores e, ao igual que na área da Coruña, é maior o número de casos en que o servizo é xestionado indirectamente (nove casos fronte a seis). As maiores diferenzas entre os dous tipos de xestión atópanse nos concellos de máis de 50 000 residentes, xa que os dous administran de xeito indirecto o servizo, mentres que o número de casos de xestión directa e indirecta resulta moi parello nas outras categorías de municipios.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	27,3%	3	72,7%	8	0,0%	0
	20 001 a 50 000	20,0%	1	80,0%	4	0,0%	0
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	27,8%	5	72,2%	13	0,0%	0
Pontevedra	Ata 20 000	35,7%	5	42,9%	6	21,4%	3
	20 001 a 50 000	33,3%	1	33,3%	1	33,3%	1
	Máis de 50 000	0,0%	0	100,0%	2	0,0%	0
	Total	31,6%	6	47,4%	9	21,1%	4



Recollida selectiva do lixo

1. Prestación do servizo

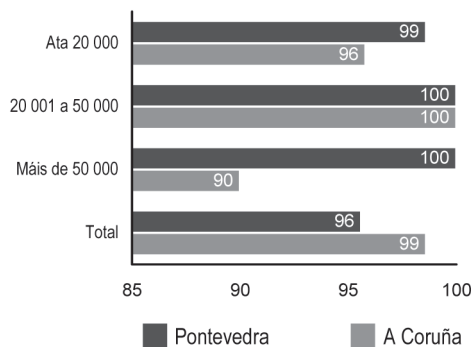
Todos os municipios estudados dispoñen de servizo de recollida selectiva do lixo.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	100,0%	11
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	100,0%	18
		Non	0,0%	0
Pontevedra	Ata 20 000	Si	100,0%	14
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	100,0%	19
		Non	0,0%	0

2. Cobertura xeográfica

A cobertura xeográfica da recollida selectiva é moi ampla e non descende do 90% en ningunha das categorías de poboación. Na área da Coruña, todas as porcentaxes se achegan ao 100%: o mínimo declarado é do 90%. Na área de influencia de Vigo, a categoría de municipios con mellor cobertura é a que agrupa os de entre 20 001 e 50 000 habitantes (todos dispoñen do 100%), mentres que algún dos dous núcleos de maior poboación tan só dispón dun 80% de cobertura do servizo, e nos de 20 000 ou menos residentes existe algún caso cunha porcentaxe do 60%.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	7	98,6	100	90
20 001 a 50 000	4	100,0	100	100
Máis de 50 000	2	100,0	100	100
Total	13	99,2	100	90
Pontevedra				
Ata 20 000	12	95,8	100	60
20 001 a 50 000	2	100,0	100	100
Máis de 50 000	2	90,0	100	80
Total	16	95,6	100	60



3. Exercicio da actividade

Todos os núcleos de máis de 50 000 habitantes executan o servizo eles. Tamén hai que puntualizar que aqueles que non realizan a actividade en por si utilizan diferentes estratexias segundo a área

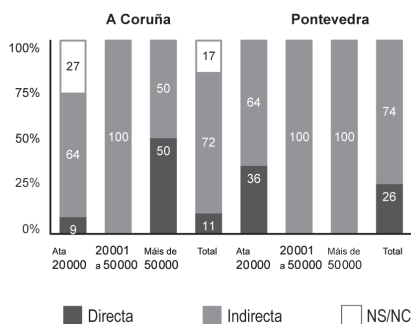
da cal esteamos a falar (consorcio na da Coruña e mancomunidade na de Vigo, se ben con moitos máis casos xestionados por medio de consorcio que por medio de mancomunidade). Na área de influencia de Vigo, só existen tres casos que levan a cabo a recollida asociados nunha mancomunidade, mentres que o resto son autónomos, o que supón tan só o 16% dos concellos da área. Na área de influencia da Coruña, atopamos un total de nove casos que exercen a actividade asociados a un consorcio, o que supón o 50% do total de municipios desta área xeográfica.

		En por si		Asociado nun consorcio		Asociado nunha mancomunidade		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20000	85,7%	12	0,0%	0	14,3%	2	0,0%	1
	20001 a 50000	33,3%	1	0,0%	0	33,3%	1	33,3%	1
	Máis de 50000	100,0%	2	0,0%	0	,0%	0	0,0%	0
	Total	78,9%	15	0,0%	0	15,8%	3	5,3%	1
Pontevedra	Ata 20000	54,5%	6	45,5%	5	0,0%	0	0,0%	0
	20001 a 50000	20,0%	1	80,0%	4	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50000	100,0%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Total	50,0%	9	50,0%	9	0,0%	0	0,0%	0

4. Xestión

Tamén na xestión da recollida selectiva do lixo a maioría dos concellos optan por unha xestión indirecta: o 72% de media para a área da Coruña e o 74% para a de Vigo. Nas categorías de máis de 20 000 habitantes tan só existe un caso de xestión directa, no grupo de municipios de máis habitantes da Coruña. Na área de influencia de Vigo, atopámonos cinco casos de xestión directa, todos no grupo de concellos de menos de 20 000 habitantes. Na da Coruña só hai dous casos con xestión directa: un no grupo de concellos de menos de 20 000 e outro no de máis de 50 000 habitantes.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20000	9,1%	1	63,6%	7	27,3%	3
	20001 a 50000	0,0%	0	100,0%	5	0,0%	0
	Máis de 50000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	11,1%	2	72,2%	13	16,7%	3
Pontevedra	Ata 20000	35,7%	5	64,3%	9	0,0%	0
	20001 a 50000	0,0%	0	100,0%	3	0,0%	0
	Máis de 50000	0,0%	0	100,0%	2	0,0%	0
	Total	26,3%	5	73,7%	14	0,0%	0



4.1. Xestión indirecta

Da análise dos datos concluímos que a xestión da recollida selectiva do lixo é maioritariamente indirecta; existen, cando menos, dúas opcións⁶⁰: Ecoembes e Ecovidro. As porcentaxes de concellos que se valen delas son máis baixas na área de influencia da Coruña (38% e 31% para Ecoembes e Ecovidro, respectivamente) que na de Vigo (50% e 64%, tamén respectivamente). Destaca, ademais, que ningún dos grandes municipios analizados emprega a opción de Ecoembes. Pola contra, si se acollen a este sistema integrado de xestión arredor do 40% dos municipios de ata 50 000 habitantes da área de influencia da Coruña, o 56% dos de menos de 20 000 habitantes da área de Vigo e o 67% da categoría intermedia.

Ecovidro é a alternativa elixida maioritariamente polos municipios na área de Vigo, que se distinguen así dos da Coruña (nove casos fronte a catro). Dentro da área coruñesa, tres dos catro casos que escollen esta opción están situados na categoría de concellos de menos residentes. Na área de Vigo, seis dos nove casos que empregan Ecovidro están tamén na categoría de municipios de menos habitantes.

Ademais de Ecoembes e Ecovidro, en todos os grupos de municipios existen concellos que utilizan outros tipos de sistemas de xestión indirecta da recollida selectiva do lixo.

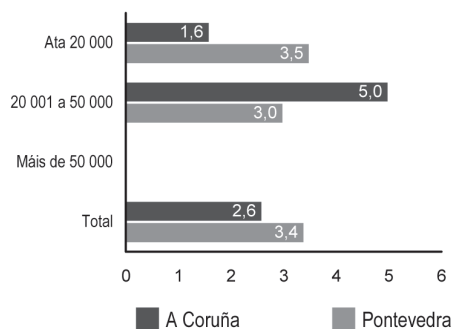
		ECOEMBES				ECOVIDRO				OUTROS			
		Si		Non		Si		Non		Si		Non	
		%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	42,9%	3	57,1%	4	42,9%	3	57,1%	4	62,5%	5	37,5%	3
	20 001 a 50 000	40,0%	2	60,0%	3	20,0%	1	80,0%	4	60,0%	3	40,0%	2
	Máis de 50 000	,0%	0	100,0%	1	,0%	0	100,0%	1	50,0%	1	50,0%	1
	Total	38,5%	5	61,5%	8	30,8%	4	69,2%	9	60,0%	9	40,0%	6
Pontevedra	Ata 20 000	55,6%	5	44,4%	4	66,7%	6	33,3%	3	42,9%	6	57,1%	8
	20 001 a 50 000	66,7%	2	33,3%	1	66,7%	2	33,3%	1	66,7%	2	33,3%	5
	Máis de 50 000	,0%	0	100,0%	2	50,0%	1	50,0%	1	50,0%	1	50,0%	2
	Total	50,0%	7	50,0%	7	64,3%	9	35,7%	5	47,4%	9	52,6%	10

⁶⁰ Indicamos que, cando menos, existen estes dous tipos de sistemas integrados de xestión de residuos sólidos urbanos (para os envases de cartón e papel, e o vidro, respectivamente) porque, aínda que son os maioritarios no conxunto do Estado, non son os únicos na nosa Comunidade Autónoma.

5. Número de días de recollida selectiva do lixo: medio rural

Non dispoñemos de datos que nos informen sobre o número de días en que se recolle o lixo nos núcleos de poboación máis habitados do rural. Na área da Coruña, a media de días á semana de recollida selectiva do lixo nas zonas rurais das dúas categorías con información oscila moito: vai do 1,6 aos 5 días por semana. Na área de influencia viguesa, as medias son máis semellantes, xa que andan entre os 3,5 e os 3 días á semana. Hai que chamar a atención sobre o feito de que na categoría menos poboada, o valor mínimo é de 0 nalgún concello das dúas áreas, o que significa que esas entidades non dispoñen de recollida selectiva do lixo no rural.

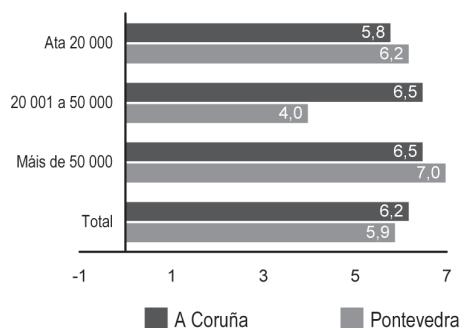
	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	5	1,6	3	0
20 001 a 50 000	2	5,0	7	3
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	7	2,6	7	0
Pontevedra				
Ata 20 000	11	3,5	7	0
20 001 a 50 000	3	3,0	7	1
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	14	3,4	7	0



6. Número de días de recollida selectiva do lixo: medio urbano

A media de días de recollida selectiva do lixo no medio urbano é claramente máis alta que no rural. Na área da Coruña as medias son moi similares, de case seis días á semana (5,8) para o grupo de municipios máis pequenos, e incluso con cifras superiores aos seis días de media (6,5) para o resto. Na área de influencia de Vigo existen máis diferenzas, xa que un dos casos da categoría entre 20 001 e 50 000 habitantes só recolle o lixo un día á semana, co que fai baixar a media ata os catro días. Nos dous núcleos máis grandes desa área a recollida selectiva do lixo ten lugar todos os días, e en todas as categorías de poboación hai cando menos un caso que afirma recoller o lixo todos os días da semana.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	6	5,8	7	1
20 001 a 50 000	4	6,5	7	6
Máis de 50 000	2	6,5	7	6
Total	12	6,2	7	1
Pontevedra				
Ata 20 000	12	6,2	7	1
20 001 a 50 000	2	4,0	7	1
Máis de 50 000	1	7,0	7	7
Total	15	5,9	7	1



5.2. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 5000 habitantes

Parque público

1. Prestación do servizo

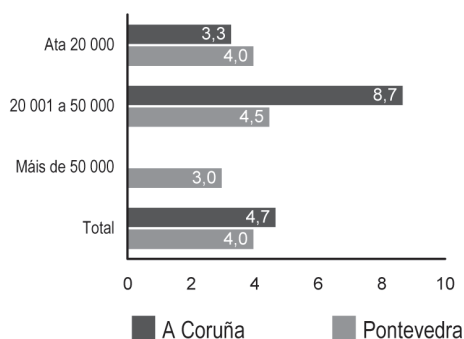
Entre todos os municipios analizados, tan só hai un caso que non dispón de parque público, e atopámolo dentro do grupo dos concellos máis pequenos da área de Vigo, para sermos precisos.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	100,0%	11
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	100,0%	18	
	Non	0,0%	0	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	100,0%	13
		Non	0,0%	1
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	100,0%	18	
	Non	0,0%	1	

2. Número de parques públicos por área urbana

En todos os casos estudados existe, cando menos, un parque público por área urbana. Non contamos cos datos dos municipios máis grandes da área da Coruña e, daqueles dos cales temos información, observamos que a media de parques flutúa moito. Tanto é así que entre os concellos de entre 20 001 e 50 000 residentes atopamos unha media de 3,3 nos máis pequenos, fronte a outra de 8,7 na área urbana. Na área de influencia de Vigo, as medias son máis homoxéneas, todas as categorías de entes locais andan entre os 3 e os 4,5 parques por área urbana.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	9	3,3	9	1
20 001 a 50 000	3	8,7	15	2
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	12	4,7	15	1
Pontevedra				
Ata 20 000	12	4,0	11	1
20 001 a 50 000	2	4,5	5	4
Máis de 50 000	1	3,0	3	3
Total	15	4,0	11	1



Biblioteca municipal

1. Prestación do servizo

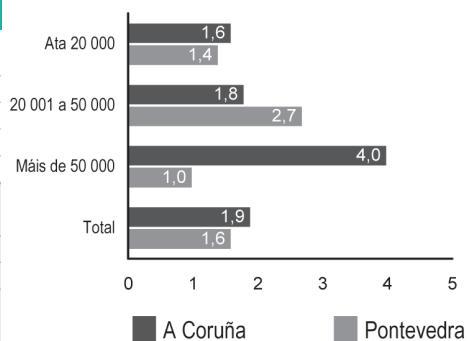
Este é un servizo que prestan todos os concellos, con dúas excepcións, ambas localizadas no grupo de concellos de menos de 20 000 habitantes, unha en cada área.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	90,9%	10
		Non	9,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100%	5
		Non	0%	0
	Máis de 50 000	Si	100%	2
		Non	0%	0
Total	Si	94,4%	17	
	Non	5,6%	1	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	92,9%	13
		Non	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100%	3
		Non	0%	0
	Máis de 50 000	Si	100%	2
		Non	0%	0
Total	Si	94,7%	18	
	Non	5,3%	1	

2. Número de bibliotecas municipais

Na área de influencia da Coruña, a medida que os núcleos analizados aumentan en poboación, tamén aumenta a media de bibliotecas municipais. Na de Vigo, resulta sorprendente que o concello de máis de 50 000 habitantes que responde á cuestión sinala que só dispón dunha biblioteca.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	9	1,6	4	1
20 001 a 50 000	4	1,8	3	1
Máis de 50 000	2	4,0	5	3
Total	15	1,9	5	1
Pontevedra				
Ata 20 000	12	1,4	5	1
20 001 a 50 000	3	2,7	5	1
Máis de 50 000	1	1,0	1	1
Total	16	1,6	5	1



Mercado

1. Prestación do servizo

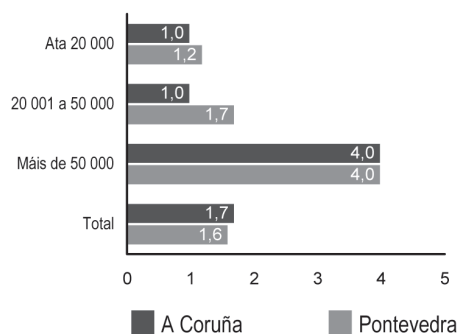
Aprécianse importantes diferenzas entre as dúas áreas obxecto da investigación, pois mentres que na Coruña a metade dos entes cumpren co servizo, na área de Vigo fano o 84% de municipios. A partir dos 20 000 residentes todos os municipios están obrigados a dispor de mercado. Se ben todos os concellos de máis de 50 000 habitantes posúen mercado, na categoría dos municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes existen diferenzas nas dúas áreas: en tanto na de Vigo prestan o servizo o 100%, na da Coruña fano o 40%. O elevado cumprimento dos municipios da área de influencia de Vigo tamén se estende aos concellos de menos habitantes, xa que un 79% destes teñen mercado, fronte a un 46% dos coruñeses dentro da mesma categoría de poboación.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	45,5%	5
		Non	54,5%	6
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	100%	2
		Non	0%	0
Total	Si	50,0%	9	
	Non	50,0%	9	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	78,6%	11
		Non	21,4%	3
	20 001 a 50 000	Si	100%	3
		Non	0%	0
	Máis de 50 000	Si	100%	2
		Non	0%	0
Total	Si	84,2%	16	
	Non	15,8%	3	

2. Número de mercados municipais

Como sería de esperar, os municipios de máis poboación teñen un número medio máis alto de mercados. Así, nas dúas áreas, os concellos máis grandes teñen catro mercados de media. Nas categorías de menos de 50 000 residentes das dúas áreas a media é dun mercado, aínda que na categoría intermedia da área de Vigo a media está máis próxima a dous.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	5	1,0	1	1
20 001 a 50 000	2	1,0	1	1
Máis de 50 000	2	4,0	5	3
Total	9	1,7	5	1
Pontevedra				
Ata 20 000	11	1,2	2	1
20 001 a 50 000	3	1,7	2	1
Máis de 50 000	2	4,0	6	2
Total	16	1,6	6	1



Tratamento de residuos sólidos urbanos

1. Prestación do servizo

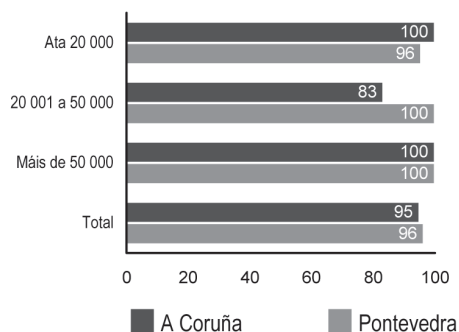
Entre os concellos que están obrigados a cumprir con este servizo, hai tres que non realizan o tratamento de residuos sólidos urbanos: un na área de Vigo, dentro do grupo de municipios de máis poboación, e dous na da Coruña, un en cada grupo de concellos con máis de 20 000 habitantes. Na categoría inmediatamente inferior, en que tamén teñen a obriga de cumprir co servizo, na área da Coruña ofréceno todos e na de Vigo un 67%. A alta porcentaxe de concellos de menos de 20 000 habitantes das dúas áreas que prestan este servizo (en torno ao 80%) pode deberse á súa unión con SOGAMA.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	81,2%	9
		Non	18,2%	2
	20 001 a 50 000	Si	100%	5
		Non	0%	0
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1
		Non	50,0%	1
Total	Si	83,3%	15	
	Non	16,7%	3	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	78,6%	11
		Non	21,4%	3
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1
		Non	50,0%	1
Total	Si	73,7%	14	
	Non	26,3%	5	

2. Cobertura xeográfica

Aqueles que contestan afirmativamente á prestación do servizo brindan unha cobertura xeográfica moi ampla, xa que todas as medias andan por riba do 83%. A porcentaxe de cobertura máis baixa corresponde á dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área da Coruña. Na área de Vigo, a porcentaxe máis pequena encontrámola no grupo dos concellos de menor poboación (96%). O resto dos municipios cobren todos o 100% do seu territorio.

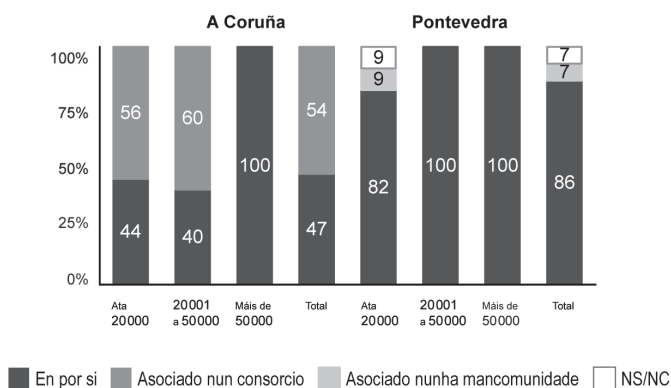
	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	6	100	100	100
20 001 a 50 000	3	83,3	100	50
Máis de 50 000	1	100	100	100
Total	10	95,0	100	50
Pontevedra				
Ata 20 000	9	95,6	100	60
20 001 a 50 000	1	100	100	100
Máis de 50 000	1	100	100	100
Total	11	96,4	100	60



3. Exercicio da actividade de tratamento de residuos sólidos urbanos

Á primeira vista pode apreciarse unha diferenza importante entre as dúas áreas estudadas. No caso coruñés, algo máis do 50% dos municipios leva a cabo o tratamento de residuos asociados a un consorcio, e algo menos do 50% en por si. Na área de Vigo só existe un caso que non proporcione o servizo, prestándoo neste caso por medio dunha mancomunidade.

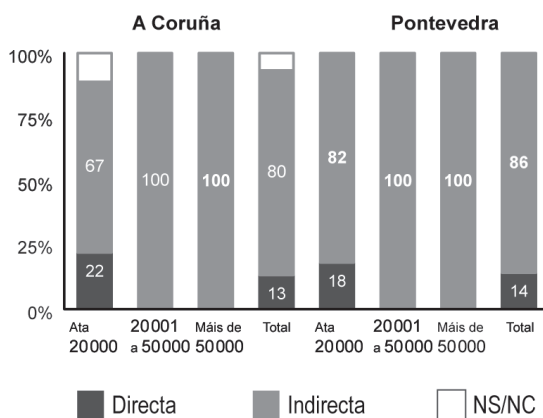
		En por si		Asociado nun consorcio		Asociado nunha mancomunidade		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20000	44,4%	4	55,6%	5	0,0%	0	0,0%	0
	20001 a 50000	40,0%	2	60,0%	3	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50000	100,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Total	46,7%	7	53,3%	8	0,0%	0	0,0%	0
Pontevedra	Ata 20000	81,8%	9	0,0%	0	9,1%	1	9,1%	1
	20001 a 50000	100,0%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50000	100,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Total	85,7%	12	0,0%	0	7,1%	1	7,1%	1



4. Xestión

O tratamento dos residuos sólidos urbanos realízase fundamentalmente de forma indirecta. Só hai dous casos de xestión directa en cada unha das áreas, que ademais coinciden dentro da categoría de concellos de menos poboación.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	22,2%	2	66,7%	6	11,1%	1
	20 001 a 50 000	0,0%	0	100%	5	0,0%	0
	Máis de 50 000	0,0%	0	100%	1	0,0%	0
	Total	13,3%	2	80,0%	12	6,7%	1
Pontevedra	Ata 20 000	18,2%	2	81,8%	9	0,0%	0
	20 001 a 50 000	0,0%	0	100%	2	0,0%	0
	Máis de 50 000	0,0%	0	100%	1	0,0%	0
	Total	14,3%	2	85,7%	12	0,0%	0



5.3. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 20 000 habitantes

Protección civil

1. Prestación do servizo

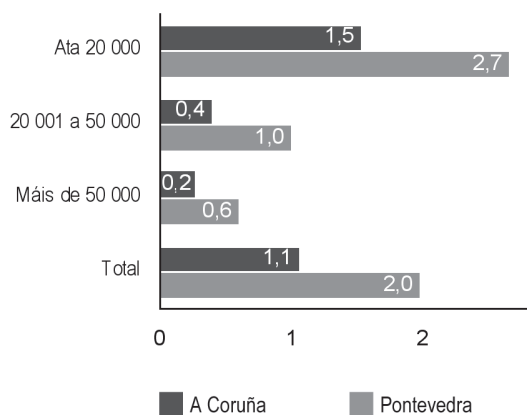
Todos os municipios obrigados por lei a dispoñer de protección civil prestan o servizo con unha soa excepción: un concello de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área de Vigo. Na área de influencia da Coruña, apenas un concello do total dos estudados non dispón de servizo de protección civil, aínda que, ao situarse na categoría de menos de 20 000 habitantes, non estaría obrigado a cumprir con este servizo. Mentres que entre os municipios non-obrigados, temos un só caso na área da Coruña que non conta co servizo, na área de Vigo son cinco.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	90,9%	10
		Non	9,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	94,4%	17	
	Non	5,6%	1	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	64,3%	9
		Non	35,7%	5
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	68,4%	13	
	Non	31,6%	6	

2. Número de axentes

Cando sometemos a análise os efectivos, tiramos moita máis información de contrastarmos as cifras do persoal coa poboación do concello que se simplemente observamos a media. A medida que a categoría de poboación de referencia ten máis habitantes, dispón de menos axentes por cada 1000 residentes. Na área de influencia da Coruña a media oscila entre algo máis de 1 axente por cada 1000 habitantes nos concellos máis pequenos e 0,2 nos de máis de 50 000 habitantes. Na área de Vigo os valores son máis altos en todos os casos, e nos entes máis pequenos contan con máis de 2,7 unidades por cada 1000 habitantes, fronte ás 0,6 dos grandes núcleos.

		n	Media	Máximo	Mínimo	Persoal por cada 1000 habitantes
A Coruña	Ata 20000	8	11	25	3	1,5
	20001 a 50000	3	10	15	7	0,4
	Máis de 50000	2	21	35	6	0,2
	Total	13	12	35	3	1,1
Pontevedra	Ata 20000	5	27	64	13	2,7
	20001 a 50000	2	28	50	5	1,0
	Máis de 50000	1	45	45	45	0,6
	Total	8	29	64	5	2,0



Servizos sociais

Introdución

O sistema público de servizos sociais está integrado por un conxunto coordinado de recursos, programas, actividades, equipamentos, prestacións de servizos e prestacións económicas encamiñados á atención, participación, promoción e incorporación social de toda a cidadanía, así como á prevención das situacións de desvantaxe ou exclusión social.

Tanto a LRBRL estatal como a Lei de Administración local de Galicia sinalan que os municipios deberán prestar servizos sociais, pero non especifican cales deben ser, polo que para determinar a súa prestación optamos por escoller unha serie de servizos atendendo principalmente aos que son proporcionados polos concellos e tomando como referencia un dos municipios incluídos neste estudo.

1. Prestación do servizo

Nas dúas áreas de estudo as porcentaxes de concellos que dispoñen do servizo de atención á terceira idade son inferiores ao 50%. Polo que respecta aos concellos máis pequenos das dúas áreas, as porcentaxes sitúanse no 29% na de Vigo e no 36% na da Coruña. Nas outras categorías de concellos, o grupo de entre 20 001 e 50 000 habitantes é o que presenta unhas porcentaxes máis altas de prestación. Na área coruñesa, un municipio de cada grupo de poboación non cumpre co servizo. Na área de Vigo, mentres que na categoría intermedia todos dispoñen de servizo de atención á terceira idade, nos núcleos máis grandes non existe este servizo en ningún caso.

Outro servizo social analizado é o da atención á muller, cumprido máis amplamente nas dúas áreas que o anterior: o 94% de municipios da área coruñesa, e o 79% da viguesa, dispón de servizo de atención á muller. Na primeira área é curioso que tan só un municipio, pertencente á categoría dos de menos de 20 000 residentes, non preste este servizo. Na área de Vigo existen catro casos de non-prestación, tamén na mesma categoría que no caso anterior. Todos os outros concellos das dúas áreas proporcionan o servizo de atención á muller.

No tocante ao servizo de gardería, descubrimos diferenzas importantes entre as áreas, xa que mentres que o 72% dos concellos da área da Coruña dispón de gardería, só prestan o servizo o 37% dos da área de Vigo. Entre os concellos de máis de 20 000 habitantes da área da Coruña, unicamente un dos núcleos máis grandes non ofrece o servizo e o 64% dos municipios máis pequenos cumpren efectivamente con el. Na área de influencia de Vigo, a presenza do servizo é moito menor, e só dous dos cinco concellos de máis de 20 000 residentes dispoñen del. Nos máis pequenos, o 36% ofrece o servizo.

Canto aos outros servizos dedicados á infancia, as diferenzas entre as dúas áreas no referente á prestación do servizo social son mínimas. Na área da Coruña, un dos concellos das dúas categorías de máis poboación proporciona o servizo, mentres que na de Vigo non se ofrece en tres casos: nun concello que se encadra dentro da categoría de municipios de entre 20 001 e 50 000 residentes e tamén en dous dos concellos máis poboados.

			Centros da terceira idade		Atención á muller		Gardería		Infancia	
			%	n	%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	36,4%	4	90,9%	10	63,6%	7	54,5%	6
		Non	63,6%	7	9,1%	1	36,4%	4	45,5%	5
	20001 a 50 000	Si	80,0%	4	100%	5	100%	5	80,0%	4
		Non	20,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	20,0%	1
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1	100%	2	50,0%	1	50,0%	1
		Non	50,0%	1	0,0%	0	50,0%	1	50,0%	1
	Total	Si	50,0%	9	94,6%	17	72,2%	13	61,1%	11
		Non	50,0%	9	5,6%	1	27,8%	5	38,9%	7
Pontevedra	Ata 20 000	Si	28,6%	4	71,4%	10	35,7%	5	57,1%	8
		Non	71,4%	10	28,6%	4	64,3%	9	42,9%	6
	20001 a 50 000	Si	100%	3	100%	3	66,7%	2	66,7%	2
		Non	0,0%	0	0%	0	33,3%	1	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	0,0%	0	100%	2	0,0%	0	0,0%	0
		Non	100%	2	0%	0	100%	2	100%	2
	Total	Si	36,8%	7	78,9%	15	36,8%	7	52,6%	10
		Non	63,2%	12	21,1%	4	63,2%	12	47,4%	9

O servizo de atención a drogodependentes na área de influencia da Coruña préstano todos os concellos maiores de 20 000 habitantes, agás un. Entre os municipios máis pequenos, ofrécese nun 27% dos casos. Na área de Vigo, mentres que na metade dos concellos máis pequenos non se dispón deste servizo, nos municipios de máis de 20 000 habitantes contan todos con el.

As medias de cumprimento do servizo de atención ás persoas desfavorecidas sitúanse arredor do 78% nas dúas áreas. Todos os municipios de máis de 20 000 habitantes o ofrecen, excepto un dos concellos do grupo de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área da Coruña. Entre os de menos de 20 000 habitantes, o 73% e o 71% da área da Coruña e de Vigo, respectivamente, prestan este servizo.

O último dos servizos sociais analizados, a axuda a domicilio, é prestado por todos os entes locais, excepto por un municipio da área de influencia da Coruña, que se sitúa na categoría dos de entre 20 001 e 50 000 habitantes.

			Atención a drogodependentes		Atención ás persoas desfavorecidas		Axuda a domicilio	
			%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3	72,7%	8	100%	11
		Non	72,7%	8	27,3%	3	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	80,0%	4	80,0%	4	80,0%	4
		Non	20,0%	1	20,0%	1	20,0%	1
	Máis de 50 000	Si	100%	2	100%	2	100%	2
		Non	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Total	Si	50,0%	9	77,8%	14	94,4%	17	
	Non	50,0%	9	22,2%	4	5,6%	1	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	50,0%	7	71,4%	10	100%	14
		Non	50,0%	7	28,6%	4	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100%	3	100%	3	100%	3
		Non	0%	0	0%	0	0%	0
	Máis de 50 000	Si	100%	2	100%	2	100%	2
		Non	0%	0	0%	0	0%	0
Total	Si	63,2%	12	78,9%	15	100%	19	
	Non	36,8%	7	21,1%	4	0,0%	0	

Servizo de extinción de incendios

1. Prestación do servizo

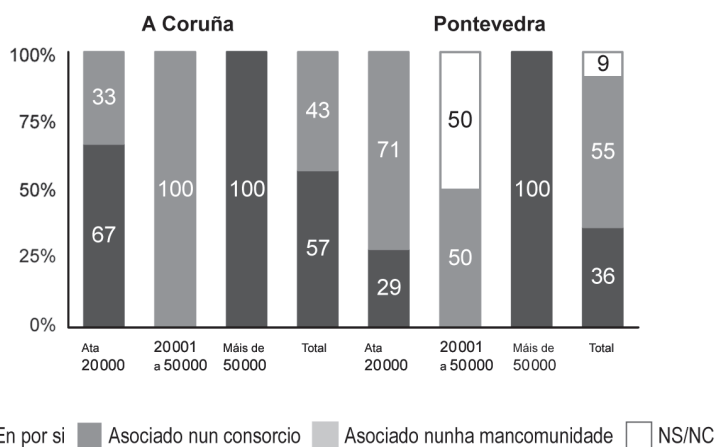
Todos os concellos maiores de 50 000 habitantes das dúas áreas dispoñen de servizo de extinción de incendios. Nas outras dúas categorías de municipios atopamos maiores diferenzas entre as dúas zonas. Dentro do grupo de concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes, dous municipios na área da Coruña (40%) e un na de Vigo (33%) están dotados do servizo. Entre os concellos máis pequenos da Coruña é menos habitual contar con efectivos para a extinción de incendios: a porcentaxe é do 27%. Na zona de influencia viguesa, a metade dos municipios de menor poboación dispón deste servizo.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3
		Non	72,7%	8
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	38,9%	7	
	Non	61,1%	11	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	50,0%	7
		Non	50,0%	7
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1
		Non	33,3%	1
		NS/NC	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
Non		0,0%	0	
Total	Si	52,6%	10	
	Non	42,1%	8	
	NS/NC	5,3%	1	

2. Exercicio da actividade

Ningún dos municipios analizados presta o servizo de extinción de incendios asociado a unha mancomunidade. Porén, si optan polo consorcio un total de nove concellos das dúas áreas, fronte aos oito que desempeñan este servizo eles mesmos. Na área da Coruña, son catro os concellos que cumpren co servizo en por si (57%), fronte aos tres que o fan asociados a un consorcio (43%). Na de Vigo, as entidades locais que desempeñan a actividade en por si suman un total de catro (36%), fronte ás seis que o fan asociadas a un consorcio (55%).

		En por si		Asociado nun consorcio		Asociado nunha mancomunidade		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20000	66,7%	2	33,3%	1	0,0%	0	0,0%	0
	20001 a 50000	0,0%	0	100%	2	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50000	100,0%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Total	57,1%	4	42,9%	3	0,0%	0	0,0%	0
Pontevedra	Ata 20000	28,6%	2	71,4%	5	0,0%	0	0,0%	0
	20001 a 50000	0,0%	0	50,0%	1	0,0%	0	50,0%	1
	Máis de 50000	100%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Total	36,4%	4	54,5%	6	0,0%	0	9,1%	1



3. Número de axentes

Para a análise dos efectivos do servizo de extinción de incendios, puxemos en relación o persoal coa poboación (número de efectivos por cada 1000 habitantes) e coa superficie (efectivos por km²). Nos municipios menos poboados existe unha maior proporción de axentes por cada 1000 habitantes (unha media de 0,83 na área da Coruña e de 0,80 na de Vigo) que no resto dos concellos. Nos municipios da categoría de menor poboación, a proporción de persoal por 1000 habitantes é a dobre que para os concellos de máis de 50 000 habitantes.

De compararmos o persoal por km², podemos observar que na área da Coruña ten lugar un descenso moi grande do número de axentes por km² ao pasarmos do grupo de concellos menos poboados á categoría inmediatamente superior, proporción que, pola contra, aumenta considerablemente no seguinte dos grupos. Na área de Vigo o incremento do número de axentes por km² nos concellos de menos de 20 000 habitantes con respecto aos grandes núcleos é de máis do 200%.

		n	Media	Máximo	Mínimo	Persoal por cada 1000 habitantes	Persoal por km ²
A Coruña	Ata 20000	3	10	18	5	0,83	0,30
	20 001 a 50 000	1	7	7	7	0,31	0,08
	Máis de 50 000	2	70	105	35	0,45	1,16
	Total	6	30	105	5	0,62	0,58
Pontevedra	Ata 20000	4	12	17	7	0,80	0,24
	20 001 a 50 000	0	-	-	-	-	-
	Máis de 50 000	2	84	130	37	0,48	0,74
	Total	6	36	130	7	0,70	0,64

Instalacións deportivas

A Lei de Administración local de Galicia, seguindo o rastro da LRBRLE estatal, indica que os municipios deberán contar con instalacións deportivas, sen proceder en ningún caso á delimitación destas, polo que para a análise da prestación deste servizo optamos pola enumeración dunha serie de instalacións deportivas representativas que consideramos de interese para o cidadán.

1. Pistas de atletismo

1.1. Prestación do servizo

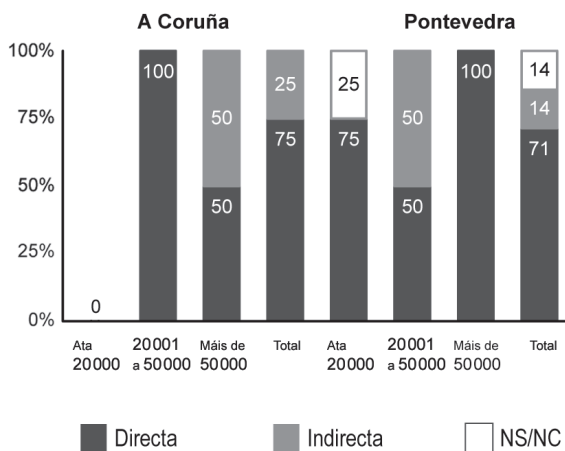
Esta é unha das instalacións deportivas analizadas que lles resulta máis complicado poñer en marcha aos concellos. Ningún dos municipios de menos de 20 000 habitantes da área de influencia da Coruña dispón de pistas de atletismo, e tan só catro concellos da área de Vigo ofrecen este servizo. Hai catro casos entre os municipios de máis de 20 000 habitantes na área da Coruña que teñen pistas de atletismo, e tres na área de Vigo.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	0,0%	0
		Non	100,0%	11
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	22,2%	4
		Non	77,8%	14
Pontevedra	Ata 20 000	Si	28,6%	4
		Non	71,4%	10
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1
		Non	50,0%	1
Total		Si	36,8%	7
		Non	63,2%	12

1.2. Xestión

A xestión é maioritariamente directa, con un só caso por provincia de xestión indirecta nos municipios máis poboados na área da Coruña, e nos de entre 20 001 e 50 000 habitantes na de Vigo.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20000	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	20 001 a 50 000	100,0%	2	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	75,0%	3	25,0%	1	0,0%	0
Pontevedra	Ata 20000	75,0%	3	0,0%	0	25,0%	1
	20 001 a 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Máis de 50 000	100,0%	1	0,0%	0	0,0%	0
	Total	71,4%	5	14,3%	1	14,3%	1



2. Escolas de deportes náuticos

2.1. Prestación do servizo

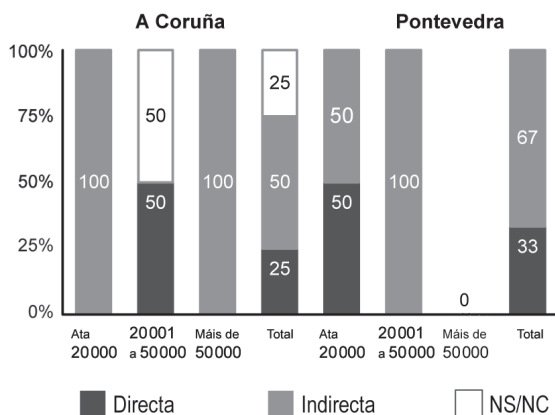
Igual que co anterior servizo, son poucos os municipios dotados con escolas de deportes náuticos. Tan só temos un caso na área da Coruña, que representa o 9% dos concellos menos poboados, aínda que sobe a porcentaxe a medida que ascendemos de grupo de referencia: ata o 40% na categoría de municipios de entre 20 001 e 50 000 residentes, e ao 50% na de máis de 50 000 habitantes. Na área de Vigo o 14% dos entes locais menores de 20 000 habitantes dispón de escola municipal de deportes náuticos, o 33% daqueles que pertencen á categoría intermedia e ningún dos núcleos máis poboados.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	9,1%	1
		Non	90,9%	10
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1
		Non	50,0%	1
Total		Si	22,2%	4
		Non	77,8%	14
Pontevedra	Ata 20 000	Si	14,3%	2
		Non	85,7%	12
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1
		Non	66,7%	2
	Máis de 50 000	Si	0,0%	0
		Non	100,0%	2
Total		Si	15,8%	3
		Non	84,2%	16

2.2. Xestión

A xestión é fundamentalmente indirecta, con apenas un caso por área de xestión directa. De calquera xeito, o baixo número de concellos con escolas de deportes náuticos deixa pouca marxe para extraer algunha conclusión sobre o tipo de xestión.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	0,0%	0	100,0%	1	0,0%	0
	20 001 a 50 000	50,0%	1	0,0%	0	50,0%	1
	Máis de 50 000	0,0%	0	100,0%	1	0,0%	0
	Total	25,0%	1	50,0%	2	25,0%	1
Pontevedra	Ata 20 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	20 001 a 50 000	0,0%	0	100,0%	1	0,0%	0
	Máis de 50 000	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Total	33,3%	1	66,7%	2	0,0%	0



3. Campos de fútbol

3.1. Prestación do servizo

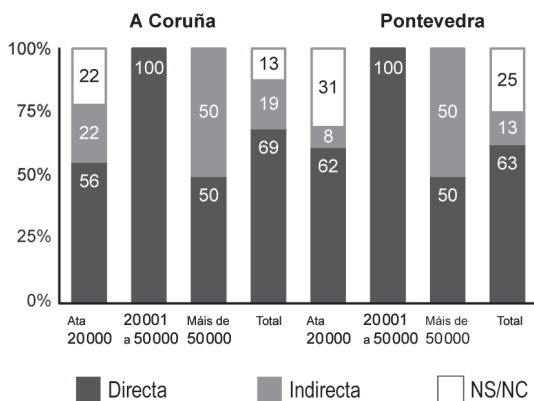
Esta é unha das instalacións deportivas municipais máis numerosa nas dúas áreas. Na área de influencia da Coruña, só existen dous casos de concellos menores de 20 000 habitantes sen este servizo (18%); o resto dos municipios dispoñen todos del. Na área de Vigo hai que resaltar que hai dous concellos dentro da categoría dos de entre 20 001 e 50 000 habitantes sen este tipo de servizo municipal e un entre o grupo de menos poboación.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	81,8%	9
		Non	18,2%	2
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	88,9%	16
		Non	11,1%	2
Pontevedra	Ata 20 000	Si	92,9%	13
		Non	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1
		Non	66,7%	2
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	84,2%	16
		Non	15,8%	3

3.2. Xestión

A xestión dos campos de fútbol é fundamentalmente directa en ambas as áreas, a razón de once concellos fronte a tres na área da Coruña, e dez fronte a dous na de Vigo. Os núcleos máis poboados das dúas áreas presentan un reparto equitativo da xestión directa e indirecta e todos os da categoría intermedia administran os campos de fútbol directamente.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	55,6%	5	22,2%	2	22,2%	2
	20 001 a 50 000	100,0%	5	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	68,8%	11	18,8%	3	12,5%	2
Pontevedra	Ata 20 000	61,5%	8	7,7%	1	30,8%	4
	20 001 a 50 000	100,0%	1	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	62,5%	10	12,5%	2	25,0%	4



4. Pavillóns

4.1. Prestación do servizo

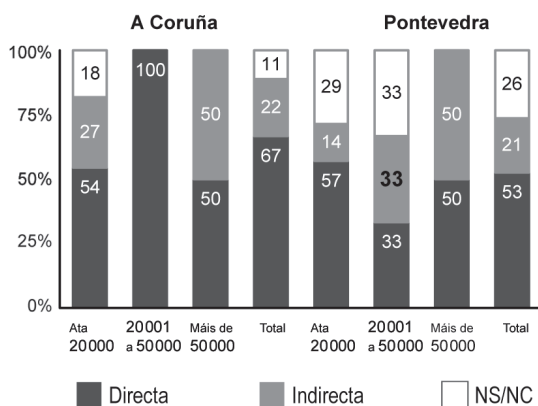
Todos os concellos estudados dispoñen desta instalación deportiva sen excepcións.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	100,0%	11
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	100,0%	18
		Non	0,0%	0
Pontevedra	Ata 20 000	Si	100,0%	14
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	100,0%	19
		Non	0,0%	0

4.2. Xestión

A xestión deste servizo tamén adoita ser directa, o que se constata máis claramente na área coruñesa, coa presenza de doce casos de xestión directa fronte a catro de xestión indirecta, que na viguesa, en que a proporción é de dez casos fronte a catro (nesta última zona hai unha alta porcentaxe de municipios dos cales non obtivemos información, co que temos que relativizar as conclusións para a área). Por último, tamén pode subliñarse que dentro da categoría dos municipios máis poboados, un deles en cada área estudada xestiona directamente o servizo e outro indirectamente.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	54,5%	6	27,3%	3	18,2%	2
	20 001 a 50 000	100,0%	5	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	66,7%	12	22,2%	4	11,1%	2
Pontevedra	Ata 20 000	57,1%	8	14,3%	2	28,6%	4
	20 001 a 50 000	33,3%	1	33,3%	1	33,3%	1
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	52,6%	10	21,1%	4	26,3%	5



5. Piscinas

5.1. Prestación do servizo

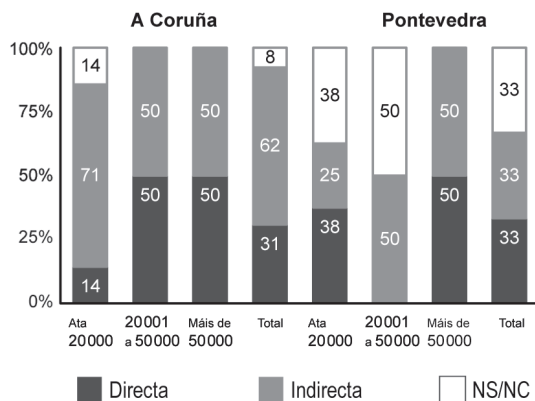
Dos municipios de máis de 20 000 residentes, só un de cada área de influencia non presta o servizo e ambos se sitúan na categoría de municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes. Nos concellos de menos de 20 000 habitantes as porcentaxes das dúas áreas son semellantes: na da Coruña un 64% dispón da instalación e un 57% na de Vigo.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	63,6%	7
		Non	36,4%	4
	20 001 a 50 000	Si	80,0%	4
		Non	20,0%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	72,2%	13
		Non	27,8%	5
Pontevedra	Ata 20 000	Si	57,1%	8
		Non	42,9%	6
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	63,2%	12
		Non	36,8%	7

5.2. Xestión

Canto á xestión do servizo, na área da Coruña atopamos unha maior porcentaxe de concellos que desempeñan o servizo de xeito indirecto: un 62% fronte ao 31% de xestión directa. Na área de Vigo existen catro casos de xestión directa, catro de xestión indirecta e catro que non responden á cuestión.

		Directa		Indirecta		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	14,3%	1	71,4%	5	14,3%	1
	20 001 a 50 000	50,0%	2	50,0%	2	0,0%	0
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	30,8%	4	61,5%	8	7,7%	1
Pontevedra	Ata 20 000	37,5%	3	25,0%	2	37,5%	3
	20 001 a 50 000	0,0%	0	50,0%	1	50,0%	1
	Máis de 50 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0
	Total	33,3%	4	33,3%	4	33,3%	4



5.4. Servizos obrigatorios para concellos de máis de 50 000 habitantes

Transporte colectivo urbano de viaxeiros

1. Prestación do servizo

Todos os concellos que teñen a obriga prestan o servizo de transporte colectivo urbano de viaxeiros, excepto un na área de influencia de Vigo. Tamén hai que destacar a existencia deste servizo en dous municipios de menos de 20 000 habitantes da área da Coruña (18%) e nun da de Vigo (7%), xa que non atopamos ningún caso nos concellos cunha poboación de entre 20 001 e 50 000 persoas.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	18,2%	2
		Non	81,8%	9
	20 001 a 50 000	Si	0,0%	0
		Non	100,0%	5
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	16,7%	3	
	Non	83,3%	15	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	7,1%	1
		Non	92,9%	13
	20 001 a 50 000	Si	0,0%	0
		Non	66,7%	2
	Máis de 50 000	NS/NC	33,3%	1
		Si	50,0%	1
	Total	Non	50,0%	1
		Si	10,5%	2
	Non	84,2%	16	
	NS/NC	5,3%	1	

2. Exercicio da actividade

Todos os municipios que dispoñen deste servizo (cinco entre as dúas áreas) executan a actividade en por si, agás nun caso na área de influencia da Coruña, en que ten lugar co concello asociado nun consorcio. Non existe ningún caso que declare xestionar o transporte colectivo urbano de viaxeiros asociado a unha mancomunidade.

		En por si		Asociado nun consorcio		Asociado nunha mancomunidade		NS/NC	
		%	n	%	n	%	n	%	n
A Coruña	Ata 20 000	50,0%	1	50,0%	1	0,0%	0	0,0%	0
	20 001 a 50 000	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50 000	50,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	50,0%	1
	Total	50,0%	2	25,0%	1	0,0%	0	25,0%	1
Pontevedra	Ata 20 000	100,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	20 001 a 50 000	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Máis de 50 000	100%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
	Total	100%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0

Protección do medio

1. Adopción de medidas

Aínda que só os municipios maiores de 50 000 residentes estarían obrigados, todos os concellos con poboación superior aos 20 001 habitantes de que temos datos cumpren con este servizo nas dúas áreas. Dos concellos de menos de 20 000 habitantes, o 46% da área da Coruña e o 64% da de Vigo contan con estas medidas.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	45,5%	5
		Non	54,5%	6
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	66,7%	12	
	Non	33,3%	6	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	64,3%	9
		Non	35,7%	5
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	NS/NC	33,3%	1
		Si	100,0%	2
Total	Si	68,4%	13	
	Non	26,3%	5	
	NS/NC	5,3%	1	

6. COMPETENCIAS ASUMIDAS POLOS MUNICIPIOS

6.1. Seguridade en lugares públicos: Policía Local

1. Asunción da competencia

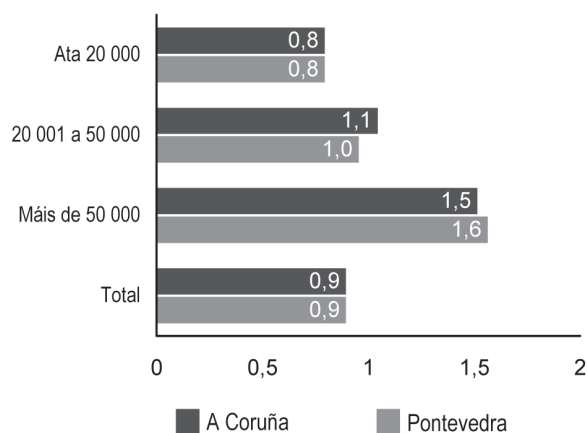
Todos os concellos analizados dispoñen de servizo de Policía Local.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	100,0%	11
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	100,0%	18
		Non	0,0%	0
Pontevedra	Ata 20 000	Si	100,0%	14
		Non	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	100,0%	19
		Non	0,0%	0

2. Número de axentes

Ao tomarmos como referencia o número de policía locais por cada 1000 habitantes, pode observarse claramente como a medida que os núcleos aumentan a súa poboación, tamén teñen un maior número de axentes por cada 1000 habitantes. As medias para as dúas áreas son moi similares en todas as categorías de poboación.

		n	Media	Máximo	Mínimo	Persoal por cada 1000 habitantes
A Coruña	Ata 20 000	11	7,4	19	1	0,8
	20 001 a 50 000	5	27,6	32	24	1,1
	Máis de 50 000	2	227,5	325	130	1,5
	Total	18	37,4	325	1	0,9
Pontevedra	Ata 20 000	12	11,2	23	2	0,8
	20 001 a 50 000	2	23,5	25	22	1,0
	Máis de 50 000	2	273,0	425	121	1,6
	Total	16	45,4	425	2	0,9



6.2. Medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas

Como xa sinalamos con relación ás competencias de prestación de servizos sociais e instalacións deportivas, tanto a regulación estatal —a través da LRBR— como a regulación autonómica sobre a Administración local non especificaban en que se traduce tal prestación, limitábase a enunciar a competencia sen delimitar o seu contido. Neste caso concreto, sinalábase que os municipios, en todo caso, exercerán a competencia en materia de medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas, polo que, ao igual que nos dous casos anteriormente sinalados, optamos para a análise da prestación deste servizo pola enumeración de actuacións que os concellos adoptan na prestación deste servizo tomando como referencia algún dos concellos estudados.

1. Asunción da competencia

En xeral, podemos dicir que case todos os municipios de máis de 50 000 habitantes dispoñen de todas as medidas de ordenación do tráfico estudadas (só atopamos unha excepción por área xeográfica). A porcentaxe de existencia destas medidas descende na categoría dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes, e máis aínda nos concellos de menos de 20 000 habitantes.

En canto aos aparcadoiros públicos, todos os concellos máis poboados prestan este servizo. Nos municipios de menos de 50 000 habitantes das dúas áreas, as porcentaxes sitúanse arredor do 40%. No caso de zonas de estacionamento limitado, todos os municipios de máis de 50 000 habitantes, excepto un, contan con este tipo de medidas. As porcentaxes caen bastante cando nos fixamos nos concellos de menos de 50 000, pois pasan a situarse en torno ao 20% (excepto na área de influencia de Vigo, cun 33% na categoría de 20 001 a 50 000).

Todos os municipios de máis de 20 000 habitantes dispoñen de servizo de guindastre, con só unha excepción por área. Atopamos bastantes diferenzas en canto á asunción da competencia nos entes locais máis pequenos das dúas áreas: un 18% na zona de influencia da Coruña dispón de servizo de guindastre, fronte ao 43% da de Vigo.

En canto ás zonas peonís, na área de influencia da Coruña as porcentaxes de municipios con este tipo de zonas sitúanse entre o 50% e o 64%. Na área de Vigo existen máis diferenzas, e a medida que os concellos teñen máis poboación, dispoñen en maior medida de zonas peonís, desde o 43% dos concellos de menos de 20 000 habitantes ao 100% dos núcleos máis poboados.

Finalmente, en canto á limitación do acceso de vehículos ao núcleo urbano, as porcentaxes de existencia da medida van aumentando ao trasladármonos ás categorías de municipios con maior poboación, a partir de porcentaxes que roldan o 20% nos entes de menos de 20 000 habitantes das dúas conurbacións galegas. Os concellos de máis de 50 000 habitantes das dúas zonas contan todos con este tipo de medidas.

			Aparcadoiros públicos		Zonas de estacionamento limitado		Servizo de guindastre		Zonas peonís		Limitación do acceso de vehículos ao núcleo urbano	
%	n		%	n	%	n	%	n	%	n		
A Coruña	Ata 20 000	Si	36,4%	4	18,2%	2	18,2%	2	63,6%	7	18,2%	2
		Non	63,6%	7	81,8%	9	81,8%	9	36,4%	4	81,8%	9
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2	20,0%	1	80,0%	4	60,0%	3	40,0%	2
		Non	60,0%	3	80,0%	4	20,0%	1	40,0%	2	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	100%	2	100%	2	100%	2	50,0%	1	100%	2
		Non	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	50,0%	1	0,0%	0
Total	Si	44,4%	8	27,8%	5	44,4%	8	61,1%	11	33,3%	6	
	Non	55,6%	10	72,2%	13	55,6%	10	38,9%	7	66,7%	12	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	42,9%	6	21,4%	3	42,9%	6	42,9%	6	21,4%	3
		Non	57,1%	8	78,6%	11	57,1%	8	57,1%	8	78,6%	11
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1	33,3%	1	66,7%	2	66,7%	2	66,7%	2
		Non	66,7%	2	66,7%	2	33,3%	1	33,3%	1	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100%	2	50,0%	1	100%	2	100%	2	100%	2
		Non	0,0%	0	50,0%	1	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
Total	Si	47,4%	9	26,3%	5	52,6%	10	52,6%	10	36,8%	7	
	Non	52,6%	10	73,7%	14	47,4%	9	47,4%	9	63,2%	12	

6.3. Planeamento xeral

1. Asunción da competencia

Arredor do 50% dos concellos das dúas áreas teñen PXOM; agora ben, o 10% téñeno suspendido. A ausencia de planeamento ou a súa suspensión é máis habitual entre os municipios de menos poboación, e na área da Coruña máis que na de Vigo. Nos entes de menos de 20 000 habitantes, ben non contan con PXOM ou ben o suspenderon o 73% dos concellos da área da Coruña, e o 33% dos da área de Vigo. Na categoría de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área da Coruña, a porcentaxe de entes con planeamento é do 80% (catro casos), fronte ao 33% da área de Vigo (un caso). Todos os municipios de máis de 50 000 habitantes das dúas provincias dispoñen de PXOM.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3
		Non	54,5%	6
		Suspendido	18,2%	2
	20 001 a 50 000	Si	80,0%	4
		Non	20,0%	1
		Suspendido	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
		Suspendido	0,0%	0
Total		Si	50,0%	9
		Non	38,9%	7
		Suspendido	11,1%	2
Pontevedra	Ata 20 000	Si	42,9%	6
		Non	42,9%	6
		Suspendido	14,3%	2
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1
		Non	33,3%	1
		Suspendido	0,0%	0
	Máis de 50 000	NS/NC	33,3%	1
		Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total		Si	47,4%	9
		Non	36,8%	7
		Suspendido	10,5%	2
		NS/NC	5,3%	1

6.4. Promoción de vivendas sociais nos dez últimos anos

1. Asunción da competencia

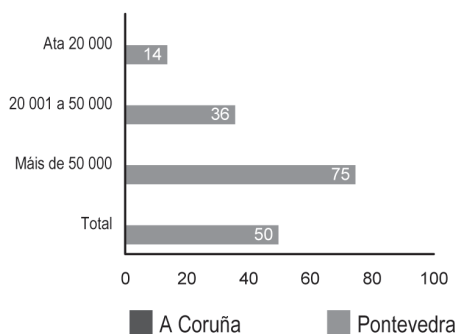
A construción de vivendas sociais é unha competencia asumida por todos os concellos de máis de 50 000 habitantes. Na categoría dos de entre 20 001 e 50 000 habitantes, dous municipios na área da Coruña (40%) e un na de Vigo (33%) constrúen vivenda social. Entre os máis pequenos as porcentaxes no exercicio da competencia son moi semellantes: o 27% (tres) e o 29% (catro) dos concellos da área da Coruña e de Vigo, respectivamente, asumen esta competencia.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3
		Non	72,7%	8
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	38,9%	7	
	Non	61,1%	11	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	28,6%	4
		Non	71,4%	10
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1
		Non	33,3%	1
		NS/NC	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
	Total	Si	36,8%	7
	Non	57,9%	11	
	NS/NC	5,3%	1	

2. Promoción directa

Ningún dos entes locais da área da Coruña constrúe directamente vivendas de promoción pública. Para a de Vigo contamos con catro casos que si prestan este servizo, un para cada unha das dúas primeiras categorías de municipios, e os outros dous casos dentro dos municipios de máis de 50 000 habitantes. O número máximo de vivendas edificadas directamente é de 150, e este volume de construción atópase nun dos entes de máis de 50 000 habitantes.

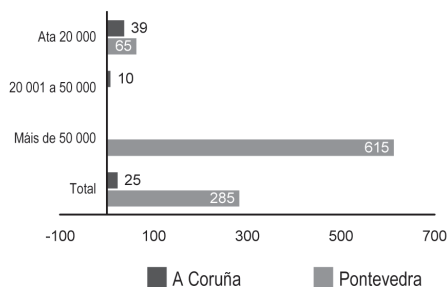
	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	0	0	0	0
20 001 a 50 000	0	0	0	0
Máis de 50 000	0	0	0	0
Total	0	0	0	0
Pontevedra				
Ata 20 000	1	14,0	14	14
20 001 a 50 000	1	36,0	36	36
Máis de 50 000	2	75,0	150	0
Total	4	50,0	150	0



3. Promoción a través do Instituto Galego da Vivenda e Solo

As medias de cada área amosan que a construción municipal de vivendas de protección oficial é xestionada fundamentalmente por medio do Instituto Galego da Vivenda e Solo (IGVS). Non dispoñemos de datos para a categoría dos municipios máis poboados da área da Coruña, nin para os concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes da de Vigo. A magnitude das diferenzas entre as medias das dúas zonas está influenciada pola ausencia de datos do grupo de concellos máis poboados da Coruña, grupo que na área de Vigo incrementa notablemente a media da promoción de vivendas a través do IGVS. Resulta paradoxal que a media de promoción entre os municipios de entre 20 001 e 50 000 residentes da área de influencia da Coruña sexa máis baixa que na categoría de municipios inferior. Por último, o número máximo de vivendas promocionadas por un dos municipios de máis poboación da área de influencia de Vigo alcanza as 1000 unidades.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	2	39,5	60	19
20 001 a 50 000	2	10,0	20	0
Máis de 50 000	0	-	-	0
Total	4	24,8	60	30
Pontevedra				
Ata 20 000	3	65,0	95	30
20 001 a 50 000	0	-	-	-
Máis de 50 000	2	615,0	1000	230
Total	5	285,0	1000	30



6.5. Mercados ao aire libre

1. Asunción da competencia

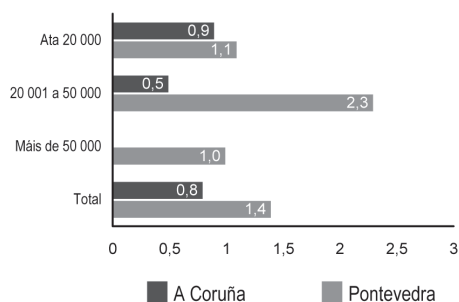
Tan só catro concellos do total de municipios analizados non dispoñen dun mercado ao aire libre, todos situados na categoría de ata 20 000 habitantes. Tres destas excepcións sitúanse entre os concellos menos poboados da área de Vigo.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	90,9%	10
		Non	9,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	94,4%	17	
	Non	5,6%	1	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	78,6%	11
		Non	21,4%	3
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	84,2%	16	
	Non	15,8%	3	

2. Número de días á semana

As medias dos días á semana en que se celebra algún mercado ao aire libre son un pouco máis altas na área de influencia de Vigo que na da Coruña, xa que no primeiro caso non chega a celebrarse mercado máis que un día á semana de media, mentres que no segundo hai mercados máis dun día á semana en todas as categorías de concellos.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	10	0,9	2,0	0,3
20 001 a 50 000	4	0,5	1,0	0,3
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	14	0,8	2,0	0,3
Pontevedra				
Ata 20 000	11	1,1	2,0	0,3
20 001 a 50 000	3	2,3	4,0	1,0
Máis de 50 000	1	1,0	1,0	1,0
Total	15	1,4	4,0	0,3



6.6. Feiras profesionais

1. Asunción da competencia

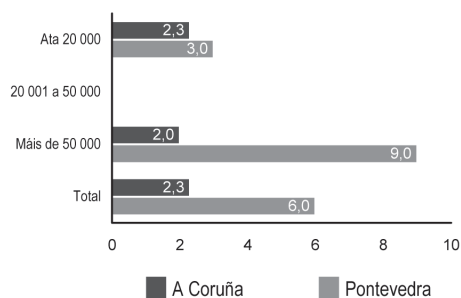
Todos os municipios de máis de 50 000 habitantes asumen a competencia de realizar feiras para profesionais, no resto dos concellos todas as porcentaxes baixan do 40%. Nos municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área de influencia da Coruña, hai dous casos que cumpren o servizo, fronte a un caso na área de Vigo. Os concellos máis pequenos de ambas as áreas teñen porcentaxes máis baixas de asunción da competencia: catro na área coruñesa (36%) e tres na viguesa (21%).

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	36,4%	4
		Non	63,6%	7
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	44,4%	8	
	Non	55,6%	10	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	21,4%	3
		Non	78,6%	11
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1
		Non	33,3%	1
	Máis de 50 000	NS/NC	33,3%	1
		Si	100,0%	2
	Total	Non	0,0%	0
		Si	31,6%	6
		Non	63,2%	12
		NS/NC	5,3%	1

2. Número de días ao ano

Unicamente posuímos os datos de catro casos en cada área. Na categoría de menos de 50 000 habitantes realízase unha media de dúas ou tres feiras ao ano, catro é o número máximo. Respecto aos municipios de máis de 50 000 habitantes, malia non dispor das cifras para a área da Coruña, na de Vigo a media de exposicións é de nove ao ano. Un dos dous concellos máis habitado organiza un total de once feiras anuais, co que se observa unha gran diferenza con respecto ao resto de municipios.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	3	2,3	4,0	1,0
20 001 a 50 000	1	2,0	2,0	2,0
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	4	2,3	4,0	1,0
Pontevedra				
Ata 20 000	2	3,0	3,0	3,0
20 001 a 50 000	0	-	-	-
Máis de 50 000	2	9,0	11,0	7,0
Total	4	6,0	11,0	3,0



6.7. Oficina de defensa dos consumidores e usuarios

1. Asunción da competencia

Nunha primeira ollada aos datos atopamos diferenzas entre as dúas áreas, xa que case o dobre dos concellos na área de Vigo dispoñen dunha oficina deste tipo con respecto á da Coruña: doce fronte a seis. Un de cada dous municipios de máis de 50 000 habitantes dispón de oficina de defensa dos consumidores e usuarios.

Un dato destacable é o alto número de entes de menos de 20 000 habitantes da área de Vigo que asumen a competencia: un 71%, fronte ao 27% que o fan na área da Coruña. A categoría intermedia sitúase nas dúas áreas nunhas porcentaxes de asunción da competencia similares: o 40% na área coruñesa fronte ao 33% na viguesa.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3
		Non	72,7%	8
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1
		Non	0,0%	0
		NS/NC	50,0%	1
Total	Si	33,3%	6	
	Non	61,1%	11	
	NS/NC	5,6%	1	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	71,4%	10
		Non	28,6%	4
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1
		Non	33,3%	1
		NS/NC	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1
		Non	50,0%	1
Total	Si	63,2%	12	
	Non	31,6%	6	
	NS/NC	5,3%	1	

6.8. Programas de saúde pública

1. Asunción da competencia

Á vista dos datos, podemos afirmar que a medida que as categorías de municipios teñen maior poboación, máis concellos asumen a competencia. Todos os municipios de gran poboación teñen programas de saúde pública. Na Coruña, no tramo de municipios cunha poboación inferior, asumen a competencia catro municipios dun total de cinco, e na área de Vigo asúmenos dous, mentres que existe un caso do cal non temos información. A porcentaxe de concellos de menos de 20 000 habitantes que se fan cargo da competencia é máis baixa na área da Coruña (27%) que na de Vigo (57%).

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3
		Non	54,5%	6
		NS/NC	18,2%	2
	20 001 a 50 000	Si	80,0%	4
		Non	20,0%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
	Total	Si	50,0%	9
		Non	38,9%	7
	NS/NC	11,1%	2	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	57,1%	8
		Non	35,7%	5
		NS/NC	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	NS/NC	33,3%	1
		Si	100,0%	2
	Total	Si	63,2%	12
		Non	26,3%	5
	NS/NC	10,5%	2	

6.9. Medidas complementarias de atención e promoción social

1. Asunción da competencia

Na asunción desta competencia atopamos diferenzas substanciais entre as dúas áreas estudadas; a porcentaxe de concellos da área coruñesa que implementan medidas complementarias de atención e promoción social é do 44%, fronte ao 68% dos da área viguesa. Todos os concellos con máis de 20 000 habitantes da área de Vigo desenvolven estas medidas, mentres que na Coruña a porcentaxe de desenvolvemento en concellos da categoría de entre 20 001 e 50 000 habitantes é do 60%. Nos municipios de máis poboación, só un conta con este tipo de medidas. Esta diferenza tamén se observa botando unha ollada aos municipios de menos de 20 000 habitantes, pois fronte ao 36% na área da Coruña, a porcentaxe sobe ata o 57% na área viguesa.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	36,4%	4
		Non	63,6%	7
		NS/NC		
	20 001 a 50 000	Si	60,0%	3
		Non	20,0%	1
		NS/NC	20,0%	1
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1
		Non	0,0%	0
		NS/NC	50,0%	1
Total	Si	44,4%	8	
	Non	44,4%	8	
	NS/NC	11,1%	2	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	57,1%	8
		Non	42,9%	6
		NS/NC	0,0%	0
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	3
		Non	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
	Total	Si	68,4%	13
		Non	31,6%	6

6.10. Programas destinados á muller, á infancia e á mocidade

1. Asunción da competencia

Nas dúas áreas estudadas máis do 65% dos concellos asumen programas destinados á muller, á infancia e á mocidade (67% na da Coruña, e 79% na de Vigo). Todos os concellos cunha poboación superior aos 50 000 habitantes, e case tres de cada catro concellos de menos de 20 000, exercen esta competencia.

		Porcentaxe		n
A Coruña	Ata 20 000	Si	72,7%	8
		Non	27,3%	3
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2
		Non	20,0%	1
		NS/NC	40,0%	2
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	66,7%	12	
	Non	22,2%	4	
	NS/NC	11,1%	2	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	78,6%	11
		Non	14,3%	2
		NS/NC	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	0,0%	0
		NS/NC	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
Total	Si	78,9%	15	
	Non	10,5%	2	
	NS/NC	10,5%	2	

6.11. Participación na formación de persoas activas e desempregadas

A atribución desta competencia, tanto pola LRBRL como pola Lei 5/1997, de 22 de xullo, de Administración Local de Galicia, non delimita que actuacións deben ser levadas a cabo por parte dos concellos para a súa prestación. Á hora de realizarmos este estudo optamos, ao igual que nos casos anteriormente sinalados, por enumerar aquelas actuacións que os concellos adoptan na prestación deste servizo tomando como referencia algún dos municipios estudados.

1. Asunción da competencia

1.1. Cursos do Plan FIP, cursos para traballadores en activo e plans experimentais de emprego

Unha porcentaxe moi alta dos concellos ofrecen cursos do Plan FIP (un 94% dos da área coruñesa e un 79% da viguesa). Só dous concellos na área de Vigo e un na da Coruña carecen destes cursos, todos na categoría de municipios de menos de 20 000 habitantes.

A porcentaxe baixa nos cursos para traballadores en activo: a media para a área da Coruña é do 61%, mentres que para o caso de Vigo se sitúa no 47%. Na área de influencia da Coruña, a medida que os concellos están máis poboados adquire importancia este tipo de formación (que proporcionan os dous núcleos de máis de 50 000 habitantes). Na área de influencia da cidade de Vigo, un dos concellos de máis de 50 000 habitantes realiza cursos para traballadores en activo, e dous na categoría intermedia (o 33% deste grupo).

Os datos representados na seguinte táboa reflicten que as porcentaxes máis baixas de prestación do servizo correspóndenlles aos plans experimentais. Na área de influencia coruñesa só tres concellos en total poñen en práctica estes plans, un na categoría de menor poboación e dous na intermedia. Na área de Vigo existen o dobre de casos, un por cada unha das categorías de máis de 20 000 habitantes, e catro nas de menos poboación.

		Cursos do Plan FIP		Cursos para traballadores en activo		Plans experimentais de emprego		
		%	n	%	n	%	n	
A Coruña	Ata 20 000	Si	90,9%	10	45,5%	5	9,1%	1
		Non	9,1%	1	54,5%	6	90,9%	10
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	5	80,0%	4	40,0%	2
		Non	0,0%	0	20,0%	1	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2	100,0%	2	0,0%	0
		Non	0,0%	0	0,0%	0	100,0%	2
Total	Si	94,4%	17	61,1%	11	16,7%	3	
	Non	5,6%	1	38,9%	7	83,3%	15	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	78,6%	11	50,0%	7	28,6%	4
		Non	14,3%	2	42,9%	6	64,3%	9
		NS/NC	7,1%	1	7,1%	1	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	100,0%	2	33,3%	1	33,3%	1
		Non	0,0%	0	33,3%	1	33,3%	1
		NS/NC	7,1%	1	33,3%	1	33,3%	1
Máis de 50 000	Si	100,0%	2	50,0%	1	50,0%	1	
	Non	0,0%	0	50,0%	1	50,0%	1	
Total	Si	78,9%	15	47,4%	9	31,6%	6	
	Non	10,5%	2	42,1%	8	57,9%	11	
	NS/NC	10,5%	2	10,5%	2	10,5%	2	

1.2. Obradoiros de emprego e escolas-obradoiro

A proporción de entes locais que contan con obradoiros de emprego é máis alta na área de Vigo, cun 74% de concellos fronte ao 44% da área da Coruña. Todos os núcleos máis poboados desenvolven obradoiros de emprego. No grupo de municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes a porcentaxe nas dúas áreas sitúase arredor do 60%. Nos de menos de 20 000 habitantes as diferenzas entre áreas son bastante grandes, dado que na da Coruña hai tres concellos que si contan con estes obradoiros (27%), mentres na de Vigo son dez (71%).

As escolas-obradoiro están amplamente estendidas nos municipios de máis de 20 000 habitantes da área da Coruña. Con todo, só un concello de menos de 20 000 habitantes da área coruñesa ten escola-obradoiro, fronte aos seis da área viguesa (43%). Ademais, nesta última zona, todos os entes locais de máis de 50 000 habitantes dispoñen destas medidas de formación.

		Obradoiro de emprego		Escolas-obradoiro		
		%	n	%	n	
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3	9,1%	1
		Non	72,7%	8	90,9%	10
	20 001 a 50 000	Si	60,0%	3	100,0%	5
		Non	40,0%	2	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2	100,0%	2
		Non	0,0%	0	0,0%	0
Total	Si	44,4%	8	44,4%	8	
	Non	55,6%	10	55,6%	10	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	71,4%	10	42,9%	6
		Non	21,4%	3	50,0%	7
		NS/NC	7,1%	1	7,1%	1
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2	66,7%	2
		Non	0,0%	0	0,0%	0
		NS/NC	33,3%	1	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2	100,0%	2
		Non	0,0%	0	0,0%	0
		Total	Si	73,7%	14	52,6%
	Non	15,8%	3	36,8%	7	
	NS/NC	10,5%	2	10,5%	2	

1.3. Accións formativas experimentais e xornadas de fomento da empregabilidade

Poucos concellos das dúas áreas contan con accións formativas experimentais: só catro na área da Coruña (22%) e seis na de Vigo (32%). Nos municipios de máis de 50 000 habitantes as diferenzas son maiores, pois mentres que na área da Coruña ningún conta con este tipo de formación, na de Vigo todos dispoñen dela.

No tocante á celebración de xornadas de fomento da empregabilidade, destaca que o 50% dos municipios máis poboados levan adiante este tipo de medidas de formación. As porcentaxes máis baixas atopámolas no grupo de concellos de menos poboación, co 36% na área coruñesa e o 21% na viguesa.

Non é moi habitual que se realicen outras actividades de formación. Tan só un municipio da área de Vigo recoñece poñer en marcha outras medidas de formación distintas ás anteriores (un 5%), mentres que na área da Coruña son cinco os entes locais (un 28%) que o fan. Sobresae o feito de que o único ente que aposta por este tipo de medidas na zona de Vigo pertence á categoría de máis de 50 000 habitantes.

		Accións formativas experimentais		Xornadas de fomento da empregabilidade		Outras actividades de formación de activos e desempregados		
		%	n	%	n	%	n	
A Coruña	Ata 20 000	Si	18,2%	2	36,4%	4	18,2%	2
		Non	81,8%	9	63,6%	7	81,8%	9
	20 001 a 50 000	Si	40,0%	2	40,0%	3	40,0%	2
		Non	60,0%	3	60,0%	2	60,0%	3
	Máis de 50 000	Si	0,0%	0	50,0%	1	50,0%	1
		Non	100,0%	2	50,0%	1	50,0%	1
Total	Si	22,2%	4	44,4%	8	27,8%	5	
	Non	77,8%	14	21,4%	10	72,2%	13	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	21,4%	3	71,4%	3	0,0%	0
		Non	71,4%	10	7,1%	10	92,9%	13
		NS/NC	7,1%	1	7,1%	1	7,1%	0
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1	66,7%	2	0,0%	2
		Non	33,3%	1	0,0%	0	66,7%	1
		NS/NC	33,3%	1	33,3%	1	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2	50,0%	1	50,0%	1
		Non	0,0%	0	50,0%	1	50,0%	1
	Total	Si	31,6%	6	31,6%	6	5,3%	1
	Non	57,9%	11	57,9%	11	84,2%	16	
	NS/NC	10,5%	2	10,5%	2	10,5%	2	

6.12. Instalacións de tipo cultural e ou turístico

A atribución desta competencia pola LRBR, ao igual que a súa plasmación na Lei de Administración Local de Galicia, non delimita que actuacións deben levar a cabo os concellos para a súa prestación, de xeito que para a realización deste estudo optamos por enumerar aquelas actuacións que, ao igual que nos casos anteriormente sinalados, os concellos adoptan na prestación deste servizo, tomando como referencia algún dos concellos estudados.

1. Asunción da competencia

1.1. Casas da xuventude e oficinas de turismo

A porcentaxe de municipios dotados con casas da *xuventude* é inferior ao 40% nas dúas áreas estudadas. Un dos dous municipios de máis de 50 000 habitantes de cada unha das áreas dispón deste tipo de instalacións. As porcentaxes máis baixas de concellos con casas da *xuventude* atopámolos na categoría de municipios de menos de 20 000 habitantes, en que se sitúan por debaixo do 30% nas dúas áreas de influencia.

Polo que respecta á existencia de oficinas de turismo municipal, destaca a ausencia desta instalación nun dos concellos de máis de 50 000 habitantes da área de influencia de Vigo. No caso da área da Coruña, pola contra, os dous municipios contan con oficina de turismo municipal. No grupo de municipios de entre 20 001 e 50 000 habitantes, todos os da área de Vigo dispoñen de oficina, mentres que só o 40% dos da Coruña contan con esta instalación. As porcentaxes para os entes locais menores de 20 000 habitantes son bastante altas: o 64% da área da Coruña e o 77% da de Vigo.

		Casa/s da xuventude		Oficina/s de turismo		
		%	n	%	n	
A Coruña	Ata 20 000	Si	27,3%	3	63,6%	7
		Non	72,7%	8	36,4%	4
	20 001 a 50 000	Si	60,0%	3	40,0%	2
		Non	20,0%	1	60,0%	3
		NS/NC	20,0%	1	-	-
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1	100,0%	2
		Non	50,0%	1	0,0%	0
	Total	Si	38,9%	7	61,1%	11
		Non	55,6%	10	38,9%	7
NS/NC		5,6%	1	-	-	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	21,4%	3	78,6%	11
		Non	78,6%	11	21,4%	3
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1	100,0%	3
		Non	66,7%	2	0,0%	0
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1	50,0%	1
		Non	50,0%	1	50,0%	1
	Total	Si	26,3%	5	78,9%	15
Non		73,7%	14	21,1%	4	

1.2. Ludotecas, centro/s específico/s de uso da internet e outras instalacións de lecer

Obsérvanse importantes diferenzas entre as dúas áreas no tocante á existencia de ludotecas. Na área de Vigo, o 21% dos concellos dispón da instalación, e a porcentaxe sobe a máis do dobre, o 44%, de media para a área da Coruña. En troques, nos municipios de máis de 50 000 habitantes sorprende a falta destas instalacións nas dúas áreas.

En ambas as áreas de influencia, a porcentaxe máis alta de concellos con centros específicos para o uso da internet atopámoslos nas categorías de municipios de menos poboación. Nos principais núcleos da área de Vigo non existe este tipo de instalacións, mentres que na da Coruña a metade dos concellos contan con centros para o uso da internet.

Os núcleos máis habitados das dúas áreas non dispoñen doutras instalacións de lecer e a porcentaxe nos concellos de menos de 20 000 habitantes non alcanza o 30%.

		Ludotecas		Centros específicos para o uso da internet		Outras instalacións de lecer		
		%	n	%	n	%	n	
A Coruña	Ata 20 000	Si	36,4%	4	72,7%	8	27,3%	3
		Non	63,6%	7	27,3%	3	72,7%	8
	20 001 a 50 000	Si	80,0%	4	40,0%	2	60,0%	3
		Non	20,0%	1	40,0%	2	20,0%	1
		NS/NC	-	-	20,0%	1	20,0%	1
	Máis de 50 000	Si	0,0%	0	50,0%	1	0,0%	0
		Non	50,0%	1	50,0%	1	50,0%	1
		NS/NC	50,0%	1	-	-	50,0%	1
	Total		Si	44,4%	8	61,1%	11	33,3%
		Non	50,0%	9	33,3%	6	55,6%	10
		NS/NC	5,6%	1	5,6%	1	11,1%	2
Pontevedra	Ata 20 000	Si	21,4%	3	57,1%	8	21,4%	3
		Non	78,6%	11	42,9%	6	78,6%	11
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1	33,3%	1	33,3%	1
		Non	66,7%	2	66,7%	2	66,7%	2
	Máis de 50 000	Si	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0
		Non	100,0%	2	100,0%	2	100,0%	2
	Total		Si	21,1%	4	47,4%	9	21,1%
		Non	78,9%	15	52,6%	10	78,9%	15

6.13. Depuradora/s de augas residuais

1. Asunción da competencia

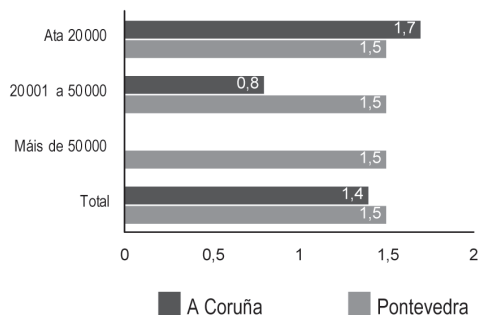
Podemos apreciar substanciais diferenzas entre as dúas áreas estudadas. Mentres que na da Coruña a porcentaxe de concellos que dispoñen de depuradora de augas residuais é do 61%, na área de influencia de Vigo é do 84%. Amais disto, nesta área só existen tres entes locais sen este tipo de instalacións, dous entre os concellos menos poboados e un na categoría intermedia. Chamamos a atención sobre as cifras para o tramo de municipios de máis de 50 000 residentes da área coruñesa, en que un dos municipios non dispón de depuradora, e do outro non dispoñemos de información.

			Porcentaxe	n
A Coruña	Ata 20 000	Si	72,7%	8
		Non	27,3%	3
	20 001 a 50 000	Si	60,0%	3
		Non	40,0%	2
	Máis de 50 000	Si	0,0%	0
		Non	50,0%	1
		NS/NC	50,0%	1
Total	Si	61,1%	11	
	Non	33,3%	6	
	NS/NC	5,6%	1	
Pontevedra	Ata 20 000	Si	85,7%	12
		Non	14,3%	2
	20 001 a 50 000	Si	66,7%	2
		Non	33,3%	1
	Máis de 50 000	Si	100,0%	2
		Non	0,0%	0
		Total	Si	84,2%
	Non	15,8%	3	

2. Número de depuradoras de augas residuais

En canto ao número de depuradoras de augas residuais, as medias das dúas áreas son moi similares (1,4 na área da Coruña e 1,5 na de Vigo). Nalgún caso hai concellos que declaran depurar as súas augas residuais, pero que non contan con depuradora (obsérvase na táboa cando o valor mínimo é igual a 0), o que quere dicir que prestan o servizo a través dunha depuradora doutro ente local próximo.

	n	Media	Máx.	Min.
A Coruña				
Ata 20 000	7	1,7	3	1
20 001 a 50 000	4	0,8	1	0
Máis de 50 000	0	-	-	-
Total	11	1,4	3	0
Pontevedra				
Ata 20 000	11	1,5	3	1
20 001 a 50 000	2	1,5	2	1
Máis de 50 000	2	1,5	2	1
Total	15	1,5	3	1



6.14. Depuradora/s de augas pluviais

1. Asunción da competencia

Cunha menor presenza que as depuradoras de augas residuais temos tamén nos entes locais as depuradoras de augas pluviais (tres casos en cada área). A porcentaxe das dúas áreas sitúase sobre o 15% de municipios. Entre os concellos de máis de 50 000 habitantes, un de cada área conta con este tipo de depuradora.

			Porcentaxe	n	
A Coruña	Ata 20 000	Si	18,2%	2	
		Non	72,7%	8	
			9,1%	1	
	20 001 a 50 000	Si	20,0%	1	
		Non	60,0%	3	
		NS/NC	20,0%	1	
	Máis de 50 000	Si	0,0%	0	
		Non	50,0%	1	
		NS/NC	50,0%	1	
	Total		Si	16,7%	3
			Non	66,7%	12
			NS/NC	16,7%	3
Pontevedra	Ata 20 000	Si	14,3%	2	
		Non	71,4%	10	
		NS/NC	14,3%	2	
	20 001 a 50 000	Si	0,0%	0	
		Non	66,7%	2	
		NS/NC	33,3%	1	
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1	
		Non	50,0%	1	
		NS/NC	0,0%	0	
	Total		Si	15,8%	3
			Non	68,4%	13
			NS/NC	15,8%	3



6.15. Protección e promoción do patrimonio histórico-artístico: plans especiais de protección

O 26% dos concellos estudados da área de influencia de Vigo (un total de cinco municipios) e o 17% na área da Coruña (tres concellos en total) dispoñen de plans especiais de protección e promoción do patrimonio histórico-artístico. Polo que respecta á área coruñesa, destaca a baixa porcentaxe de municipios con menos de 20 000 residentes con este tipo de medidas, xa que só un caso dos estudados dispón deste tipo de plans. Na área de influencia de Vigo os dous municipios con máis de 50 000 habitantes asumiron esta competencia. En canto á media, todos os concellos que dispoñen deste tipo de plans dispoñen dun, excepto na categoría de poboación de entre 20 001 e 50 000 habitantes, en que o caso existente conta con tres plans especiais de protección e promoción do patrimonio histórico-artístico.

			Porcentaxe	n	Media
A Coruña	Ata 20 000	Si	9,1%	1	
		Non	90,9%	10	1,0
	20 001 a 50 000	Si	20,0%	1	
		Non	80,0%	4	3,0
	Máis de 50 000	Si	50,0%	1	
		Non	0,0%	0	1,0
Total		Si	16,7%	3	
		Non	83,3%	15	1,7
Pontevedra	Ata 20 000	Si	14,3%	2	
		Non	85,7%	12	1,0
	20 001 a 50 000	Si	33,3%	1	
		Non	33,3%	1	
	Máis de 50 000	NS/NC	33,3%	1	1,0
		Si	100,0%	2	
Total		Si	26,3%	5	
		Non	68,4%	13	
		NS/NC	5,3%	1	1,0

7. CONCLUSIONES

A xeneralidade con que o oitavo título da Constitución española define a autonomía local deixou en mans da actividade interpretativa do Tribunal Constitucional, do lexislador ordinario e da propia disposición dos entes locais a cristalización desta autonomía mediante o exercicio efectivo da acción pública naquelas áreas de política que fosen de interese para cada ente local. Xa que logo, foron os concellos os que tras a aprobación da Lei reguladora das bases do réxime local desenvolveron a prestación dos servizos obrigatorios mínimos que, por mor da poboación de cada un deles, lles asignaba a lei, así como tamén foron asumindo de forma efectiva outras competencias delegadas, complementarias ou compartidas co Estado ou a comunidade autónoma correspondente.

Este documento de traballo ten por obxecto ofrecer unha aproximación empírica aos servizos e competencias que, de forma efectiva, prestan os concellos que integran as áreas de influencia das dúas grandes cidades galegas, A Coruña e Vigo. O obxecto de estudo xustifícase pola propia relevancia demográfica e económica das dúas áreas, factores de dinamismo que, cabería pensar, xeran novas ou maiores demandas de prestación de servizos públicos eficaces por parte daquel nivel de administración máis próximo ao cidadán: o local. Porén, non é ese o obxectivo deste documento de traballo, senón soamente ofrecer información empírica acerca dos servizos e competencias que desenvolven os 37 concellos analizados, así como as formas de xestión e fórmulas de cooperación que empregan na prestación e desenvolvemento de tales servizos.

Así, e segundo a información facilitada polos propios concellos, estas son as principais conclusións.

7.1. Prestación de servizos

Podemos afirmar que existe un cumprimento xeneralizado dos servizos mínimos impostos pola LRBRL en todos os concellos estudados, coa excepción feita da prestación dos servizos de cemiterio nos concellos da Coruña, onde só un 54% dos concellos de menos de 20 000 habitantes dispoñen de cemiterio municipal. Así mesmo, existen unha serie de diferenzas entre os dous grupos xeográficos sobre as que paga a pena deterse:

- A cobertura da rede de sumidoiros nas zonas rurais acada o 28,6% do territorio nos concellos da área de influencia da Coruña, e o 49,8% nos concellos da área de influencia de Vigo.

- Semellante diferenza maniféstase tamén no gasto medio en pavimentación e conservación de obras por habitante e por quilómetro cadrado: mentres que os concellos da área da Coruña teñen un gasto medio por habitante e ano de 95 euros (e de 36 666 euros ao ano por quilómetro cadrado), nos concellos da área de Vigo é de 42,3 euros (e de 19 424 euros ao ano por quilómetro cadrado).
- Por último, as porcentaxes de concellos que se adhiren aos sistemas de recollida selectiva de residuos en cada área xeográfica son ben diferentes: mentres que o 57% dos concellos da área de Vigo están subscritos ben a Ecoembes, ben a Ecovidro, o 60% dos concellos da área da Coruña empregan outros sistemas, se ben a cobertura xeográfica é superior en ambos os casos ao 90% do territorio (99% na área da Coruña, e 95,6% na área de Vigo).

Dentro do conxunto de servizos que deben prestar só os concellos de máis de 5000 habitantes, os servizos de parque e bibliotecas están plenamente cubertos pero, unha vez máis, atopamos algunhas diferenzas notables entre ambas as áreas:

- O servizo de mercado municipal só se presta nun 50% dos concellos da área da Coruña e, concretamente, encárganse do servizo sete dos dezaseis concellos de poboación inferior aos 50 000 habitantes.
- Cómpre tamén salientar que dous dos cinco municipios con máis de 20 000 habitantes da área de Vigo non prestan o servizo de tratamento de residuos sólidos urbanos, nin tampouco un dos dous concellos de máis de 50 000 habitantes da área da Coruña.

Da relación de servizos que deben ser prestados polos concellos de máis de 20 000 habitantes, o servizo de protección civil é o que acada a porcentaxe máis elevada de prestación, especialmente nos municipios da área de influencia da Coruña, onde o 94% dos concellos proporciona este servizo (fronte ao 68% dos concellos da área de Vigo). Ademais, o 90% dos concellos de menos de 20 000 habitantes da área de influencia da Coruña ofrece tamén o servizo (fronte ao 64% dos concellos do mesmo grupo na área de influencia de Vigo).

Porén, o número medio de axentes por cada 1000 habitantes é menor nos concellos da Coruña (1 por cada 1000 habitantes) que nos concellos da área de Vigo (2 por cada 1000 habitantes). Moi diferentes son as circunstancias da cobertura do servizo de extinción de incendios, que só presta o 38% dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes da área de influencia da Coruña e o 30% dos concellos do mesmo grupo de poboación na área de influencia de Vigo.

De forma xeral, poderíamos afirmar que máis dun 60% dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes presta algún dos sete servizos sociais analizados. De entre eles, destacan os servizos de axuda a domicilio e atención á muller, prestados polo 100% dos concellos deste grupo poboacional. Especificamente, o servizo de axuda a domicilio está cuberto no 100% dos concellos de menos de 20 000 habitantes das dúas áreas, e neles tamén se ofrecen os servizos de atención á muller e ás persoas desfavorecidas nunha porcentaxe que varía entre o 70% e o 90% segundo os casos. Pola contra, a análise dos datos revela que só un dos catro concellos analizados de máis de 50 000 habitantes presta os servizos de atención á infancia e de gardería.

Por último, investigouse a prestación de servizos na área de deportes mediante a análise de cinco instalacións deportivas. As instalacións cunha presenza maioritaria nos concellos estudados son o pavillón deportivo, existente en todos, e o campo de fútbol, presente en máis do 80% dos concellos de menos de 20 000 habitantes. Pola contra, só dous de cada cinco concellos coruñeses de entre 20 001 e 50 000 habitantes teñen polideportivo, e só un dos cinco concellos de máis de 20 000 habitantes da área de Vigo posúe escola de deportes náuticos.

Para rematar este apartado, e en relación con aqueles servizos que obrigatoriamente deben ser prestados polos concellos de máis de 50 000 habitantes, comprobamos que as medidas de protección do medio son desenvolvidas polo 100% dos concellos deste grupo. Asemade, hai que chamar a atención sobre o feito de que un dos catro concellos de máis de 50 000 habitantes non ten transporte urbano de viaxeiros, e hai que resaltar tamén que a porcentaxe de prestación deste servizo nas conurbacións de Vigo e A Coruña é bastante baixa (un 16,7% dos concellos da área da Coruña prestan o servizo, fronte ao 10,5% dos concellos da área de Vigo).

7.2. Xestión dos servizos

A LRBRL dota os entes locais da posibilidade de xestionar directa ou indirectamente os servizos que lles prestan aos cidadáns. Neste traballo analizouse a forma de xestión de doce servizos. Os resultados sinalan que a xestión indirecta é a forma de xestión máis común nos servizos de recollida selectiva do lixo e abastecemento de auga potable nos concellos da área de influencia da Coruña, en que o 89% dos concellos prestan estes servizos indirectamente. Aínda así, todos os concellos de máis de 20 000 habitantes (agás un no caso da recollida selectiva do lixo) xestionan estes servizos indirectamente. Esta é tamén a fórmula de xestión elixida polas escolas náutico deportivas (nun 25% dos casos) e polas piscinas (nun 31% dos casos).

O servizo de tratamento de residuos sólidos urbanos é xestionado indirectamente polo 86% dos concellos da área de influencia de Vigo, onde todos os concellos de máis de 20 000 habitantes optan por este modelo de xestión. A xestión indirecta tamén é a fórmula preferida no caso da recollida selectiva de residuos no 74% dos casos, ningún dos concellos de máis de 20 000 habitantes desta área administra este servizo directamente. A xestión indirecta tamén é a opción maioritaria na xestión de escolas náutico-deportivas (66% dos concellos) e piscinas (66%).

Pola contra, a xestión directa é a fórmula escollida para tres dos cinco servizos deportivos analizados na área da Coruña, así como tamén a elección unánime en todos os concellos da área de Vigo para a xestión dos cemiterios e no 95% dos concellos no caso da xestión da iluminación pública.

7.3. Fórmulas de cooperación supramunicipal na xestión dos servizos

Sería lóxico pensar que os concellos das dúas principais conurbacións galegas fan uso das fórmulas de cooperación supramunicipal recollidas nos artigos 44 (mancomunidades) e 87 (consorcios) da LRBRL. O exame da utilización destas fórmulas de cooperación en cinco servizos (iluminación pública, recollida selectiva de lixo, tratamento de RSU, extinción de incendios e transporte urbano) revela que nos concellos da área da Coruña non se recorre á mancomunidade en ningún caso, aínda que o 53% dos concellos prestan o servizo de tratamento de RSU asociados a un consorcio. De feito, esta é a situación do 55% dos concellos de menos de 20 000 habitantes e do 60% dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes.

O consorcio é tamén a fórmula de cooperación pola que optan os concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes para a prestación dos servizos de extinción de incendios (100% dos casos), recollida selectiva de lixo (80% dos casos) e tratamento de RSU (60% dos casos).

Nos concellos da área de Vigo, a opción pola fórmula mancomunada na prestación de servizos tamén presenta porcentaxes moi baixas. Tan só o 33% dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes emprega esta fórmula para prestar o servizo de recollida selectiva de lixo. O consorcio, porén, é a fór-

mula de cooperación pola que optan o 54% dos concellos desta área para xestionar o servizo de extinción de incendios (o 74% do grupo de concellos máis pequenos e o 50% dos concellos de entre 20 001 e 50 000 habitantes).

Cómpre salientar, así mesmo, que máis do 50% dos concellos da área de Vigo asumen eles mesmos a xestión de catro dos cinco servizos, mentres que isto só sucede con dous dos servizos nos concellos da área da Coruña.

7.4. Exercicio de competencias

Dentro do conxunto de competencias propias que o artigo 25 da LRBRL lles reserva aos concellos, cómpre destacar que os municipios estudados asumen maioritariamente as competencias en materia de seguridade pública a través da existencia dun servizo de Policía Local (100% dos casos) e de mercados ao aire libre (94% dos casos na área da Coruña e 84% dos casos na área de Vigo). Pola contra, a depuración de augas pluviais só é asumida por un 16% dos concellos analizados, e só un 17% dos concellos estudados na área da Coruña desenvolven un plan especial de protección do patrimonio histórico-artístico, fronte ao 26% dos da área de Vigo.

Así mesmo, constatamos unha tendencia xeral segundo a cal parece existir unha inclinación a asumir máis competencias canto maior é a poboación do municipio. De feito, todos os municipios de máis de 50 000 habitantes asumen sete das doce competencias analizadas, e máis do 50% dos municipios pertencentes ao grupo de entre 20 001 e 50 000 habitantes asumen cinco destas doce competencias.

Unha análise máis polo miúdo revela que:

- De entre as competencias en materia de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías públicas, os concellos de máis de 50 000 habitantes asumen todas as medidas analizadas (cinco en total) menos unha. Se o servizo de guindastre é unha competencia asumida por todos os concellos de máis de 20 000 habitantes (menos un), as zonas de estacionamento limitado e os aparcadoiros son competencias asumidas por menos do 40% dos municipios cun número de habitantes inferior a 50 000.
- A formación FIP é a competencia asumida de forma máis numerosa polos concellos analizados (un 94% na área coruñesa e un 79% dos casos na área viguesa) dentro das oito competencias analizadas de participación na formación de persoas activas e desempregadas. Pola contra, só o 31,6% dos concellos de ambas as áreas desenvolven accións formativas experimentais ou plans experimentais de emprego.
- Chama así mesmo a atención a escasa porcentaxe de concellos con casa da *xuventude* (26,3%) e ludotecas (21,1%) na área de Vigo.
- Tendo en conta que a porcentaxe de concellos que asumen a competencia de realizar feiras profesionais sofre un incremento proporcional á poboación, os datos indican que o número medio de feiras ao ano nos concellos da área coruñesa é de 2,3 fronte ás 6 que se celebran na área de Vigo.
- Todos os concellos de máis de 50 000 habitantes teñen promovido vivenda social nos últimos 10 anos, mentres que esta porcentaxe non acada o 30% dos concellos de menos de 20 000 habitantes.

- Por último, e de entre todas as competencias analizadas, é salientable que arredor do 10% dos concellos analizados teñan as medidas de planeamento urbanístico suspendidas, cifras que acadan o 73% e o 57% nos concellos de menos de 20 000 habitantes das áreas da Coruña e Vigo, respectivamente.



ANEXO I. SERVIZOS ANALIZADOS A TRAVÉS DO CUESTIONARIO

1. Iluminación pública

- 1.1. Cobertura xeográfica do servizo
- 1.2. Exercicio da actividade:
 - 1.2.1. En por si
 - 1.2.2. Asociado nun consorcio
 - 1.2.3. Asociado nunha mancomunidade
- 1.3. Xestión:
 - 1.3.1. Directa
 - 1.3.2. Indirecta

2. Cemiterio municipal

- 2.1. Xestión

3. Abastecemento domiciliario de auga potable

- 3.1. Porcentaxe que pertence á rede pública

4. Inversión anual en pavimentación e conservación de vías públicas

5. Limpeza viaria

- 5.1. Xestión

6. Rede de sumidoiros

- 6.1. Porcentaxe no medio rural
- 6.2. Porcentaxe no medio urbano
- 6.3. Xestión

7. Recollida selectiva do lixo

- 7.1. Cobertura xeográfica do servizo
- 7.2. Exercicio da actividade
- 7.3. Xestión

8. Parque público

- 8.1. Número nos núcleos urbanos

9. Biblioteca municipal

- 9.1. Número

10. Mercado

10.1. Número de mercados

11. Tratamento de residuos sólidos urbanos

11.1. Cobertura xeográfica do servizo

11.2. Exercicio da actividade

11.3. Xestión

12. Servizo de protección civil

12.1. Número de axentes

13. Servizos sociais

13.1. Axuda a domicilio

13.2. Gardería

13.3. Atención á muller

13.4. Infancia

13.5. Asistencia a drogodependentes

13.6. Asistencia ás persoas desfavorecidas

13.7. Centros da terceira idade

14. Servizo de extinción de incendios

14.1. Exercicio da actividade

14.2. Número de axentes

15. Instalacións deportivas (existencia e xestión)

15.1. Pavillón/s

15.2. Piscina/s

15.3. Pista/s de atletismo

15.4. Campo/s de fútbol

15.5. Escola/s de deportes náuticos

16. Transporte colectivo urbano de viaxeiros

16.1. Exercicio da actividade

17. Medidas específicas de protección do ambiente

18. Servizo de Policía Local

18.1. Número de axentes

19. Medidas de ordenación do tráfico de vehículos e persoas nas vías urbanas

19.1. Aparcadoiros públicos

19.2. Zonas de estacionamento limitado

19.3. Servizo de guindastre

19.4. Zonas peonís

19.5. Limitación de acceso de vehículos aos núcleos urbanos

20. Planeamento xeral

21. Promoción de vivenda social nos últimos dez anos

21.1. Número de vivendas promovidas polo concello

21.2. Número de vivendas promovidas a través do Instituto Galego de Vivenda e Solo

22. Mercado/s ao aire libre

22.1. Número de días ao mes

23. Exposicións destinadas a profesionais

23.1. Número de feiras ao ano

24. Oficina de defensa de consumidores e usuarios

25. Medidas destinadas a preservar a saúde pública

26. Medidas complementarias de promoción e reinserción social

27. Programas propios destinados á infancia, á muller e á mocidade

28. Participación do concello na formación de activos e desempregados

28.1. Participación na formación de persoas activas e desempregadas

28.2. Cursos do plan FIP

28.3. Obradoiros de emprego

28.4. Accións formativas experimentais

28.5. Xornadas de fomento da empregabilidade

28.6. Escolas-obradoiro

28.7. Cursos para traballadores en activo

28.8. Plans experimentais de emprego

29. Instalacións de tipo cultural e/ou turístico

29.1. Casa/s da xuventude

29.2. Centro/s específico/s de uso da internet

29.3. Ludoteca/s

29.4. Oficina/s de turismo

30. Depuradora de augas residuais

30.1. Número

31. Depuradora de augas pluviais

31.1. Número

32. Aprobación de plans especiais de protección e promoción do patrimonio histórico-artístico

32.1. Número



BIBLIOGRAFÍA

- Albi, F. 1960. *La crisis del municipalismo*. Madrid: Aguilar.
- Ballesteros, A. e Ballesteros, M. 2005. *Manual de gestión de servicios públicos locales*. Madrid: El Consultor de los Ayuntamientos y de los Juzgados.
- Baño, J. M. 1988. «La distinción entre derecho fundamental y garantía institucional en la Constitución Española», *REDC*, 24.
- Entrena, R. 1980. *Comentarios a la Constitución*. Madrid: Civitas.
- Embid, A. 1981. «Autonomía municipal y constitución: aproximación al concepto y significado de la declaración constitucional de autonomía municipal», *REDA*, 30.
- García de Enterría, E. 1960. «Turgot y los orígenes del municipalismo moderno», *RAP*, 33.
- Garrido, F. 2003. *Elementos de organización municipal*. Madrid: Dykinson.
- Leguina, J. 1983. «Gobierno municipal y Estado autonómico», *Revista de Administración Pública*, 100-102 (3).
- Martín, R. 1980. «La garantía constitucional de las autonomías locales», *Revista de Estudios de la Vida Local*, 208.
- Meilán, J. L. 1995. *Administración pública en perspectiva*. A Coruña: Universidade da Coruña.
- Ortega, L. 1988. «Los principios constitucionales sobre el régimen local y su aplicación a las competencias locales», *Revista de Administración Pública*, 117.
- Parejo, L. 1990. *Manual de derecho administrativo local*. Barcelona: Ariel.
- Sánchez, M. 1990. *La autonomía local: antecedentes y significado constitucional*. Madrid: Civitas.
- Sosa, F. 1989a. «La autonomía municipal», *Revista de Estudios de la Administración Local y Autonómica*, 241.
- 1989b. *Manual de derecho local*. Madrid: Aranzadi.
- VV.AA. 2006. *Anuario económico de La Caixa* [en línea]. Disponible en <<http://www.anuarieco.lacaixa.comunicacions.com/>>

ISBN 978-84-453-4449-1



9 788445 344491



XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE PRESIDENCIA,
ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E
XUSTIZA



Escola Galega de
Administración
Pública